

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

สารนิพนธ์
ของ
ธีรนุช สุนทร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ
ของ
ธีรนุช สุนทร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549

ธีรณัฐ สุนทร. (2548). *คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา-
การแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์
ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย (2) เพื่อ
หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความ
ซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้คู่มือ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย
ชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์
ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 38 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
จำนวน 17 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัด
ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.81 และคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็ก
ปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพคู่มือตามเกณฑ์ 60/60 สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้น
อนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีค่าเท่ากับ 72.42 และ 71.05 ตามลำดับ
2. ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความ
ซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความ
ซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A HANDBOOK FOR HONESTY DEVELOPMENT OF THE EARLY CHILDHOOD

AN ABSTRACT
BY
TEERANUCH SOONTORN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
At Srinakharinwirot University
May 2006

Teeranuch Soontorn. (2005). *A Handbook for Honesty Development of the Early Childhood*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Prof.Dr.Pongpan Kirdpitak.

The purposes of this research were: (1) to construct a handbook for honesty development of the early childhood, (2) to evaluate the efficiency of the handbook for honesty development of the early childhood, and (3) to compare the differences in honesty of the early childhood before and after using the handbook for honesty development of the early childhood. Thirty-eight subjects of the study were the early childhood boys and girls with 4-6 years old, studying in the second semester of 2005 academic year of Nearnsoog School (Vichainarayradbumrung) in Amphur Muang, Changwat Chanthaburi. These subjects were 17 kindergarten I and 21 kindergarten II. The research instruments were an honesty inventory of the early childhood test whose reliability was 0.81 and a handbook for honesty development of the early childhood. The efficiency of each activity of the handbook was analyzed by E_1/E_2 . The data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The results of study were as follows:

1. The efficiencies E_1/E_2 of the handbook for honesty development of the early childhood: kindergarten I and II were 72.42 and 71.05, respectively.
2. Significant differences in honesty of the early childhood in kindergarten I existed before and after using the handbook for honesty development of the early childhood at .01 level.
3. Significant differences in honesty of the early childhood in kindergarten II existed before and after using the handbook for honesty development of the early childhood at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ของ ชีรนุช สุนทร ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณประการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์สุนัย ถนอมสัจย์ ที่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนวัดทองทั่ว(เอกราณิช) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีและได้รับความสะดวกอย่างมากในการดำเนินการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและ จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ต่างๆ ให้

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่ดีเยี่ยม ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่ผู้อ่านได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นคุณงามความดีของ ทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดจนคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธีรณัฐ สุนทร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
สมมติฐานในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อศรัทธา.....	14
ความหมายของความเชื่อศรัทธา.....	14
ลักษณะและประเภทของความเชื่อศรัทธา.....	14
ความสำคัญของความเชื่อศรัทธา.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อศรัทธา.....	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	19
ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม.....	19
ลักษณะทางจริยธรรม.....	21
วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม.....	22
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	23
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget).....	23
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg).....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ.....	30
ความหมายของคู่มือ.....	30
ประเภทของคู่มือ.....	31
องค์ประกอบของคู่มือ.....	31
ลักษณะของคู่มือ.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนา	
ความซื่อสัตย์.....	33
การเล่านิทาน.....	33
ความหมายของนิทาน.....	33
ประโยชน์ของนิทาน.....	34
ประเภทของนิทาน.....	35
หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	38
กรณีตัวอย่าง.....	39
ความหมายของกรณีตัวอย่าง.....	39
แนวทางการสร้างกรณีตัวอย่างและข้อควรพิจารณาในการใช้.....	40
ข้อดีและข้อจำกัดของกรณีตัวอย่าง.....	41
บทบาทสมมติ.....	42
ความหมายของบทบาทสมมติ.....	42
วัตถุประสงค์และการใช้บทบาทสมมติ.....	43
ประเภทของบทบาทสมมติ.....	43
ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติ.....	44
ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ.....	45
งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทบาทสมมติ.....	46
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	
และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	47
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.....	47
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	52
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	53
คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติพื้นฐาน.....	67
สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	67
สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	78
สมมติฐานในการวิจัย.....	78
ขอบเขตของการวิจัย.....	78
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	79
วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	190

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2 การพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	7
3 ระดับจริยธรรมและขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	27
4 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง.....	66
5 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยแต่ละกิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1.....	72
6 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยแต่ละกิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	73
7 เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนา ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	75
8 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการทำ แบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ เด็กปฐมวัย.....	76
9 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการทำ แบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ เด็กปฐมวัย.....	77
10 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัย.....	90
11 คำอธิบายจำแนกรายข้อของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	92
12 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1.....	93
13 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	94
14 คะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการทำ แบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	95

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการ ทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็ก ปฐมวัย.....	96
16 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการ ทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็ก ปฐมวัย.....	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	53
2 กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันนี้ใครๆ ก็พูดถึงความซื่อสัตย์ หน่วยงานของราชการก็ต้องการให้ข้าราชการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ถึงกับตั้งหน่วยงานขึ้นป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันในวงราชการ แสดงว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่สำคัญในสังคม เพราะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุขงานเจริญก้าวหน้า (กัญญา คงคานนท์. 2535: 29) ดังพระราชดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2548 ที่พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ เมื่อครั้งคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ ในการนี้ทรงมีพระราชดำรัสกับคณะรัฐมนตรีว่า ขอให้ทุกคนทำงานด้วยความจริงใจและซื่อสัตย์ถ้าทำตามคำได้ก็ไม่ใช่สิ่งที่ยากนัก ถ้าทำได้บ้านเมืองจะปลอดภัยบ้านเมืองก็จะเจริญได้ แม้ระยะนี้สถานการณ์ยากในการปฏิบัติ ในด้านเศรษฐกิจ การเมือง มีอุปสรรคไม่น้อยแต่ถ้าทำตามคำปฏิญาณก็ควรจะทำให้ได้ ดังนั้นจึงขอให้ทุกท่านทบทวนข้อความในคำปฏิญาณทุกวันช่วยกันปฏิบัติงานเพื่อความสุขของประชาชน ขอให้ทุกท่านสามารถทำตามคำปฏิญาณเพื่อประโยชน์ของประเทศและเป็นประโยชน์ต่อตัวเองด้วยเพราะจะมีความภูมิใจว่าสามารถทำตามคำปฏิญาณได้ (รับสั่งคณะ รมต.ให้ซื่อสัตย์ทำตามคำปฏิญาณ. 2548: 1, 18) จากพระราชดำรัสข้างต้นชี้ให้เห็นว่าความซื่อสัตย์มีความสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์นานับประการ อีกทั้งจะเห็นได้ว่ารัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญในการปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยอัญเชิญคุณธรรม 4 ประการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2547: 3)

1. การรักษาความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติ ปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดีนั้น
3. การอดทน อดกลั้นและอดออมที่จะประพฤติล่วงความสัตย์สุจริตไม่ว่าจะประการใด
4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

สังคมมนุษย์ที่เจริญก้าวหน้า น่ายุอาศัยต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่งจะไม่ก่อให้เกิดความสงบสุขได้ กล่าวคือ คนที่มีคุณภาพจะสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุส่วนคุณธรรมจะสร้างความเจริญทางจิตใจ โดยทั่วไปการพัฒนาประเทศจะสัมฤทธิ์ผลทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะต่างๆ ของประชากรในประเทศนั้นในอันดับแรก ฉะนั้นการพัฒนามนุษย์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ จุดประสงค์สำคัญในการพัฒนามนุษย์ก็คือการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะ

และพฤติกรรมของเขาไปในทิศทางที่เป็นลักษณะต่างๆ ลักษณะความเป็นพลเมืองดี คือ เป็นผู้มีจริยธรรมสูงนั่นคือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมหรือจริยธรรมขั้นสูงที่พบว่าในคนไทยทั้งที่มีและไม่มีคุณภาพในสังคมเริ่มมีน้อยลงหรือขาดหายไป ดังนั้นเราจึงต้องหันมาสนใจการพัฒนาคุณภาพของประชากรควบคู่ไปกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ความสงบสุขได้ในที่สุด (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2547: 1-5)

นอกจากนั้นวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ในข้อแรกยังมีใจความว่า เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิถีชีวิตอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการยกระดับคุณภาพชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544: 35) จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมรวมทั้งความซื่อสัตย์ด้วย ซึ่งในขณะนี้สถาบันการศึกษาและสถาบันต่างๆ ก็กำลังศึกษาดำเนินโครงการเกี่ยวกับเรื่องจริยธรรมคุณธรรมเพื่อสร้างสังคมให้เกิดความเป็นธรรม ไม่ให้มีการเอารัดเอาเปรียบฉ้อโกงกัน ทุจริตกันเพราะพฤติกรรมของคนในสังคมเป็นตัวกำหนดทุกสิ่งทุกอย่างในสังคม (วิจิตร อวาทกุล. 2544: 75) ความซื่อสัตย์สุจริตจึงถือว่าเป็นจริยธรรมที่พึงประสงค์ที่ควรจะต้องปลูกฝังและเสริมสร้างให้กับเยาวชนไทย โดยบุคคลในสถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัวมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังส่งเสริมการพัฒนาความซื่อสัตย์ในตัวเด็กได้ ดังนั้นเราจึงควรพยายามปลูกฝังให้เด็กไทยมีคุณธรรมข้อนี้ให้ได้เพราะเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้าถ้าเด็กในวันนี้เป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์ก็ทายได้ว่าเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ซื่อสัตย์ สังคมที่มีคนที่ซื่อสัตย์อยู่มากๆ ก็ จะสงบสุข (กัญญา คงคานนท์. 2535: 29)

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538: 77) ได้กล่าวไว้ว่า ช่วงเด็กแรกเกิดจนถึงอายุก่อน 10 ขวบนี้ เป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการรับการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมและวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ดัดง่าย” ซึ่งสอดคล้องกับ ชีราพร กุลนาคันท์ (2544: คำนำ) ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้ยังเป็นวัยที่แสวงหารูปแบบการคิด ค่านิยม ทศนคติจากประสบการณ์รอบๆ ตัวเพื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพเฉพาะตัว ดังนั้นในการปลูกฝังพื้นฐานชีวิตด้านจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยจึงเป็นการปูพื้นฐานเล็กๆ น้อยๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรมขั้นสูงสำหรับเด็กได้ในอนาคต

ผู้วิจัยได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัยจากครูประจำชั้นและพี่เลี้ยงในโรงเรียน ผลการสำรวจพบว่าครูประจำชั้นและพี่เลี้ยงจำนวน 132 คน จากโรงเรียนในกรุงเทพฯ จำนวน 3 โรงเรียน และโรงเรียนในต่างจังหวัด จำนวน 9 โรงเรียน ต้องการให้พัฒนาเรื่องต่างๆ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
2. การพูดความจริง
3. การไม่ลักขโมย
4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด
5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

จากผลการสำรวจและเอกสารดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นรากฐานที่สำคัญที่ควรจะต้องปลูกฝังและพัฒนาให้กับเด็กปฐมวัย เพราะจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ และเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงจัดทำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นกับตัวเด็กต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้คู่มือ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษา ครู ครูแนะแนว ตลอดจนบิดามารดาและผู้ปกครองที่จะนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยไปใช้ในการพัฒนาและปลูกฝังความซื่อสัตย์ให้มีในตัวเด็กที่อยู่ในความปกครอง อันจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กเอง ต่อสังคมและต่อประเทศชาติ ซึ่งจะทำให้เด็กเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคมและเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคตของประเทศชาติต่อไป นอกจากนั้นยังใช้เป็นแนวทางในการสร้างคู่มือพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านอื่นๆ แก่เด็กวัยต่างๆ ได้อีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 38 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 17 คน เป็นนักเรียนชาย 7 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ระดับชั้น	แหล่งข้อมูล		
	ชาย	หญิง	รวม(คน)
อนุบาลปีที่ 1	7	10	17
อนุบาลปีที่ 2	11	10	21
รวม	18	20	38

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ตั้งใจ ตรงตามความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและต่อผู้อื่นของเด็กปฐมวัย ได้แก่

- 1.1 การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
- 1.2 การพูดความจริง
- 1.3 การไม่ลักขโมย
- 1.4 การทำผิดแล้วยอมรับผิด
- 1.5 การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือนี้ประกอบด้วย

2.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

- 2.1.1 การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
- 2.1.2 การพูดความจริง
- 2.1.3 การไม่ลักขโมย
- 2.1.4 การทำผิดแล้วยอมรับผิด
- 2.1.5 การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

2.2 แนวทางการจัดกิจกรรม

แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากกว่าการบรรยาย โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา เปิดโอกาสให้นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนสรุปข้อคิดที่ได้จากการพัฒนาของแต่ละกิจกรรม พร้อมกับการดูแลให้คำแนะนำและการสร้างบรรยากาศจากผู้ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความซื่อสัตย์และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปสูการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยเทคนิคที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การเล่านิทาน กรณีตัวอย่างและบทบาทสมมติ

ส่วนขั้นตอนการพัฒนาแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นสรุป ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา และขั้นประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา** ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านที่จะพัฒนามากน้อยเพียงใด ก่อนได้รับการพัฒนา

2. **ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา** ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาตอบโต้ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. **ขั้นดำเนินการพัฒนา** ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้เข้ามาใช้ในการทำกิจกรรม

4. **ขั้นสรุป** ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมและช่วยกันสรุปเรื่องที่พัฒนา โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็น โดยเน้นคุณค่าของความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ ทั้งที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. **ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา** ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใดหลังจากได้รับการพัฒนาแล้ว

6. **ขั้นประเมินผล** ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่วขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

2.3 ข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรม

2.3.1 ข้อควรปฏิบัติสำหรับครูในการจัดกิจกรรม

2.3.1.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นก่อน แล้วครูจึงแสดงความคิดเห็นตาม หรือแสดงความคิดเห็นในกรณีไม่เห็นด้วยพร้อมเหตุผลประกอบ

2.3.1.2 ไม่ด่วนตัดสินคำตอบของนักเรียนว่าถูกหรือผิด แต่พยายามให้แสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลของเขา

2.3.1.3 แสดงท่าทีด้วยการยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรทั้งคำพูด น้ำเสียง และท่าทาง

2.3.1.4 สังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่ม ขณะจัดกิจกรรม ทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและความรู้สึก

2.3.1.5 กล่าวแสดงความรู้สึกชื่นชมพร้อมทั้งเหตุผล เมื่อนักเรียนกระทำพฤติกรรมเป้าหมายหรือตอบคำถามได้ถูกต้อง

2.3.1.6 ถ้านักเรียนค้นหาคำตอบไม่ได้หรือแก้ปัญหาบางอย่างไม่ได้ครูอาจยกตัวอย่างคำตอบของตนนำเสนอทางได้

2.3.1.7 เตรียมอุปกรณ์ ศึกษาเนื้อหา วิธีดำเนินกิจกรรมและเทคนิคต่างๆ ทุกครั้งก่อนจัดกิจกรรม

2.3.1.8 ให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบข้อควรปฏิบัติในการร่วมกิจกรรม

2.3.2 ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

2.3.2.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2.3.2.2 นักเรียนพูดได้ทีละ 1 คน ไม่ให้แย่งกันพูด

2.3.2.3 ขณะที่เพื่อนแสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนจะแสดงความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามต้องให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเสร็จเสียก่อน

2.3.2.4 นักเรียนไม่พูดสอดแทรก ขัดจังหวะ ขณะที่เพื่อนพูดหรือแสดงความคิดเห็นยังไม่เสร็จ

2.3.2.5 นักเรียนไม่วิพากษ์วิจารณ์คำตอบของเพื่อนๆ

2.4 ตารางการพัฒนาความซื่อสัตย์

ผู้วิจัยกำหนดการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน โดยกิจกรรมนั้นสามารถยืดหยุ่นได้ตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย การกำหนดรูปแบบนำเสนอในตารางพัฒนาความซื่อสัตย์ประกอบด้วย

2.4.1 ชั้นปีของนักเรียน

2.4.2 ครั้งที่ในการจัดกิจกรรม

2.4.3 การพัฒนาความซื่อสัตย์ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย

2.4.4 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมในการพัฒนาความซื่อสัตย์ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย

2.4.5 ชื่อกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพฤติกรรมเป้าหมาย

2.4.6 เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2.4.7 วิธีดำเนินการในการจัดกิจกรรม

ตาราง 2 การพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
อนุบาล ปีที่ 1	1	ความสำคัญของความซื่อสัตย์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความซื่อสัตย์ และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา	เรื่องของลูซี่	การเล่านิทาน	1. ขนทศสอบความรู้ก่อนพัฒนา: ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา 2. ขนนำเข้าสู่การพัฒนา: ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนั้นชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนา เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน
	2	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	1. เก็บเงินได้	1. กรณิดัวอย่าง	3. ขนดำเนินการพัฒนา: ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้เข้ามาใช้ในการทำกิจกรรม
	3	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 2. การพูดความจริง	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 2. การพูดความจริง	2. เด็กเลี้ยงแกะ	2. การเล่านิทาน	
	4	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 3. การไม่ลักขโมย	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 3. การไม่ลักขโมย	3. คุณยายกายสิทธิ์	3. การเล่านิทาน	
	5	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด	4. ใครทำจะ	4. บทบาทสมมติ	
	6	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน 5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	5. เสือกับกระด่าย	5. การเล่านิทาน	

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ผู้ ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
อนุบาล ปีที่ 1	7	การแสดงความซื่อสัตย์ ในชีวิตประจำวัน และสรุป การพัฒนาความซื่อสัตย์ 1. การไม่นำของผู้อื่น มาเป็นของตน 2. การพูดความจริง 3. การไม่ลักขโมย 4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด 5. การทำตามข้อตกลงหรือ สัญญา	เพื่อสรุปภาพรวมและให้เด็ก มีความเข้าใจเกี่ยวกับความ ซื่อสัตย์ด้าน 1. การไม่นำของผู้อื่น มาเป็นของตน 2. การพูดความจริง 3. การไม่ลักขโมย 4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด 5. การทำตามข้อตกลงหรือ สัญญา	ประสบการณ์ของหนู	กรณีตัวอย่าง	4. ขั้นสรุป: ผู้วิจัยให้เด็ก ทุกคนมีส่วนร่วมในการ สรุปเรื่องที่พัฒนา 5. ขั้นทดสอบความรู้ หลังพัฒนา: ผู้วิจัยให้เด็ก ทำแบบฝึกหัดหลังการ พัฒนา 6. ขั้นประเมินผล: ผู้วิจัย ประเมินการมีส่วนร่วมของ เด็ก โดยการสังเกตจาก พฤติกรรมการแสดงออก

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
อนุบาล ปีที่ 2	1	ความสำคัญของความซื่อสัตย์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความซื่อสัตย์ และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา	เรื่องโกหกของน้องพิมพ์	การเล่นนิทาน	1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา: ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา: ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ จากนั้นชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนา เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน 3. ขั้นดำเนินการพัฒนา: ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้เข้ามาใช้ในการทำกิจกรรม
	2	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน	การพัฒนาความซื่อสัตย์ด้าน	1. หนูจะทำอย่างไร	1. บทบาทสมมติ	
	3	1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	2. นางฟ้ากับคนดัดไม้	2. การเล่านิทาน	
	4	2. การพูดความจริง	2. การพูดความจริง	3. แอบหยิบเงิน	3. กรณียังอย่าง	
	5	3. การไม่ลักขโมย	3. การไม่ลักขโมย	คุณครู	4. การเล่านิทาน	
	6	4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด	4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด	4. ของขวัญวันเกิด	5. การเล่านิทาน	
		5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	5. ซายหนูกับแมว		

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
อนุบาล ปีที่ 2	7	การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน และสรุปการพัฒนาความซื่อสัตย์ 1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน 2. การพูดความจริง 3. การไม่ลักขโมย 4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด 5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	เพื่อสรุปภาพรวมและให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้าน 1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน 2. การพูดความจริง 3. การไม่ลักขโมย 4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด 5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	ประสบการณ์ของหนู	กรณีตัวอย่าง	วิธีดำเนินการ 4. ขั้นสรุป: ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสรุปเรื่องที่พัฒนา 5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา: ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังการพัฒนา 6. ขั้นประเมินผล: ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมของเด็ก โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

3. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

4. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60 ซึ่งเกณฑ์ 60/60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

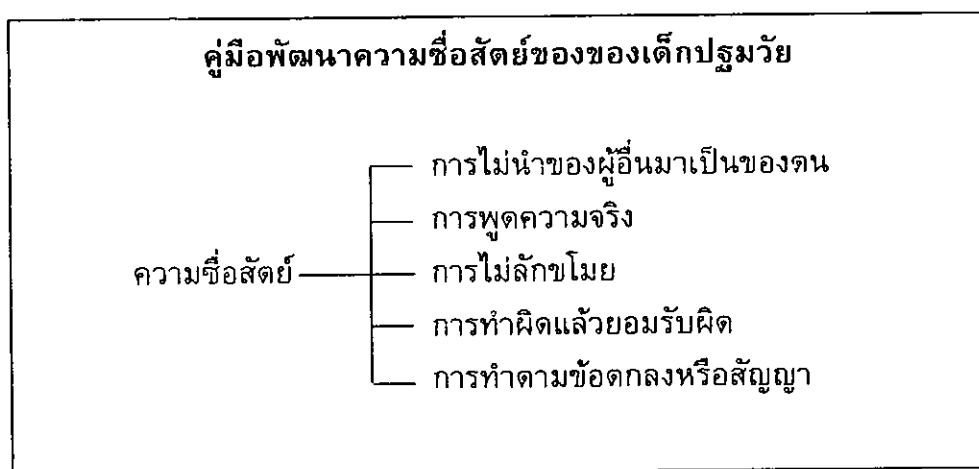
60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่เด็กทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

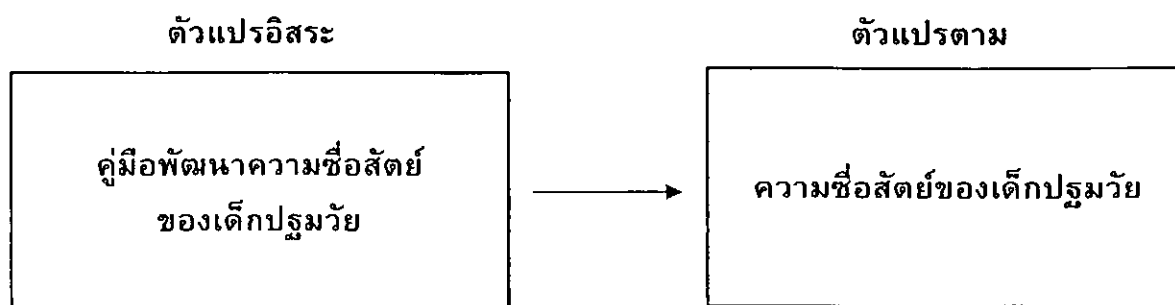
1. สร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของของเด็กปฐมวัย



2. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของของเด็กปฐมวัย

หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของของเด็กปฐมวัย
--

3. พัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์



สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ และเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน
2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

- 1.1 ความหมายของความซื่อสัตย์
- 1.2 ลักษณะและประเภทของความซื่อสัตย์
- 1.3 ความสำคัญของความซื่อสัตย์
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

- 2.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.2 ลักษณะทางจริยธรรม
- 2.3 วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม
- 2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ

- 3.1 ความหมายของคู่มือ
- 3.2 ประเภทของคู่มือ
- 3.3 องค์ประกอบของคู่มือ
- 3.4 ลักษณะของคู่มือ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

4.1 การเล่านิทาน

- 4.1.1 ความหมายของนิทาน
- 4.1.2 ประโยชน์ของนิทาน
- 4.1.3 ประเภทของนิทาน
- 4.1.4 หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก
- 4.1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

4.2 กรณีตัวอย่าง

- 4.2.1 ความหมายของกรณีตัวอย่าง
- 4.2.2 แนวทางการสร้างกรณีตัวอย่างและข้อควรพิจารณาในการใช้
- 4.2.3 ข้อดีและข้อจำกัดของกรณีตัวอย่าง

4.3 บทบาทสมมติ

- 4.3.1 ความหมายของบทบาทสมมติ
- 4.3.2 วัตถุประสงค์และการใช้บทบาทสมมติ
- 4.3.3 ประเภทของบทบาทสมมติ
- 4.3.4 ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติ
- 4.3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ
- 4.3.6 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทบาทสมมติ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

- 5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- 5.2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

1.1 ความหมายของความซื่อสัตย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 382) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 129) ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ เป็นการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมตรงตามตรงต่อความเป็นจริงอย่างตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

1.2 ลักษณะและประเภทของความซื่อสัตย์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 129-131) ได้วิเคราะห์โครงสร้างของความซื่อสัตย์ว่าแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1) ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

- 1.1) ไม่สับปลับกลับกลอก
- 1.2) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 1.3) มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- 1.4) ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- 1.5) ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด

2) ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ

2.1) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว

2.2) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

3) ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ

3.1) ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น

3.2) ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย

3.3) ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน

3.4) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง

4) ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกคือ

4.1) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ

4.2) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตน หรือเอาดีเข้าตน

4.3) ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของสังคม หรือหมู่คณะ

นอกจากนี้ ยังได้ระบุถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์สุจริตที่มักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้

1) ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่ทำงาน

2) มาทำงานช้าเล็กน้อยก่อนเวลาที่กำหนด

3) ยืมของแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน

4) ทำของผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย

5) ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวกๆ

6) ชื่อของ สตางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย

7) เอาของคนอื่นมาเป็นของตน

8) ไม่ชำระหนี้

9) ไม่รักษาคำมั่นสัญญา

10) ทุจริตต่อหน้าที่ การคดโกง

11) กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง

12) ไม่ตรงต่อเวลา

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2546: 53-55) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น สังคมย่อมมีความสุข พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชรัชการที่ 9 ทรงเน้นถึงความซื่อสัตย์สุจริตมาก ดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาท ซึ่งพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย 4 ประการ คือ

- 1) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
- 2) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์
- 3) การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
- 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังกล่าว อาจจำแนกประเภทของความซื่อสัตย์สุจริตที่ทุกคนพึงมีและพึงยึดถือปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ การปฏิบัติตามสิ่งที่ตนได้สัญญากับตัวเองไว้ เช่น การตรงต่อเวลา การตั้งใจจะทำในสิ่งที่ดี หรือการตั้งใจงดเว้นการกระทำในสิ่งที่ไม่ดี เป็นต้น
- 2) ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ การปฏิบัติตามหน้าที่โดยมิได้มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งนอกเหนือจากค่าตอบแทนที่ได้รับตามปกติ เช่น การรับสินบนต่างๆ หรือการฉ้อโกงเงินของหน่วยงาน เป็นต้น
- 3) ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสุจริต ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่น การนำทรัพย์สินหรือสิ่งของที่เก็บได้ส่งคืนเจ้าของ หรือการปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น เป็นต้น
- 4) ความซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ คือ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ไม่ทำผิดกฎหมายบ้านเมือง เช่น การฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือการประกอบอาชีพทุจริต เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าความซื่อสัตย์โดยทั่วไปนั้นมี 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่และต่อประเทศชาติ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยออกเป็น 2 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น

1.3 ความสำคัญของความซื่อสัตย์

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ อ้างถึง พระบรมราโชวาทฯ. 2523: 7) เรื่องการทำงานก็ทรงเน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญ การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลสมปรารถนา คือ ให้เน้นประโยชน์และเน้นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยแต่เพียงความรู้อย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย เพราะว่าความรู้นั้นเหมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนที่ไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวเป็นเหมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเน้นปัจจัยที่นำทางให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือ ปลอดภัยจนบรรลุถึงจุดประสงค์

ความซื่อสัตย์ ถือเป็นคุณธรรมในลำดับต้นที่ต้องมีในตัวบุคคลในสังคมที่เจริญแล้ว ดังเช่นที่พระพุทธเจ้าระบุไว้ในพาวาสธรรม (ธรรมะสำหรับผู้ครองเรือน) อันได้แก่ (1) สัจจะ

ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง (2) ทมะ การมีความข่มใจ (3) ขันติ ความอดกลั้น และ (4) จาคะ การบริจาคทาน

นอกจากนั้นในจรรยาบรรณของวิชาชีพต่างก็มีการระบุถึงความซื่อสัตย์ไว้อย่างชัดเจน อันหมายถึงความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตน ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และหน้าที่ของตน รวมถึงการซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นอันได้แก่กลุ่มเป้าหมายที่ตนให้บริการ

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

1.4.1 งานวิจัยในประเทศ

สุดาวดี ไยพิมล (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนพิมลวิทย์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่สูงกว่าการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

วรวรรณนิ ราชสงฆ์ (2541: 72, 73, 77) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2540 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 33 ลงมาจำนวน 20 คน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้เทคนิคแม่แบบมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ใช้บทบาทสมมติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลจากการศึกษาพบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สามารถพัฒนาให้เกิดได้ในตัวผู้เรียนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบหรือบทบาทสมมติ

ชัตติยา กรรณสูตร; และคนอื่นๆ (2547: 202-2, 203-2) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดেলাทางสังคมและลักษณะทางจิตใจกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย โดยศึกษาจากผู้ปกครองและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ซึ่งสุ่มตัวอย่างจาก 4 ภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ นครราชสีมาและสงขลา กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนอิงศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามและโรงเรียนทั่วไป แยกเป็นโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 400 คน ผู้ปกครอง 400 คน รวม 800 คน ผลจากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนและผู้ปกครองไม่สัมพันธ์กันหมายความว่า ผู้ปกครองมีความซื่อสัตย์ไม่สูง ลูกอาจมีความซื่อสัตย์สูงหรือต่ำก็ได้เช่นกันหากพิจารณาจากผลการวัดระดับความ

ข้อสัถย์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในระดับต่ำ คือ การกระทำระหว่างการทำให้พ้นการถูกลงโทษกับการกระทำเพื่อต้องการรางวัลและในระดับสูงสุดคือ การทำตามกฎเกณฑ์สังคม (ค่าคะแนน 1.64-4.00) ซึ่งหากเทียบกับช่วงวัยแล้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลายควรจะมีจริยธรรมถึงระดับการทำตามที่มีผู้อื่นกระทำหรือการทำตามเกณฑ์ของสังคมจึงอาจอนุมานได้ว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้จำนวนหนึ่งมีระดับจริยธรรมไม่เป็นไปตามวัยหรือตามพัฒนาการทางจริยธรรม

เสาวนิจ นิจอพันธ์ชัย (2547: 46) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ในชุมชนพุทธ คริสต์และอิสลามในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้แนวคิดหลักคือ แนวคิดความซื่อสัตย์ โครงสร้างทางสังคม กระบวนการขัดเกลาทางสังคม หลักคำสอนของศาสนา หลักการศึกษาในโรงเรียนศาสนา แนวคิดด้านชุมชนนิยม และใช้คนซื่อสัตย์เป็นตัวอย่าง ซึ่งชุมชนเป็นผู้เลือกจำนวน 50 คน ผลจากการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์ระดับลึกพบว่า คุณธรรมความซื่อสัตย์ที่เข้มแข็งเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูที่ใกล้ชิดของพ่อแม่ ความรับผิดชอบและการพึ่งตนเองเร็วตั้งแต่วัยเด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูและพระเป็นแบบอย่างและมีความรู้ด้านวิชาการทันสมัย โรงเรียนเน้นศาสนาคบคู่วิชาการ ชุมชนมีขนาดเหมาะสม มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์กันและมีระบบสาธารณูปโภคดี วัดควรจัดสรรที่ดินให้ประชาชนได้อยู่ใกล้วัดมากที่สุด ชุมชนที่สร้างใหม่ควรจัดให้มีวัดและโรงเรียนเพื่อให้เด็ก ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านได้สร้างความสัมพันธ์กันมากขึ้น ส่วนด้านสื่อโทรทัศน์ภาครัฐควรกำกับดูแลให้มีการจัดรายการธรรมะและรายการส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์ให้มากขึ้นและมีเวลาออกอากาศที่เหมาะสม

สุมาลี ภูผาลา (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครองและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 235 คน ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย อายุ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนมี 13 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้าง สถานภาพโสด สถานภาพสมรส สถานภาพหม้าย หรือหย่าหรือแยกกันอยู่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนได้ร้อยละ 22.00

1.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ไรท์ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524: 44; อ้างอิงจาก Wright. 1975: 74) ได้ศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมซื่อสัตย์ในสถานการณ์ยั่วๆ แบ่งออกเป็น พฤติกรรมโกง ขโมย กล่าวเท็จ และการกระทำที่ขัดกับคำสั่งของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ การวัดพฤติกรรมในสถานการณ์ยั่วๆ แบ่งออกเป็นหลายๆ สถานการณ์ ส่วนการวัดพฤติกรรมโดยตรงในห้องเรียนหรือในห้องปฏิบัติการสรุปว่า พฤติกรรมในสถานการณ์ยั่วๆ นั้นเป็นผลของการตัดสินใจของบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสามประเภท ประเภทแรก คือ ลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความเชื่อเชิงจริยธรรม ความสามารถในการบังคับตน ความฉลาด ความภาคภูมิใจ ความวิตกกังวล ความอ่อนแอต่อสิ่งยั่วๆ และลักษณะบุคลิกภาพบางประการ ซึ่งหมายถึงการแสดงอาการทางประสาท (Neuroticism) และบุคลิกภาพแสดงตน (Extroversion) ประเภทที่สอง คือ ลักษณะสำคัญของสถานการณ์ยั่วๆ เช่น ความเสี่ยงต่อการถูกจับได้ คุณค่าของรางวัลที่จูงใจให้อยากได้และการมีตัวแปรซึ่งกระทำความดีหรือชักจูงให้กระทำความชั่ว สาเหตุประการสุดท้าย คือ ลักษณะของสังคมหรือกลุ่มที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ซึ่งอาจมีกฎเกณฑ์ ความเชื่อถือและปทัสฐานที่แตกต่างกัน อันเป็นสาเหตุให้บุคคลจากสังคมหนึ่งมีความซื่อสัตย์มากหรือน้อยกว่าบุคคลในสังคมอื่นๆ ได้

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าความซื่อสัตย์สามารถพัฒนาและปลูกฝังให้กับเด็กได้ด้วยการใช้คำสอนของศาสนารวมทั้งเทคนิคและกิจกรรมต่างๆ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

2.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 253, 291) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี ส่วนคำว่าจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (พระธรรมปิฎก. 2546: 32) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมคือความประพฤติ ธรรมคือการดำเนินชีวิต หลักความประพฤติ หลักการดำเนินชีวิต คำจริยธรรมนี้นักปราชญ์ประเทศไทยได้บัญญัติให้ใช้สำหรับคำภาษาอังกฤษ ethics หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม จริยะ (หรือจริยธรรม) อันประเสริฐ เรียกว่า พรหมจริยะ (พรหมจริยธรรม หรือ พรหมจรรย์) แปลว่า ความประพฤติอันประเสริฐหรือการดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ หมายถึง มรรคมีองค์ 8 หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา เทียบศีลธรรม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2529: 1) ได้ให้ความหมายคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่ที่เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีที่แท้จริงต่อสังคม อันได้แก่การรักษาศีลและการประพฤติตนตามหัวข้อธรรม ส่วนคำว่า จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความดีงามและความถูกต้องแก่สังคมในระดับต่างๆ และจะเกิดเมื่อคนมีความขัดแย้งเกี่ยวกับคุณธรรมหรือค่านิยมตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป เช่น ถ้ามีเหตุการณ์ขัดแย้งเกิดขึ้นทำให้เราตกอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ปัญหา แล้วเรตัดสินใจแก้ปัญหาโดยยึดผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาเพื่อสังคมแสดงว่าเรามีจริยธรรมสูงกว่าคนที่แก้ปัญหาเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 2) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ด้วยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มียู่สมาชิกในสังคมนั้น คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องและไม่สมควรฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูง คือ ผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย

บุญมี แท่นแก้ว (2539: 7-8) กล่าวว่า จริยธรรม (Morality) เป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดีงามถูกต้องอันเป็นสิ่งที่ประสงค์ของสังคมและจริยธรรมจะมีได้ต้องปลูกฝังฝึกหัด โดยเริ่มจากการปลูกฝังคุณธรรม (Virtue) ลงในใจก่อน การปลูกฝังคุณธรรมจำต้องอาศัยหลักคำสอนศาสนา อันได้แก่ ศีล (Precept) อันหมายถึง หลักหรือกฎเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติเพื่อตัดหรือฝึกหัดกายวาจาให้เรียบร้อย ให้เป็นปกติ กล่าวคือ จะพูดหรือทำอะไรให้เป็นปกติ อย่าให้ผิดปกติ (ผิดศีล) เช่นพูดให้ถูกต้องให้เป็นธรรม กระทำให้ถูกต้องให้เป็นธรรม เมื่อพูดหรือกระทำต้องเป็นธรรม ย่อมมีความสุข ความสบาย เยือกเย็น ไม่เดือดร้อน อันเป็นผลการมีความสุขสบายเยือกเย็น ไม่เดือดร้อนดังกล่าวจึงเป็นผลของการมีศีลหรือเป็นผลแห่งการมีคุณธรรมในจิตใจ

ประภาศรี สีหอำไพ (2543: 17, 21) ได้กล่าวถึงความหมายของคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า คุณธรรม คือ หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลิตผลของความดี คือ ความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมนำความเจ็บปวดมาสู่การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบที่ดีงามความเข้าใจเรื่องการกระทำดีมีคุณธรรมเป็นกฎเกณฑ์สากลที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม เป็นต้น ส่วนคำว่า จริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัย ให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม

ธีราพร กุลนันทน์ (2544: 5-6) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม คือ มาตรฐานของความประพฤติของคนในสังคม ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ว่าสิ่งใดเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงาม เหมาะสม ที่บุคคลควรประพฤติปฏิบัติและสิ่งใดเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมซึ่งบุคคลแต่ละคนต้องละเว้น โดยมีจิตสำนึกสามารถแยกแยะพฤติกรรมดังกล่าวได้บนหลักของ

ความยุติธรรมและความถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เราทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ทิสนา แชมมณี (2546: 4) ได้กล่าวถึง คุณธรรมว่าเป็นคุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ ส่วนจริยธรรมเป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

กูด (Good. 1973: 374) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชิน หรือ หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำความดีและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวกับความประพฤติและศีลธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976: 45) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นพื้นฐานของความยุติธรรม โดยถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันของบุคคล ซึ่งไม่ได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับอยู่ทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่ยอมรับไว้ในทุกสถานการณ์และไม่มี ความขัดแย้งเป็นอุดมคติ

เปียเจต์ (Piaget. 1960: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของจริยธรรมว่า เป็นองค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูก ว่าดี ว่าควร เพื่อให้ได้การยอมรับจากสังคม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง ความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของสังคม ส่งผลให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ส่วนจริยธรรม หมายถึง แนวทางการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยมีพื้นฐานมาจากคุณธรรม

2.2 ลักษณะทางจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 2-3) ได้แบ่งลักษณะทางจริยธรรมไว้ 4 ลักษณะคือ

1) ความรู้เชิงจริยธรรม หมายความว่า การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนาส่วนใหญ่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยในช่วงอายุ 2-10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ

2) ทศนคติเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมไทย แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทศนคติต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความกว้างขวางกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคลเพราะทศนคตินั้นรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้น ทศนคติเชิงจริยธรรมจึงสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เชิง

จริยธรรมเพียงอย่างเดียว ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นในเวลาหนึ่งยังอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

3) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมคือ เพียเจต์และโคลเบอร์ก ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการด้านอื่นๆ ของบุคคลด้วย คือ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของบุคคลด้วย

4) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกพวกหนึ่งคือ พฤติกรรมในสถานที่เข้ายวนใจหรือในสถานภาพที่ยั่วให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ยั่ว เช่น การโกงสิ่งของเงินทอง หรือคะแนนและการกล่าวเท็จ เป็นต้น ซึ่งอาจรวมเรียกว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์ซึ่งผู้มีจริยธรรมสูงย่อมงดเว้นการกระทำพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม การศึกษาด้านอื่นๆ ของจริยธรรมจึงเป็นเพียงเพื่อให้เข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ ของบุคคลเท่านั้น

2.3 วิธีการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 63-67) ได้กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมนั้นทำได้หลายวิธี เช่น การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น การอบรมทางศาสนา การให้แสดงบทบาทการใช้กลุ่มเพื่อให้เกิดการคล้อยตามและการเลียนแบบจากตัวแบบ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น วิธีการฝึกฝนเด็กโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำให้สามารถใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูงขึ้นไปนั้นเริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของเพียเจต์ นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในขั้นสูงเกินกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้ที่ขัดแย้งกันหรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลนี้จะเป็เครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตน เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นใหม่ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

2. การอบรมทางศาสนา ประเพณีของผู้นับถือศาสนาพุทธได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านโดยเฉพาะเพศชายมีโอกาสเข้ารับการอบรมพุทธศาสนา โดยการบวชเป็นสามเณรและภิกษุ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันตามสะดวก แต่ที่ปฏิบัติกันมาก คือ ใช้เวลาประมาณ 3 เดือนในระยะเข้าพรรษา คือ ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี การได้บวชเรียนนี้ในวัฒนธรรมไทยถือว่าเป็นการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ครอบครัว และประเทศชาติ ผู้ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้วสังคมถือว่าเป็นผู้ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทางที่ลดความเห็นแก่ตัว และเพิ่มความเห็นแก่พวกพ้อง เห็นแก่ส่วนรวม เห็นแก่มนุษยชาติ นอกจากนั้นผู้ที่ผ่านการบวชเรียนแล้วยังควรเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ในสพระธรรมมากกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับศาสนาอีกด้วย

3. การใช้แสดงบทบาท การให้เด็กแสดงบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม จะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกับปัญหาของตัวเองในเรื่องเหมือนกับเป็นปัญหาของตนเอง

4. การใช้กลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม การแสดงผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้นอาจทำได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กวัยรุ่นจะยึดเพื่อนเป็นแบบอย่างและคล้อยตามลักษณะของเพื่อน ๆ ไปโดยง่าย

5. การให้เลียนแบบจากตัวแบบ การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ทดลองเห็นจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบให้นี้ก็เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองวิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการเขียนให้อ่านแบบวิธีแรกที่กำลังกล่าวมาแล้ว หรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกันเป็นเอกฉันท์ อันจะทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีที่มีการศึกษาค้นคว้ามาพอสมควร เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะเรียนรู้จากสังคมได้มากที่สุดและเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังถูกชักจูง

2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

2.4.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ กล่าวว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะพัฒนาได้มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาและความสามารถในการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของแต่ละบุคคล เพียเจต์ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยใช้เกณฑ์การแบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นพื้นฐานในการศึกษาและแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม และเขากล่าวว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นกระบวนการพัฒนามาตามลำดับขั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ (ฤกษ์ชัย คุณูปการ. 2538: ออนไลน์)

1. **ขั้นก่อนจริยธรรม (Premoral Stage)** เป็นระดับจริยธรรมของเด็กอายุ 0-2 ปี ซึ่งยังไม่สามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างละเอียด ทำให้ความคิดในการตัดสินใจถูกผิดของการกระทำหรือความคิดในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ เป็นไปตามความต้องการทางร่างกายหรือ

ความคิดเห็นของคนใกล้ชิด เช่น เด็กประพฤติปฏิบัติตามคำแนะนำหรือการห้ามปรามของพ่อแม่ โดยคิดว่าสิ่งที่พ่อแม่ให้ประพฤติปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งดี

2. ขั้นปฏิบัติตามคำสั่งหรือแปลความตามเกณฑ์ (Heteronomous Stage)

เป็นระดับจริยธรรมของเด็กอายุ 2-8 ปี ซึ่งสามารถเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและบทบาทที่เขาควรปฏิบัติต่อผู้อื่นได้ สามารถประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบได้ ตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำได้ด้วยตนเอง เริ่มรับรู้และกระทำตามความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองมากขึ้นหรือใกล้เคียงกับการกระทำตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม

3. ขั้นเหตุผลของตนเองหรือแปลความพฤติกรรม (Autonomous Stage)

เป็นระดับจริยธรรมของเด็กอายุ 8 ปีขึ้นไป ซึ่งสามารถคิดและตัดสินใจได้ด้วยเหตุผลของตนเอง เริ่มปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม สังเกตและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ถูกต้องมากขึ้น ประพฤติปฏิบัติเพื่อตอบสนองพัฒนาการด้านจิตใจมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นสูง

2.4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

โคลเบอร์ก กำหนดเกณฑ์การประเมินจริยธรรมของบุคคล โดยการแบ่งเป็นขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น ตามแนวคิดในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาและจริยธรรมของเพียเจต์ ดังคำอธิบายต่อไปนี้ (ฤกษ์ชัย คุณูปการ. 2538: ออนไลน์)

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Preconventional Level) หมายถึง ระดับการตัดสินใจซึ่งบุคคลจะเลือกกระทำเฉพาะพฤติกรรมที่เอื้อประโยชน์ให้กับตนเอง หรือกระทำเพื่อความพึงพอใจของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น ส่วนมากเป็นพฤติกรรมของวัยเด็ก ซึ่งมีการรับรู้และความเข้าใจในเรื่องความถูกผิดหรือความเหมาะสมของการกระทำไม่ชัดเจนเท่าที่ควรและไม่สามารถเรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมได้อย่างเป็นระบบ เช่น การให้เหตุผลว่ากระทำเพื่อป้องกันการถูกลงโทษหรือกระทำเพื่อหวังรางวัล เป็นต้น จริยธรรมในระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคมประเมินได้จากขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมใน ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 คือ ขั้นการหลบหลีกการถูกลงโทษและขั้นการแสวงหารางวัล ดังนี้

ขั้นที่ 1 การหลบหนีการถูกลงโทษ (Obedience or Punishment Orientation) เป็นการให้เหตุผลของเด็กอายุ 2-7 ปี ซึ่งมักจะใช้การถูกลงโทษเป็นเหตุผลในการตัดสินใจความถูกผิดของการกระทำ เช่น การประพฤติปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ใหญ่ การปฏิบัติตามกติกาหรือกฎเกณฑ์ มักจะเป็นการกระทำโดยมีเหตุผลเพื่อป้องกันไม่ให้ตนเองถูกลงโทษมากกว่าเหตุผลอื่น ซึ่งเด็กวัยนี้ก็จะประเมินว่าการกระทำความผิดกล่าวเป็นการกระทำที่มีคุณธรรมและจริยธรรมสาเหตุที่เด็กวัยนี้ใช้การถูกลงโทษเป็นเหตุผลในการตัดสินใจความถูกผิดของการกระทำนั้น เนื่องจากเด็กอายุ 2-7 ปี ยังมีประสบการณ์หรือการรับรู้ทางสังคมไม่เพียงพอและยังไม่เข้าใจความคิดของผู้อื่นซึ่งเป็นเรื่องนามธรรม เด็กจึงรับรู้และตัดสินใจความถูกผิดของการกระทำไปตามสิ่งที่ปรากฏให้เห็นหรือสิ่งที่ป็นรูปธรรม

ขั้นที่ 2 การแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) เป็นการให้เหตุผลของเด็กอายุ 7-10 ปี ซึ่งมักจะใช้การได้รับตอบสนองความต้องการของตนเองเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เช่น เด็กจะปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ใหญ่มากขึ้นถ้าเขาคิดว่าปฏิบัติตามแล้วเขาจะได้รับคำชมเชยหรือได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน และเด็กวัยนี้ก็จะประเมินว่าการกระทำเพื่อหวังรางวัลหรือสิ่งตอบแทนเป็นการกระทำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สาเหตุที่เด็กวัยนี้ใช้การได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเองเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำเนื่องจากเด็กอายุ 7-10 ปี มีความรู้และประสบการณ์ทางสังคมมากพอที่จะรับรู้ได้ว่าบุคคลมีความต้องการแตกต่างกันและต่างก็ต้องการได้รับการตอบสนองความต้องการดังกล่าว แต่การตอบสนองของเด็กวัยนี้จะเป็นการตอบสนองซึ่งกันและกัน หรือตอบสนองเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

2. ระดับตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) หมายถึง ระดับการตัดสินใจซึ่งบุคคลจะเลือกกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคม สามารถเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มและสังคมได้ ประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีกฎหมายและคำสอนทางศาสนาได้ รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ เพราะเป็นวัยซึ่งสามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ตัดสินความถูกต้องของการกระทำตามกฎเกณฑ์และค่านิยมของสังคมได้ จริยธรรมในระดับตามกฎเกณฑ์สังคม จะประเมินได้จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 คือ ขั้นการปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้อื่นเห็นชอบและขั้นการทำตามหน้าที่ทางสังคม ดังนี้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้อื่นเห็นชอบ (Good – Boy Orientation) เป็นการให้เหตุผลของเด็กอายุ 10-13 ปี ซึ่งมักจะใช้การยอมรับของผู้อื่นหรือสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เช่น การเลียนแบบพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนเพราะต้องการได้รับการยอมรับและความไว้วางใจจากเพื่อน เด็กวัยนี้ก็จะประเมินว่าการเลียนแบบหรือการกระทำตามสิ่งที่ผู้ใหญ่เห็นชอบเป็นการกระทำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สาเหตุที่เด็กวัยนี้ใช้การยอมรับของผู้อื่นหรือการยอมรับของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เนื่องจากเด็กอายุ 10-13 ปี สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ว่าความต้องการของผู้อื่นหรือสังคมมีผลกระทบต่อตนเอง จึงมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้อื่นและสังคมมากกว่าการตอบสนองความต้องการของตนเอง เด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่ขาดความเป็นตัวของตัวเองและต้องการได้รับคำชมเชยจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามหน้าที่ทางสังคม (Authority and Social Order Maintain Orientation) เป็นการให้เหตุผลของวัยรุ่นอายุ 13-16 ปี ซึ่งมักจะใช้ความเป็นระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เช่น การปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ทางสังคมและศาสนา การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและการทำนุบำรุงสถาบันสังคมต่างๆ ดังนั้น วัยรุ่นที่มีคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นผู้ที่เคร่งครัดหรือมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม สาเหตุที่วัยรุ่นเลือกใช้ความเป็น

ระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เนื่องจากวัยรุ่นอายุ 13-16 ปี สามารถเรียนรู้และเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลในสังคมได้อย่างเป็นระบบ เช่น เข้าใจบทบาทและหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมหรือเข้าใจผลกระทบจากการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ในสังคม เป็นต้น

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post conventional Level) หมายถึง ระดับการตัดสินใจซึ่งบุคคลจะเลือกกระทำในสิ่งที่ผ่านการไตร่ตรองด้วยเหตุผลของตนเอง ซึ่งอาจตัดสินใจทำตามอุดมคติและหลักประจำใจของตนเองหรือกระทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเหตุผลใดจะมีความสำคัญหรือควรนำไปประพฤติปฏิบัติมากกว่ากัน ดังนั้นจริยธรรมในระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคมจึงเหมาะสมที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินจริยธรรมของผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก เพราะการให้เหตุผลในระดับนี้ต้องใช้ความสามารถในการสังเกตจิตใจตนเองและการวิเคราะห์วิจารณ์กฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเที่ยงธรรม จริยธรรมในระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคมประเมินได้จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 คือ ขั้นการทำตามคำมั่นสัญญาและขั้นการยึดถืออุดมคติสากล ดังนี้

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามคำสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) เป็นการให้เหตุผลของบุคคลที่มีอายุมากกว่า 16 ปีขึ้นไปหรือวัยรุ่น ซึ่งมักจะใช้คำมั่นสัญญาเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เช่น ปฏิบัติตามข้อตกลง การเคารพในสิทธิและค่านิยมของผู้อื่นและการตัดสินใจตามหลักกฎหมายและหลักคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นการกระทำของผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมขั้นสูง สาเหตุที่วัยรุ่นมักจะใช้คำมั่นสัญญาเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำนั้น เนื่องจากบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป สามารถควบคุมและบังคับตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามคำมั่นสัญญากับตนเองและผู้อื่นได้ และต้องการได้รับการยกย่องเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีสัจจะและมีอุดมการณ์ เป็นต้น

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติตามอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation) เป็นการให้เหตุผลของบุคคลที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปหรือผู้ใหญ่ ซึ่งมักจะใช้หลักการของจริยธรรมสากลเป็นเหตุผลการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เช่น การประพฤติปฏิบัติโดยตระหนักถึงความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน มีความละเอียดใจต่อการกระทำผิด กล้ารับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและการประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรมสากลให้ได้ผลดีที่สุด ซึ่งเป็นการประพฤติปฏิบัติของผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในขั้นสูงสุด สาเหตุที่ผู้ใหญ่ใช้หลักการของจริยธรรมสากลเป็นเหตุผลในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ เนื่องจากบุคคลที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปสามารถไตร่ตรองและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และการประพฤติปฏิบัติในขั้นสูงสุดนี้บุคคลจะประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรมมากกว่าการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

ตาราง 3 ระดับจริยธรรมและขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ระดับจริยธรรม	ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Preconventional Level) อายุ 2-10 ปี	ขั้นที่ 1 การหลบหลีกการถูกลงโทษ หรือการลงโทษและการเชื่อฟัง อายุ 2-7 ปี ขั้นที่ 2 การแสวงหารางวัล หรือการสนองความต้องการ อายุ 7-10 ปี
2. ระดับตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) อายุ 10-16 ปี	ขั้นที่ 3 การทำตามสิ่งที่ผู้อื่นเห็นชอบ หรือการคาดหวังทางสังคม อายุ 10-13 ปี ขั้นที่ 4 การทำตามหน้าที่ทางสังคม หรือระบบสังคมและมโนธรรม อายุ 13-16 ปี
3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post conventional Level) อายุ 16 ปีขึ้นไป	ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา หรือสัญญาสังคม และสิทธิส่วนบุคคล อายุ 16 ปีขึ้นไป ขั้นที่ 6 การยึดถืออุดมคติสากล หรือจริยธรรมสากล (วัยผู้ใหญ่)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

มารศรี จันทรศมี (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา จุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์และระดับจริยธรรม 10 ด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพ กฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความรักชาติ ความเมตตากรุณา และความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และนักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนเดียวกับครูประจำชั้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างจำนวนครู 100 คน และนักเรียน 300 คน ผลจากการศึกษาพบว่า จริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จริยธรรมของครูประถมศึกษาเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกันมีจริยธรรมแตกต่างกันและระดับจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับที่ 4

วรวรรณินี ราชสงฆ์ (2541: 72, 73, 77) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2540 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 33 ลงมาจำนวน 20 คน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้เทคนิคแม่แบบมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ใช้บทบาทสมมติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้พบว่าการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สามารถพัฒนาให้เกิดได้ในตัวผู้เรียนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบหรือบทบาทสมมติ

ศักดิ์ชัย มโนวงศ์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอต๋อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 116 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรม 6 ด้าน จำนวน 44 ข้อ ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม 6 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความตรงต่อเวลาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่พบลำดับแรกและลำดับสุดท้ายในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านความใฝ่รู้ลำดับแรกได้แก่ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการเรียนและลำดับสุดท้ายได้แก่ กล้าพูด กล้าซักถาม การอภิปรายในการประชุม ด้านความขยันลำดับแรกได้แก่ การใช้เวลาว่างทำงานที่เป็นประโยชน์ทุกครั้งและลำดับสุดท้ายได้แก่ ทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้เสมอ ด้านความประหยัดลำดับแรกได้แก่ เมื่อเห็นไฟฟ้าและก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้จะเข้าไปปิดทันทีและลำดับสุดท้ายได้แก่ ชอบซ่อมแซมสิ่งของที่ชำรุดเพื่อนำมาใช้อีก ด้านความซื่อสัตย์ลำดับแรกได้แก่ ไม่เคยแอบดูข้อสอบเพื่อนเมื่อทำข้อสอบไม่ได้และลำดับสุดท้ายได้แก่ รู้สึกอายต่อการกระทำผิดแม้ไม่มีคนอื่นเห็น ด้านความมีระเบียบวินัยลำดับแรก ได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติและลำดับสุดท้ายได้แก่ ไม่เคยแต่งกายผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ด้านความตรงต่อเวลาลำดับแรกได้แก่ จะกลับถึงบ้านตรงเวลาเสมอและลำดับสุดท้ายได้แก่ การไม่ผิดเวลานัดเพื่อน

ชัยณรงค์ ศรีสุข (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งได้ศึกษากับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 285 คน โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีความเมตตากรุณา ด้านมีวินัย ด้านมีความรับผิดชอบและด้านประหยัด ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักเรียนโดยรวมมีความซื่อสัตย์สุจริตในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนชายมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน มากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศศิพันธ์ นิลจันทร์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเล่นิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถานับเลี้ยงเด็กดวประทีป มูลนิธิดวประทีป ชุมชนแออัดคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตยหลังจากการจัดกิจกรรมเล่นิทานมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองในด้านความ รับผิดชอบ ความซื่อตรง การตรงต่อเวลาและการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทราวิสส์ และปีเตอร์ (ดวเดือน พันธุนาวิน. 2524: 50; อ้างอิงจาก Travis and Peter. 1974) ได้ทดลองกับเด็กชาย-หญิง เกรด 5 โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการสวมบทบาทสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 12 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมเน้นการจำและการหาคำตอบปัญหาขัดแย้งทางศีลธรรม ผลการทดลองพบว่า การฝึกกระบวนการสวมบทบาทช่วยส่งเสริมพัฒนาการในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการขึ้นเฉลี่ยประมาณ 1.5 ชั้น ในเวลา 3 เดือน

โรมานซ์ (วรวรรณินี ราชสงฆ์. 2541: 54; อ้างอิงจาก Romane.1985: 24-42) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมที่มีต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 มี 3 กลุ่ม จำนวน 32 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทำการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมสามารถพัฒนาระดับการให้เหตุผลจริยธรรมของนักเรียนได้

ริชาร์ด และคนอื่นๆ (วรวรรณินี ราชสงฆ์. 2541: 54; อ้างอิงจาก Richards and others. 1984: 24-28) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กและพฤติกรรมก่อนในในห้องเรียน พบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิง จริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2) มีพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเหตุผลเชิง จริยธรรมในชั้นที่ 3 และ 4 และยังพบว่า ระดับการให้พัฒนาเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุ และสถานภาพทางสังคม เพศ มีผลต่อพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

แบลท และโคลเบอร์ก (ชัยณรงค์ ศรีสุข. 2545: 59; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1975: 52-53; citing Blatt and Kohlberg. n.d.: unpagged) ได้ทดลองพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มในห้องเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 4 ห้องเรียน และแต่ละห้องเรียนนั้นประกอบด้วยผู้เรียนซึ่งมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 3 ชั้น คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับชั้น 2-4 การฝึกนั้นใช้วิธีอภิปรายกลุ่มนั้นทำให้กลุ่มทดลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทดสอบอีกครั้งหลังจากการฝึกหนึ่งปีก็ยังพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลองยังสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ลาเนียร์ (สมาลี สุดจินดา. 2546: 33; อ้างอิงจาก Lanier. 1993) ได้ทำการวิจัย เรื่องการกระตุ้นในเรื่องจริยธรรมและการพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กหนุ่มสาวชาวชนบท (การพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในชนบท) จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้น 11 และ 12 ในโรงเรียนชนบท เด็กนักเรียนในชนบท ได้รับการอบรมให้คิดและปฏิบัติตามต่อๆ กันมา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมในยุคใหม่ การทดลองได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมให้ได้รับการฝึกการให้คำแนะนำ และการจัดประสบการณ์และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนตั้งแต่โรงเรียนระดับกลางจนถึงระดับสูงสุด ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในเด็กเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้รูปแบบและวิธีการในการพัฒนายังสามารถนำเทคนิคและกิจกรรมที่ต่างกันมาใช้ได้อีกด้วย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิคการเล่านิทาน กรณีตัวอย่างและบทบาทสมมติมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ

3.1 ความหมายของคู่มือ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 256) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คู่มือ หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการรู้ เพื่อให้ประกอบตำรา เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาหรือปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพื่อแนะนำอุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

พริ้มเพรา คงชนะ (2537: 9) ให้ความหมายคู่มือครูว่า ทำให้ครูทราบถึงจุดประสงค์ วิธีการจัดกิจกรรม ข้อเสนอแนะ ความรู้สำหรับครู หนังสืออ้างอิง ฯลฯ ซึ่งถือเป็นแนวทางสำหรับครู ในอันที่จะนำไปให้นักเรียนปฏิบัติ คู่มือครูจะมีรายละเอียดเพื่อช่วยให้ครูได้ดำเนินการสอนตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 127) ให้ความหมายของคู่มือไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือที่ให้แนวทางการปฏิบัติแก่ผู้ใช้ให้สามารถกระทำสิ่งนั้น ได้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย

อำนาจ เถาตระกูล (2541: 22) ให้ความหมายคู่มือ หมายถึง เอกสารที่มีรายละเอียดเสนอแนะแก่ผู้ใช้ให้สามารถเข้าใจแนวทางการใช้ และข้อพึงปฏิบัติที่จะช่วยให้การนำเรื่องนั้นไปใช้ตรงตามเจตนารมณ์

จากเอกสารที่กล่าวมาทั้งหมดจึงพอสรุปความหมายของคู่มือได้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจ และง่ายต่อการ

ปฏิบัติตามในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3.2 ประเภทของคู่มือ

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 127-132) ได้แบ่งคู่มือออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ คู่มือครู คู่มือผู้เรียน และคู่มือทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู คือ หนังสือที่ให้แนวทางและคำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลหรือแหล่งอ้างอิงต่างๆ ปกติมักใช้ควบคู่กับตำราเรียน หรือหนังสือเรียน

2. คู่มือผู้เรียน แบ่งออกเป็น

2.1 คู่มือผู้เรียน : แบบฝึกปฏิบัติสำหรับผู้เรียน คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับตำราที่เรียน ปกติจะประกอบไปด้วย สาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหาหรือคำถาม ที่ว่างสำหรับเขียนคำตอบ และการทดสอบ ปัจจุบันคู่มือผู้เรียนไม่เพียงแต่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับหนังสือตำราเท่านั้น แต่อาจจะใช้เป็นคู่มือสำหรับการศึกษาควบคู่ไปกับสื่ออื่นๆ ที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา เช่น บทเรียน วีดิทัศน์ บทเรียนทางไกล ภาพยนตร์ หรือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

2.2 คู่มือผู้เรียน : แบบฝึกหัด คือ หนังสือที่ให้แนวทางแก่ผู้เรียนในการฝึกฝนสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้นหรือเกิดทักษะความชำนาญมากขึ้น

3.3 องค์ประกอบของคู่มือ

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 128-130) ได้กล่าวว่า คู่มือครูควรประกอบไปด้วยรายละเอียดสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ

1.1 วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1.2 ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ

1.3 วิธีการใช้

1.4 คำแนะนำ

2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการให้เนื้อหาสาระที่จะสอนโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบและอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่กระจ่าง

3. การเตรียมการสอน ประกอบรายละเอียดเกี่ยวกับ

3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น

3.2 การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัด แบบปฏิบัติ

ข้อสอบ คำเฉลย ฯลฯ

3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น ฯลฯ

4. กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการสอน ส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญของคู่มือ คู่มือครูจำเป็นต้องให้ข้อมูลหรือรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอน

4.2 คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่ช่วยให้การสอน

บรรลุผล

4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกหัดและสิ่งต่างๆ ที่ใช้

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ ซึ่งมาจากประสบการณ์ของ

ผู้เขียน ฯลฯ

5. การวัดและประเมินผล คู่มือครูที่ดีควรจะให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับการสอน อย่างครบถ้วน การวัดและประเมินผลการสอน นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่คู่มือจำเป็นต้องให้ รายละเอียดต่างๆ เช่น

5.1 เครื่องมือวัดผล ซึ่งอาจจะเป็นข้อสอบแบบปรนัย ข้อสอบแบบอัตนัย แบบ บันทึกผลงาน แบบสังเกต เป็นต้น

5.2 วิธีวัดผล คู่มือครูควรจะให้คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการในการวัดผล พร้อมทั้งยกตัวอย่างในการดำเนินการ เพื่อความเข้าใจที่กระจ่างชัด

6. ความรู้เสริม คู่มือครูที่ดีนั้นต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้และสามารถ คาดคะเนได้ว่าผู้ใช้นั้นจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ ของครูอันทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือต้องมี ประสบการณ์ในเรื่องที่เขียน ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าการดำเนินการเรื่องนั้นๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น บ้างและจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การเป็นผู้มีประสบการณ์และสามารถนำเอาประสบการณ์ เหล่านั้นมาช่วยผู้ใช้หรือผู้อ่านให้สามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างราบรื่นไม่เกิดอุปสรรคปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ ผู้เขียนคู่มือครูที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือจึงถือได้ว่าได้ทำหน้าที่ของผู้เขียนหนังสือที่ดี

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ หนังสือที่ดีไม่ควรขาดการให้แหล่งอ้างอิง และแหล่งข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

3.4 ลักษณะของคู่มือ

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 132-134) กล่าวถึงลักษณะของคู่มือไว้ดังนี้

1. ควรระบุให้ชัดเจนว่าคู่มือเล่มนี้เป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ต้องการให้ผู้ใช้อย่างไรบ้าง
3. ควรมีส่วนน่าที่จูงใจผู้ให้ว่า คู่มือนี้จะช่วยผู้ให้ได้อย่างไร ผู้ให้จะได้รับประโยชน์

อะไรบ้าง

4. ควรมีส่วนให้หลักการ หรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้คู่มือ เพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งจำเป็นในการดำเนินการตามที่คู่มือแนะนำ

6. ควรมีส่วนที่ให้ คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน หรือการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เสนอแนะและเว้นที่ว่างสำหรับผู้ใช้คู่มือในการเขียนคำตอบ รวมทั้งมีคำตอบหรือแนวในการตอบหรือคำเฉลยให้ไว้ด้วย เพื่อให้ผู้อ่านจะสามารถตรวจสอบคำตอบของตนเอง นอกจากนั้นผู้เขียนที่มีประสบการณ์มากในเรื่องที่เขียนหากสามารถคาดคะเนคำตอบของผู้ใช้คู่มือได้ และคาดคะเนได้ว่าส่วนใหญ่ผู้ใช้คู่มือมักจะผิดพลาดตรงจุดไหน ถ้าผู้เขียนคู่มือสามารถให้คำอธิบายไว้ด้วยว่าคำตอบอะไรถูกผิดด้วยเหตุใดก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้คู่มือ

8. ควรใช้เทคนิคต่างๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือสามารถใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น การจัดรูปเล่ม ขนาด การเลือกตัวอักษร ขนาดของตัวอักษร การใช้ตัวดำ การใช้สี การใช้ภาพ การใช้การตีกรอบ การเน้นข้อความบางตอน เป็นต้น

9. ควรใช้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านซึ่งอาจจะเป็นบรรณานุกรม รายชื่อชมรม รายชื่อสื่อ รายชื่อสถาบัน รายชื่อบุคคลสำคัญ เป็นต้น

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

4.1 การเล่านิทาน

4.1.1 ความหมายของนิทาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 588) ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก

เกริก ยุ้นพันธุ์ (2539: 8) ให้ความหมายไว้ว่า นิทานหมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา ตั้งแต่สมัยโบราณเป็นเรื่องนิทานกಥา นิทานเป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสุขและสนุกสนาน แฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิต การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

ธีราพร กุลนันทน์ (2544: 221-222) ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นคติสอนใจ การเล่านิทานมักจะเล่าเพื่ออบรมสั่งสอนและเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง

จากความหมายดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความดีงามให้แก่ผู้ฟัง

4.1.2 ประโยชน์ของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 55-56) กล่าวถึงประโยชน์ของนิทานไว้ดังนี้

- 1) เด็กๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นและใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เล่า
 - 2) เด็กหรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมขณะฟัง ทำให้เขาเกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายและสดชื่นแจ่มใส
 - 3) เด็กๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะเวลานานขึ้นหรือยากขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการตรึงให้ผู้ฟังหรือเด็กๆ ใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่าเรื่องที่มีขนาดยาว
 - 4) เด็กๆ หรือผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็กๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น
 - 5) นิทานจะทำให้เด็กๆ หรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อน รู้จักการรับและการให้ มองโลกในแง่ดี
 - 6) นิทานจะทำให้เด็กๆ หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหาได้
 - 7) นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็กๆ หรือผู้ฟังได้โดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ
 - 8) - เด็กๆ และผู้ฟังจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
 - 9) นิทานช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง
 - 10) นิทานสามารถช่วยให้เด็กๆ และผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง การออกเสียง การกระดกลิ้นตัว ร เรือ และ ล ลิง ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 175-176) กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทานไว้ดังนี้

- 1) เป็นสายใยเชื่อมโยงในการสร้างความสัมพันธ์ ความรัก ความอบอุ่นของเด็กกับพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ ปู่ย่า ตายาย พี่ป้าน้าอา พี่เลี้ยง ครูและเพื่อนๆ ทำให้เด็กมีความรักความผูกพันไม่ว่าเหว
- 2) เป็นการสอนทางอ้อม ช่วยขัดเกลากิริยามรรยาท ความประพฤติ อุปนิสัยระเบียบวินัยและปลูกฝังศีลธรรมจรรยาได้เป็นอย่างดี จากตัวอย่างของตัวละครในเรื่อง เช่น “อู๋มเต็กดี” “กระต่ายน้อยแสนซน” “กระต่ายกับเต่า” และ “โคหนันทพิศาล” เป็นต้น
- 3) ช่วยพัฒนาการทางด้านอารมณ์ให้กับเด็กทำให้เด็กรู้จักฟัง มีสมาธิ มีมรรยาทในการฟัง

4) ให้ความแจ่มใส สนุกสนาน รื่นเริงบันเทิงใจกับเด็ก กระตุ้นความสนใจในการอ่าน ช่วยส่งเสริมให้รักการอ่าน เมื่อฟังนิทานแล้วทำให้อย่างอ่านนิทานเรื่องนั้นๆ หรือเรื่องอื่นต่อไป

5) สนองความต้องการและความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก

6) ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา ทำให้รู้จักคำต่างๆ เพิ่มมากขึ้นและทำให้เด็กเล็กๆ มีพัฒนาการในการพูดเร็วขึ้น

7) ทำให้เด็กมีความรู้เพิ่มขึ้นจากเรื่องที่ฟัง เกิดความเข้าใจโดยไม่ต้องท่องจำ เช่น ประเพณี ศาสนา ศิลปะ ดนตรี วัฒนธรรม ฯลฯ

8) ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากนิทานที่ได้ฟัง และจากภาพวาดในหนังสือนิทาน

9) ทำให้เด็กเข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจากนิทานที่ได้ฟัง

10) ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์จากนิทานที่ได้ฟังสามารถสร้างจินตนาการได้ต่อจากเรื่องที่ได้อ่านทำให้เด็กสามารถแต่งนิทานขึ้นมาเองได้ ตอนแรกอาจจะเลียนแบบผู้ใหญ่ ก่อนหลังจากนั้นก็แต่งนิทานเองได้และวาดภาพประกอบนิทานได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นพัฒนาการทางด้านศิลปะควบคู่กันไปด้วย

11) ทำให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าทำและกล้าแสดงออกในการออกมาเล่านิทานให้เพื่อนๆ ฟังหรือเข้าแข่งขันในการประกวดการเล่านิทาน เป็นต้น

12) ทำให้เด็กอยากอ่านหนังสือนิทานเมื่อเขาอ่านออก ทำให้เด็กได้ฝึกทักษะในการอ่านทำให้เป็นคนรักการอ่าน

จากเอกสารดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นิทานมีประโยชน์กับเด็กหรือผู้ฟังมากมายหลายด้านรวมทั้งเป็นการปลูกฝังศีลธรรมจรรยาและทำให้เข้าใจถึงความดีงามได้เป็นอย่างดี

4.1.3 ประเภทของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 20-22) ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทานไว้ดังนี้

1) เทพนิทานหรือเทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงเหนือความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหารหรือเวทย์มนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเนื้อเรื่องมักเป็นสถานพิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ ฯลฯ เป็นต้น

2) นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมา เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำเรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด ฯลฯ เป็นต้น

3) นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เลียบเคียงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พึงพิถีพิถันละเอียดรอบคอบและไม่ประมาท ช่วยเหลือและเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4) นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจกล้าหาญ นิทานวีรบุรุษมักเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆ ไว้ แต่มักสร้างฉากหรือสถานการณ์นำตื่นเต้นหรือเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน และทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่าบุคคลผู้เป็นวีรบุรุษนั้นมีความสามารถและน่าสนใจจริงๆ

5) นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกยูงกับนกกา ฯลฯ เป็นต้น

6) เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อโดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือความเป็นจริง ลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ ฯลฯ เป็นต้น

7) นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอกและเปรียบเทียบเรื่องราวกับชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคมสอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้งหรือบางครั้งสอนแบบทางอ้อม ผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง มักเป็นเรื่องราวบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8) นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุขที่ตลกขบขันสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินเลยความเป็นจริง ฯลฯ เป็นต้น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 168-169) ได้แบ่งประเภทของนิทานในปัจจุบันที่นำมาเล่าดังนี้

1) นิทานชาวบ้าน (Folk tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมา ไม่ปรากฏตัวผู้เล่า เป็นเรื่องของคนในแต่ละท้องถิ่น

2) นิทานปรัมปรา (Fairy tales หรือ Tales of magic) หรือเทพนิยาย เป็นเรื่องเกี่ยวกับเวทมนตร์ นางฟ้า เวทย์มนต์คาถา เป็นเรื่องที่สมมติว่าเกิดขึ้นที่โน่นที่นี้ แต่ไม่อาจกำหนดได้แน่นอน

3) นิทานเทพปกรณัม หรือเทพปกรณัม (Myth) นิทานเกี่ยวกับเทพเจ้า เทพธิดาประจำเผ่าพันธุ์ ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า เช่น Greek Mythology เช่น เทพเจ้ากรีกชื่อ ซีอุส (Zeus) โรมันเรียก จูปีเตอร์ (Jupiter) ของไทย เช่น เทวกำเนิดมีพระนารายณ์ พระอินทร์ พระอิศวรและพระราหู เป็นต้น

4) นิทานพื้นเมืองนานาชาติ (Folk tales from other countries) เพื่อให้เด็กได้มีเรื่องอ่านเพิ่มมากขึ้น และได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับชาติอื่นๆ เช่น นิทานอาละดิน และตะเกียงวิเศษ นิทานคัมภีร์ปญฺญัตตตระ นิทานโรบินฮูด นิทานฮีโดปเทศ เป็นต้น

5) นิทานชวนขัน (Jest หรือ Humorous tales) เป็นนิทานตลกขบขัน เช่น หัวล้านนอกครุ ไข่มุกมาก ไอ้ก้นแหลม เรื่อง A Visit From St. Nicholas แต่งโดย คลีเมนต์ มอร์ (Clement Moore) เมื่อปี ค.ศ.1822 แต่เด็ก ๆ รู้จักในชื่อเรื่อง The Night Before Christmas และเรื่อง Book of Nonsense แต่งโดย เอ็ดเวิร์ด เลียร์ (Edward Lear) เป็นต้น

6) นิทานเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ (Animal tales) เช่น สัตว์พูดได้ ถ้าแฝงคติธรรม เรียกว่า Fable เช่น นิทานอีสป (Aesop's fables) เป็นต้น

7) นิทานไม่รู้จักจบ (Cumulative tales) เช่น ยายกะดา เรื่อง One Fine Day ของ นอนนี โฮโกรเกียน (Nonny Hogrogian) ซึ่งได้รับรางวัล Caldecott ปี ค.ศ.1972 เป็นต้น

8) นิทานเรื่องผีอาจจะแต่งขึ้นมาใหม่หรือเรื่องผีที่มีเค้าเรื่องจริง เช่น นางนาค พระโขง

9) มหากาพย์และวีรบุรุษ (Epic and hero tales) เป็นนิทานเกี่ยวกับมนุษย์ที่เป็นผู้กล้าหาญเป็นวีรบุรุษ นิทานที่มีในพงศาวดาร นิทานที่ชื่อบุคคลที่มีตัวตนจริงๆ ในอดีตนำมาแต่งเป็นนิทานเพื่อนำมาเป็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติดี เช่น เรื่องพระร่วง เรื่องขอมดำดิน มหากาพย์อีเลียด และโอดิสซีย์ (Iliad and Odysseus) เขียนโดยโฮเมอร์ (Homer) และโรบินฮูด (Robin Hood) เป็นต้น

10) นิทานสมัยใหม่ทั่วๆ ไป เป็นนิทานที่แต่งขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเพื่อสอนให้เป็นเด็กดี เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เป็นคนขยัน เป็นคนกล้าหาญ เป็นคนตรงต่อเวลา เป็นต้น หรือเป็นนิทานเก่าที่มีผู้แต่งนำมาปรับปรุงดัดแปลงใหม่ เช่น เปลี่ยนบุคลิกตัวละครใหม่เพิ่มตัวละครใหม่เข้าไป ผู้บุกเบิกนิทานสมัยใหม่นยุคแรกคือ อันส์คริสเตียน แอนเดอร์เซน และกริมม์ ยุคต่อมาได้แก่ แวนดาเก็ก (Wanda Gag) มาเซีย บราวน์ (Marcia Brown) ออสกาไวลด์ (Oscar Wild) เลวิส คาร์รอลล์ (Lewis Carroll) เบียร์ทริกซ์ พอทเทอร์ (Beatrix Potter) และโรเบิร์ตลอว์สัน (Robert Lawson) เป็นต้น

11) นิทานคติธรรมหรือนิทานชาดก (Jatakas) ซึ่งเป็นเรื่องของพุทธศาสนา ก่อนสมัยพุทธกาลเกี่ยวกับชาติปางก่อนๆ ของพระพุทธเจ้าตั้งแต่เป็นสัตว์จนกระทั่งตรัสรู้ โจเซฟ เกียร์ (Joseph Gear) ได้รวบรวมนิทานชาดกไว้ในเรื่อง The Fable of India

12) นิทานที่ชวนเพ้อฝัน (Fantastic story) มีเรื่องราวความสวยงามสนุกสนานตื่นเต้น เจ้าหญิง เจ้าชาย หรือคนธรรมดา

4.1.4 หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 67-68) ได้กล่าวถึงหลักในการเลือกเรื่องนิทานสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1) เรื่องที่เล่า ควรจะเลือกให้เหมาะสมกับวัยต่างๆ ของเด็ก

2) จะต้องพิจารณาเรื่องเวลาให้เหมาะสมกับการเล่านิทานสำหรับเด็กวัยต่างๆ ซึ่งมีช่วงระยะเวลาความสนใจและสมาธิการฟังแตกต่างกัน

- 3) จะต้องเป็นเรื่องสำหรับเด็กที่ผู้เล่าสนใจและชื่นชอบ
- 4) ผู้เล่าจะต้องเลือกเรื่องที่จะใช้เล่าให้เหมาะสมกับวิธีและกระบวนการการเล่าแบบต่างๆ
- 5) เรื่องที่เลือกมาเล่าจะต้องมีเนื้อเรื่องสนุกสนานชวนติดตามและมีความยาวของเรื่องพอเหมาะพอดี
- 6) เนื้อหาของเรื่องจะต้องมีสาระ ค่านิยม ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เหมาะสมกับการปลูกฝังความดีและความงาม
- 7) ผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวเล่าให้พร้อม เพื่อป้องกันการขาดตอนหรือขัดจังหวะการต่อเนื่องของเรื่องราว
- 8) การจัดสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเล่า ผู้เล่านิทานจะต้องทดสอบหรือทดลองมาก่อนเล่าเพื่อป้องกันการผิดพลาด และต้องจัดสื่อหรืออุปกรณ์ตามลำดับก่อนหลัง
- 9) การพิจารณาเรื่องสำหรับเด็ก ผู้เล่าจะต้องพิจารณาเรื่องให้เหมาะสมกับบรรยากาศด้วย และขณะเล่าผู้ฟังกับผู้เล่าควรมีการโต้ตอบกันตามโอกาสอันเหมาะสม

4.1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน

4.1.5.1 งานวิจัยในประเทศ

เนื่อน้อง สนับสนุน (2541: 131-132) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทาน ที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากเพื่อนและเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กต่อจากครู โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี จากผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานทั้ง 3 แบบมีคะแนนความสามารถทางภาษาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนเปรมฤดีศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ก่อนและระหว่างจัดกิจกรรมโดยเฉลี่ยรวมและจำแนกรายด้าน ในแต่ละช่วงสัปดาห์มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น

ศศินันท์ นิลจันทร์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถานับเลี้ยง

เด็กดวงประทีป มูลนิธิดวงประทีป ชุมชนแออัดคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตยหลังจากการจัดกิจกรรมเล่านิทานมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองในด้านความ รับผิดชอบ ความซื่อตรง การตรงต่อเวลาและการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

4.1.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ดิกสัน จอห์นสัน และซอลส์ (กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ. 2546: 39; อ้างอิงจาก Dixon, Johnson & Salts. 1977: 379) ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมการเล่านิทานให้กับเด็กอนุบาลอายุ 3-4 ปี ที่โรงเรียนในเมืองดีทรอยต์ จำนวน 46 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เล่านิทานให้เด็กฟังแล้วให้แสดงบทบาทสมมติประกอบตามเนื้อเรื่อง กลุ่มที่ 2 เล่านิทานให้ฟังพร้อมทั้งพาไปดูของจริงนอกสถานที่ เช่น ไปสวนสัตว์ ไปซื้อของ กลุ่มที่ 3 เล่านิทานแล้วสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟังและกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ผลพบว่ากลุ่มเด็กที่แสดงบทบาทประกอบตามเรื่องได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเนื้อเรื่องไปด้วย จะพัฒนาจิตลักษณะต่างๆ ได้ดีที่สุดในที่สุดแสดงว่าเมื่อเด็กฟังนิทานแล้วเกิดความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่เด็กชอบ หรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากพฤติกรรมนั้นและเนื้อหาในนิทานถ้าเป็นเรื่องที่ใกล้เคียงความเป็นจริง เช่น เทพนิยายแล้วจะให้ผลดีต่อจิตลักษณะของเด็กได้ดีกว่านิทานที่มีเนื้อหาไกลชีวิตเด็ก

อมอริจิ (กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ. 2546: 39; อ้างอิงจาก Amoriggi. 1981: 1366A-1367A) ได้ศึกษาความสามารถในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยจะเล่านิทานให้เด็กฟังแล้วให้เด็กเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่าเรื่องราวต่อจากผู้วิจัย ทำการทดลองครั้งละ 15-20 นาทีเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าเด็กสามารถเล่านิทานได้ถูกต้องโดยการเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น และเด็กสามารถนำเอานิทานที่ฟังไปประยุกต์เล่าต่อ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่านิทานเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาเด็กได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการพัฒนาในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมด้านต่างๆ ด้วย

4.2 กรณีตัวอย่าง

4.2.1 ความหมายของกรณีตัวอย่าง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 33) กล่าวถึงกรณีตัวอย่างว่าเป็นสื่อการสอนที่สร้างขึ้นง่าย มีสาระ น่าสนใจ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณลักษณะทางจริยธรรมมาก ครูสามารถสร้างกรณีตัวอย่างได้หลายรูปแบบหลายประเภท โดยการเชื่อมโยงเอาสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมสิ่งแวดล้อม ชีวิตประจำวันที่น่าสนใจชวนติดตาม และยังหาข้อสรุปที่เด่นชัดไม่ได้มาปรับปรุงให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนอย่างมีกระบวนการและขั้นตอนที่เหมาะสม นักเรียนจะได้ฝึกฝนกับการเผชิญเรื่องราวปัญหาที่เกิดขึ้นของบุคคลหลายประเภทหลายเหตุการณ์ ในรูปแบบของกิจกรรมการสอนที่นำหลักกระบวนการกลุ่มมาใช้ นักเรียนจะได้ฝึกฝนกับการคิดวิเคราะห์ แยกแยะประเด็นปัญหา มีความเห็นของตนเองเกิดขึ้น รู้จักประเมินค่าสิ่งต่างๆ และตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล นอกจากนี้นักเรียนยังได้

แลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ ความรู้สึก เจตคติของตนเองต่อผู้อื่นด้วย ได้พัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ การทำงานกลุ่ม การอภิปรายกลุ่มย่อยและมติของกลุ่ม

ทิศนา แคมมณี (2546: 75) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า กรณีตัวอย่างเป็นวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นมาจากสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล

4.2.2 แนวทางการสร้างกรณีตัวอย่างและข้อควรพิจารณาในการใช้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 33-35) ได้ให้แนวทางการสร้างกรณีตัวอย่างและการเรียนการสอนดังนี้

แนวทางการสร้างกรณีตัวอย่าง ได้แก่

- 1) กำหนดให้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีส่วนใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม
- 2) เรื่องที่สร้างต้องเป็นเรื่องที่ยังหาข้อยุติหรือข้อสรุปไม่ได้ มีประเด็นที่ต้องใช้ความคิดเห็นของบุคคลหลายๆ ฝ่าย ทางเลือกของคำตอบมีหลายแนวและเปิดกว้าง
- 3) สอดคล้องกับเนื้อหาทางจริยธรรมเหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ของนักเรียน
- 4) ปรับเป็นกิจกรรมที่แสดงออกและเคลื่อนไหว
- 5) มีสาระน่าสนใจ สนุกสนาน แทรกข้อคิดเห็นเป็นประโยชน์
- 6) มีคำถามหรือประเด็นที่ใช้ในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

แนวทางการจัดการเรียนการสอนกับกรณีตัวอย่าง

- 1) ศึกษาแยกแยะหัวข้อคุณธรรมที่ต้องการสอน เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง การดำเนินความคิดรวบยอดและศึกษาเพิ่มเติมคุณธรรมที่ช่วยเสริมคุณธรรมที่ต้องการเน้น
- 2) คัดเลือกข่าว เรื่องราว ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับคุณธรรมที่สอน ปรับให้เข้ากับวัย ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมของผู้เรียน
- 3) กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการนำไปใช้ จุดมุ่งหมายลำดับขั้นตอนของการแสดงออก จำนวนกลุ่มและนักเรียนในแต่ละกลุ่ม สถานที่ เวลาที่ใช้ บทบาทของนักเรียนบางคนและทั้งหมด สื่อประกอบการสอน ประเด็นที่ใช้อภิปรายแสดงความคิดเห็นตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติม ปัญหาอุปสรรคต่างๆ แนวทางแก้ไข ฯลฯ

4) การนำไปใช้ในชั้นเรียน เตรียมห้องเรียนและบรรยากาศให้เหมาะสมกับกรณีตัวอย่าง การอธิบาย การแบ่งกลุ่ม ข้อตกลง หรือกติกาที่นำมาใช้ การมอบหมายงานให้ศึกษา และให้ศึกษากรณีตัวอย่างด้วยตนเอง มีการอภิปรายกลุ่มย่อย เสนอความคิดเห็น การซักถาม การเพิ่มเติมข้อมูล ตัวอย่างต่างๆ การกำหนดผู้แสดงบทบาทสมมติ การตอบปัญหาหรือประเด็นพร้อมเหตุผลท้ายกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้

5) การเพิ่มเนื้อหาเอกสารเสริมประสบการณ์ แบบประเมินผลตนเอง หรือกลุ่มเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการสอนแนวสรุปและประเด็นที่นักเรียนควรทราบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่เรียนรู้ความขัดแย้งลดน้อยลง ครูต้องจัดทำแนวสรุปและตั้งคำถามนำเพื่อให้นักเรียนสรุปแนวคิด สาระสำคัญของคุณธรรมได้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

ลักษณะและประเภทของกรณีตัวอย่างสามารถจัดทำได้จากข่าวหนังสือพิมพ์ เหตุการณ์ เรื่องสั้น การเล่าเรื่อง รูปภาพ บทสนทนาหรือคำพูด

ข้อควรพิจารณาในการใช้กรณีตัวอย่าง

1) การสร้างกรณีตัวอย่างไม่ควรเป็นเรื่องเฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในชั้นเรียน ควรหลีกเลี่ยงการนำมาใช้โดยตรงแต่ควรดัดแปลงใช้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างใกล้เคียงที่สุดเท่านั้น

2) ครูต้องพยายามคลี่คลายความคิดเห็นขัดแย้งที่แตกต่างกัน ของนักเรียนให้ได้โดยยึดแนวข้อสรุปที่ได้จากข้อตกลงของความคิดเห็นของกลุ่มคุณธรรมที่ต้องการเน้นและความคิดรวบยอดของการเป็นแกนสำคัญที่นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งหมด

3) ควรนำกิจกรรม หรือสื่อการสอนบางประเภทเข้าช่วยในการสอน บางครั้ง เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

4) จุดประสงค์สำคัญของกรณีตัวอย่าง ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักสร้างความเห็นของตนเองให้เกิดขึ้น มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกอย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล การสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่ม การรู้จักเคารพมติหรือผลการตัดสินใจของกลุ่มร่วมกัน

5) ต้องมีเทคนิคเชื่อมโยงกรณีตัวอย่างที่นำมาใช้ ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างสอดคล้องและกลมกลืนกันเพื่อประโยชน์ในการหาแนวทางและข้อเสนอแนะแก่นักเรียนที่มีข้อบกพร่องทางความประพฤติอยู่

4.2.3 ข้อดีและข้อจำกัดของกรณีตัวอย่าง

ข้อดี

1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

2) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง และได้ฝึกแก้ปัญหาโดยไม่ต้องเสี่ยงกับผลที่จะเกิดขึ้น ช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญปัญหานั้นในสถานการณ์จริง

3) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนสูง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้จากกันและกัน

4) เป็นวิธีสอนที่ได้ผลดีมากสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้ และประสบการณ์หลากหลายสาขา

ข้อจำกัด

1) หากกลุ่มผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน การเรียนรู้อาจไม่กว้างเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนมักมีมุมมองคล้ายกัน

2) แม้ปัญหาและสถานการณ์จะใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่ก็ไม่ได้เกิดขึ้นจริง ๆ กับผู้เรียน ความคิดในการแก้ปัญหาจึงมักเป็นไปตามเหตุผลที่ถูกที่ควรซึ่งอาจไม่ตรงกับการปฏิบัติจริงได้

4.3 บทบาทสมมติ

4.3.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 30-31) ได้กล่าวไว้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสดแสดงออก เกิดความรู้สึก ความนึกคิดในการแสดงบทบาทของผู้อื่นที่ไม่ใช่ตนเองได้ทดลองหรือฝึกประสบการณ์ในการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ ในเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นมาจากความเป็นจริง การแสดงบทบาทสมมติจะให้ความรู้ความเข้าใจเจตคติที่ยาวนานและลึกซึ้ง และมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของนักเรียนในการปรับและแก้ไขปัญหาดัง ๆ ได้เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งเหล่านั้นในเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจริงได้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนแต่ละคน

สิริวรรณ ศรีพหล; และ พันธิพา อุทัยสุข (2530: 105) ได้กล่าวไว้ว่า การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการสอนแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเรียนโดยวิธีการแสดงบทบาท กล่าวคือเป็นการสอนที่หยิบยกเอาเหตุการณ์ ประเด็นหรือปัญหาขึ้นมาให้ผู้เรียนศึกษา โดยวิธีการให้ผู้เรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เข้าใจถึงปัญหาในเหตุการณ์นั้นๆ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้นั้นด้วย

ธีราพร กลุณานันท์ (2544: 229) ได้กล่าวไว้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการสอนหนึ่งที่เด็กได้แสดงอารมณ์ ทำทางตามสถานการณ์หรือบทบาทที่สมมติขึ้น โดยให้เด็กได้มีโอกาสเลียนแบบตามความจริง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความรู้สึก อารมณ์ และเหตุผลที่ตนเองได้สวมบทบาท เพื่อพัฒนาสู่การปรับพฤติกรรมของตนเองให้มีประสิทธิภาพเมื่อพบสถานการณ์ต่างๆ และสามารถนำความรู้สึกและพฤติกรรมในการสอนบทบาทสมมติมาอภิปรายเพื่อการเรียนรู้ต่อไป

ทิศนา ขัมมณี (2546: 67) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติคือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึก

นึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

เทเลอร์ และ วอลฟอร์ด (Tayler and Walford. 1974: 19) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้ได้สามารถสวมบทบาทในสภาพการณ์ต่างๆ เพื่อฝึกว่าตนควรมีพฤติกรรมแบบใดจึงจะแก้ปัญหาได้ดีที่สุด ผู้แสดงต้องรับบทบาทของตนเองเพื่อให้เข้าใจและมีอารมณ์ในการแสดง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทตามที่สมมติขึ้นมาตามความรู้สึกของแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการแสดงความคิดเห็นและการแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งเกิดความเข้าใจในความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ เหตุผลและการกระทำที่ตนเองได้สวมบทบาท

4.3.2 วัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 31) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ ดังนี้

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความรู้สึก พฤติกรรม การแสดงออกของผู้อื่น
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนมีการปรับหรือเปลี่ยนเจตคติ พฤติกรรมและการปฏิบัติในสังคมได้อย่างเหมาะสม
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความรู้ในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน ได้มีโอกาสแสดงออกและได้เรียนอย่างสนุกสนาน
- 5) เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น

ทิศนา ขัมมณี (2546: 68) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของบทบาทสมมติไว้ว่า วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น หรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง

4.3.3 ประเภทของบทบาทสมมติ

สิริวรรณ ศรีพหล; และ พันธิพา อุทัยสุข (2530: 105-106) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมตินั้นเป็นวิธีการสอนที่ครูใช้สอนกันมากในปัจจุบัน เพราะขั้นตอนของการสอนไม่ยากหรือซับซ้อนมากเท่าใดนัก โดยทั่วไปการแสดงบทบาทสมมติเพื่อนำมาปฏิบัติในห้องเรียนนั้นอาจแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) การแสดงบทบาทสมมติที่มีการเตรียมตัวมาล่วงหน้า ผู้สอนจะผูกเรื่องหรือประเด็นเสียก่อนแล้วนำมาเล่าให้ผู้เรียนฟัง พร้อมกันนั้นก็กำหนดตัวผู้แสดงและบทอย่างคร่าวๆ โดยอาจเพิ่มเติมรายละเอียดตามความเหมาะสมและตามความเห็นของผู้แสดงเอง

2) การแสดงบทบาทที่ไม่มีการเตรียมมาก่อน วิธีนี้อาจใช้ระหว่างบทเรียนหรือเริ่มต้นบทเรียนเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน เป็นต้นว่าระหว่างที่ผู้สอนกำลังสอนเรื่องที่หน้าที่พลเมืองของบุคคลในอาชีพต่างๆ และความสำคัญของหน้าที่ที่มีต่อสังคม ผู้สอนอาจเรียกผู้เรียน 4-5 คน ออกไปแสดงบทบาทของบุคคลในอาชีพต่างๆ กันหลังจากนั้นก็ให้ผู้เรียนในชั้นวิจารณ์บทบาทที่แสดงไปแล้ว วิธีการสอนเช่นนี้ก็นับว่าเป็นวิธีการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติเช่นกัน

4.3.4 ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติ

สิริวรรณ ศรีพหล; และ พันธิพา อุทัยสุข (2530: 107-108) ได้แบ่งขั้นตอนการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติออกเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดปัญหาหรือประเด็นที่จะนำมาสู่การแสดง การกำหนดเหตุการณ์หรือปัญหานั้นควรเลือกปัญหาที่ไม่ซับซ้อนมากนัก และควรเกี่ยวข้องกับเฉพาะประเด็นหรือวัตถุประสงค์เดียวเท่านั้น การกำหนดเหตุการณ์ที่ซับซ้อนและการมีวัตถุประสงค์หลายๆ ข้อนั้นไม่เกิดประโยชน์อะไร เมื่อได้ปัญหาแล้วครูก็จะนำปัญหานั้นมาเสนอให้แก่ผู้เรียน อาจใช้วิธีเล่าเหตุการณ์หรือปัญหานั้นๆ ด้วยตนเอง หรืออาจฉายภาพยนตร์หรือการแสดงรูปภาพประกอบการเล่าเรื่องราวนั้น หน้าที่ของครูในขั้นนี้จะต้องทำให้ประเด็นที่เสนอมานั้นกระจ่างชัดเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและต้องเป็นความเข้าใจที่รวมกันทั้งกลุ่มด้วย เมื่อเข้าใจเหตุการณ์และปัญหาที่จะศึกษาดูกันแล้วครูและนักเรียนจะช่วยกันตีความในเรื่องราวนั้นๆ คือเพิ่มรายละเอียดในเหตุการณ์นั้นๆ นั้นเองรวมทั้งสำรวจว่าอะไรคือปัญหาของเรื่อง จากนั้นจะช่วยกันทำนายว่าเหตุการณ์นั้นๆ น่าจะสิ้นสุดลงอย่างไร การถามคำถามเหล่านี้จะเป็นการทำทนายให้ผู้เรียนสนใจติดตามเหตุการณ์ว่าจะลงเอยในรูปใด ซึ่งก็เป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจต่อบทเรียนนั่นเอง

2) เลือกผู้แสดง เมื่อเข้าใจเหตุการณ์และบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ ตลอดจนบทบาทของบุคคลในเหตุการณ์นั้นแล้ว ก็จะมาถึงขั้นตอนการเลือกผู้แสดง ครูและนักเรียนอาจร่วมกันเลือกผู้แสดงว่าใครควรเล่นบทบาทใด อาจให้นักเรียนผู้อาสาสมัครเองก็ได้หรือบางครั้งครูอาจมีเงื่อนไขในการเลือกผู้แสดงเพื่อความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องแล้วแต่ครูจะวินิจฉัยเองว่าจะใครควรหรือไม่ควร

3) จัดฉากและกำหนดขอบเขตของบทบาท การแสดงบทบาทสมมติต้องการฉากเพียงเล็กน้อย ส่วนบทนั้นจะไม่มีเตรียมบทสนทนาอย่างเป็นทางการ บทบาทนั้นถือเป็นความอิสระของผู้แสดงที่จะแสดงอะไรก็ได้ตามที่เขาคิดว่าบุคคลในเหตุการณ์นั้นๆ ควรแสดง

4) เตรียมผู้สังเกตการณ์ การแสดงบทบาทสมตินั้นผู้เรียนจะถูกแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่เป็นผู้แสดงและฝ่ายที่เป็นผู้ชม การเตรียมผู้สังเกตการณ์ของผู้ชมนั้นครูจะต้อง

มอบหมายกิจกรรมระหว่างการชมบทบาทสมมติแก่ผู้สังเกตการณ์ด้วย เพื่อให้การชมบทบาทสมมติมีเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มิได้ซบไปเฉยๆ

5) **แสดง** เมื่อเตรียมการพร้อมแล้วผู้แสดงทุกคนแสดงตามบทที่ได้รับมอบหมายโดยการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนออกมาอย่างเต็มที่ เหมือนเช่นตนเองอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ หรือสวมวิญญาณของบุคคลนั้นอยู่ การแสดงอารมณ์ ทศนคติ การตัดสินใจ และอื่นๆ อย่างจริงจังของผู้แสดงจะทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี เพราะทั้งผู้แสดงและผู้ชมจะเข้าใจเหตุการณ์และการแสดงออกของบุคคลในเหตุการณ์มากขึ้น

6) **อภิปรายและการประเมินผล** ถ้าปัญหาหรือเหตุการณ์ที่หยิบยกขึ้นมาแสดงเป็นเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ตลอดจนผู้แสดงและผู้ชมก็เป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถและมีอารมณ์ร่วมในเหตุการณ์แล้วนั้นการอภิปรายจะได้ผลมากโดยที่การอภิปรายนั้นส่วนใหญ่จะแบ่งเป็นกลุ่มย่อย โดยอาจแบ่งกลุ่มโดยให้ผู้แสดงทั้งหมดอยู่กลุ่มเดียวกันและผู้สังเกตการณ์อาจมีอีก 1-3 กลุ่ม หรืออาจแบ่งโดยให้ทุกกลุ่มมีทั้งผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ แต่จะมีทั้งหมดก็กลุ่มแล้วแต่ความเหมาะสม การอภิปรายเป็นการอภิปรายเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นและแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทที่ผู้แสดงแสดงจนจบไปแล้ว อาจมีทั้งเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยทั้งนี้แล้วแต่เหตุผลของผู้อภิปราย ผู้แสดงก็มีโอกาสที่จะแสดงเหตุผลทัศนคติของตนก็ได้ว่าทำไมจึงแสดงบทบาทหรือมีความรู้สึกเช่นนั้น การอภิปรายจะช่วยให้เกิดความคิดกว้างไกลขึ้น

7) **แสดงเพิ่มเติม** ควรจะมีการแสดงเพิ่มเติมเพื่อให้เหตุการณ์นั้นมีทางออกนอกเหนือจากที่แสดงไปแล้ว เช่น บางครั้งเมื่ออภิปรายจบลง กลุ่มอภิปรายเห็นทางออกของเหตุการณ์นั้นหรือมีวิธีการแก้ปัญหาในแนวใหม่ อาจแสดงเพิ่มเติมเพื่อดูผลว่าจะเกิดอะไรขึ้นเป็นทางออกใหม่

8) **อภิปรายและประเมินผลอีกครั้ง** เมื่อการแสดงเพิ่มเติมจบลง กลุ่มจะอภิปรายและประเมินผลอีกครั้งเกี่ยวกับการแสดงนั้น อาจมีการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการแสดงครั้งแรกและครั้งหลังว่าต่างกันอย่างไร พร้อมกันนั้นก็หาข้อสรุป ซึ่งข้อสรุปดังกล่าวย่อมเป็นข้อสรุปที่ทุกฝ่ายยอมรับ

9) **แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปเป็นหลักการ** ในขั้นนี้จะเป็นการสรุปเรื่องราวที่ได้ศึกษาไป โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์อาจให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลการอภิปรายของกลุ่มตนว่าเป็นอย่างไร ทั้งนี้จะทำให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นๆ มีความคิดกว้างขึ้น จากนั้นจะนำความคิดและข้อสรุปจากการศึกษาไปสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เป็นจริงอยู่ในสังคมอาจได้เป็นหลักการออกมา ซึ่งเป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั่นเอง

4.3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ

ทิศนา แคมมณี (2546: 70-71) กล่าวถึง ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ดังนี้

ข้อดี

- 1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น ได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง
- 2) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของตน
- 3) เป็นวิธีสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะในการเผชิญสถานการณ์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา
- 4) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง
- 5) เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมาก ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน และการเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียน เพราะข้อมูลมาจากผู้เรียนโดยตรง

ข้อจำกัด

- 1) เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลามากพอสมควร
- 2) เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยการเตรียมการและการจัดการอย่างรัดกุม หากจัดการไม่ดีพอ อาจเกิดความยุ่งยากสับสนขึ้นได้
- 3) เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยความไวในการรับรู้ (sensitivity) ของผู้สอน หากผู้สอนขาดคุณสมบัตินี้ ไม่รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนบางคนและไม่ได้แก้ปัญหาแต่ต้นอาจเกิดเป็นปัญหาต่อเนื่องไปได้
- 4) เป็นการสอนที่ต้องอาศัยความสามารถของครูในการแก้ปัญหาเนื่องจากการแสดงของผู้เรียนอาจไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้สอน ผู้สอนจะต้องสามารถแก้ปัญหาหรือปรับสถานการณ์และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

4.3.6 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมติ

วรวรรณิ ราชสงฆ์ (2541: 73) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติ ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2540 โดยสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ 33 ลงมา จำนวน 20 คน จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้บทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าการใช้บทบาทสมมติเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อฝึกว่าตนควรมีพฤติกรรมแบบใด โดยได้แสดงออกตามที่ตนคิดอย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนรู้ความต้องการที่ซ่อนอยู่ภายในตัวและมีความเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นยิ่งขึ้น

อัจฉริย์ ศรีไตรรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความ

ซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 48 คน ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพ็ญญา หงษ์ทอง (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้บทบาทสมมติต่อระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทวนวิทยาสามัคคี อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยได้ศึกษาด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบและความเมตตากรุณา โดยใช้แบบวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและแผนการสอนแบบบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ผลการศึกษาพบว่าผลการใช้บทบาทสมมติต่อระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ 3 ส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหลังการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติอยู่ระดับปฏิบัติมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาทสมมติเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กได้อย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายการศึกษาแห่งชาติหรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ สำคัญคือมุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา โดยมีรายละเอียดของมาตราต่างๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 5-6, 12-14)

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา
- (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการ ประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ใน วรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอัน พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

5.2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี บนพื้นฐานการ อบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความ เข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิด คุณค่าต่อตนเองและสังคมโดยมีหลักการดังนี้

- 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2) ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
- 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
- 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา ในการพัฒนา เด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ หลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปีเท่านั้น เนื่องจาก เป็นช่วงที่เด็กได้เข้ามาเรียนในโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการ อบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาโดยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีการกำหนด จุดหมายซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

- 1) มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและสุขนิสัยที่ดี
- 2) มีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน สัมพันธ์กัน

- 3) มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- 4) มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
- 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
- 6) ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย
- 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย
- 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 10) มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

จากจุดหมายทั้ง 12 ข้อ เมื่อวิเคราะห์แล้วจะสามารถจำแนกได้ดังนี้

พัฒนาการ	จุดหมาย
ด้านร่างกาย	1. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี 2. มีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
ด้านอารมณ์และจิตใจ	3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข 4. มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม 5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย 7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย 11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
ด้านสังคม	6. ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย 8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
ด้านสติปัญญา	9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย 10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

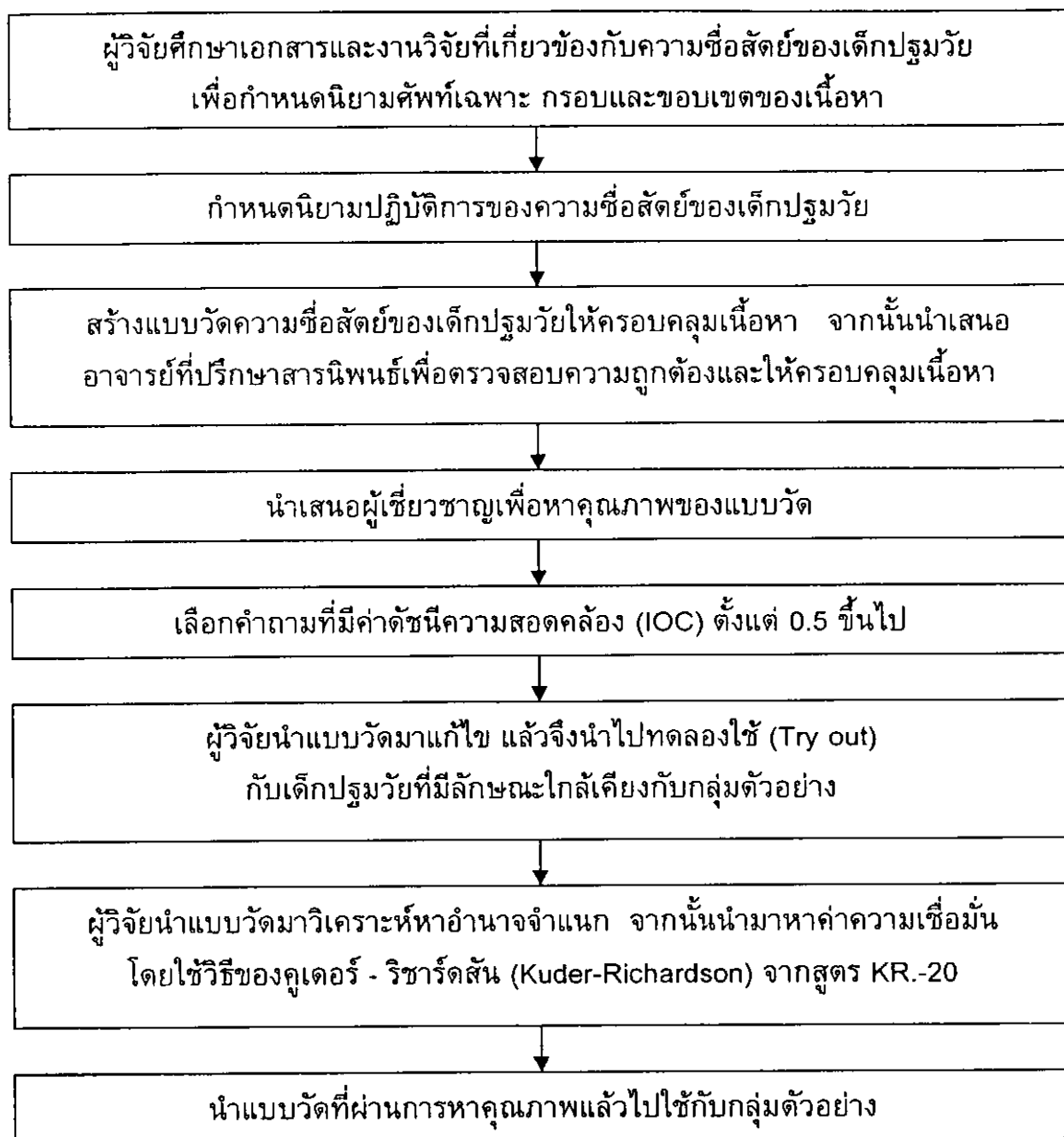
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-6 ปี ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 38 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 17 คน เป็นนักเรียนชาย 7 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

1. แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย



การสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ภาพประกอบ 1 กรอบการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ กรอบและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย พร้อมกับทำแบบสำรวจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย 1 ชุด สำหรับครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบสำรวจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยนี้ได้มาจากการศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ของ อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญ (2526: 29-30) เพื่อใช้เป็นแนวทาง โดยมีข้อคำถาม 3 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ท่านคิดว่า เด็กปฐมวัย (เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1-2) ที่ได้ชื่อว่าเป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์เป็นคนอย่างไร โปรดอธิบาย

ข้อ 2 จากที่ท่านได้ใกล้ชิดสนิทสนมหรือมีประสบการณ์การอยู่กับเด็กปฐมวัย (เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1-2) ท่านเคยพบเห็นและประทับใจเด็กที่เป็นคนซื่อสัตย์ โปรดอธิบายว่าเด็กคนนั้นแสดงความประพฤติหรือแสดงกริยาท่าทางอาการอย่างไร จนทำให้ท่านประทับใจในความซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

ข้อ 3 จากที่ท่านเคยร่วมงานหรือเคยพบปะกับเด็กปฐมวัย (เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1-2) ท่านเคยพบเห็นและไม่ประทับใจต่อเด็กที่เป็นคนไม่ซื่อสัตย์ หลอกลวง โปรดกรุณาอธิบายว่าเด็กคนนั้นแสดงความประพฤติหรือกริยาอาการอย่างไร จนท่านรู้สึกผิดหวังในความไม่ซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดนิยามปฏิบัติการของความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

3. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยได้ศึกษาจากแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยของ สุดาดี ไยพิมล (2533: 148-172) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด โดยสร้างให้มีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ได้แก่ การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน การพูดความจริง การไม่ลักขโมย การทำผิดแล้วยอมรับผิดและการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา จำนวน 52 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบ โดยพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดกับจุดประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบในเรื่องความเหมาะสมของภาษาและรูปภาพที่ใช้ ดังรายชื่อต่อไปนี้

ผศ.ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์สุนีย์ ถนอมสัจย์ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดพลับพลา

5. แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จำนวน 25 ข้อ

6. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดทองทั่ว (เอกรพานิข) จำนวน 58 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

7. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการทดลองใช้ (Try-out) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน จากนั้นนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป รวมทั้งสิ้น 23 ข้อ หลังจากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดเท่ากับ 0.81

8. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจหาคุณภาพแล้วไปใช้กับเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) เป็นแบบรูปภาพสี่ โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจตอบจากรูปภาพ 3 รูป ซึ่งเป็นตัวเลือกแสดงถึงการกระทำที่แสดงความซื่อสัตย์ จำนวน 23 ข้อ โดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

- ข้อ 1-4 วัดความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ข้อ 5-8 วัดความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
- ข้อ 9-13 วัดความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย
- ข้อ 14-18 วัดความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด
- ข้อ 19-23 วัดความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

เกณฑ์การให้คะแนน

- 1 คะแนน หมายถึง เด็กตอบได้ถูก
- 0 คะแนน หมายถึง เด็กตอบผิด ไม่ได้ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ

ตัวอย่างแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

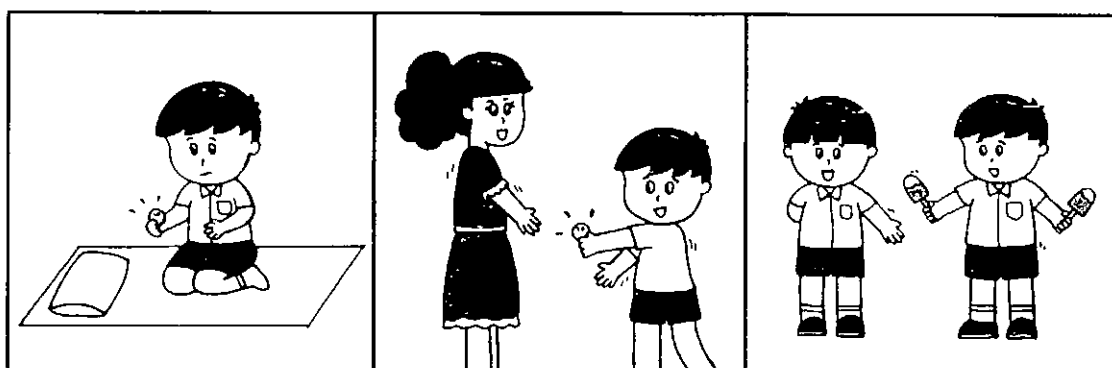


นักเรียนตื่นนอนตอนกลางวันที่โรงเรียน พบเงินตกอยู่ 10 บาท และไม่มีใครเห็น
นอกจากนักเรียนคนเดียว นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บเงินไว้เอง

ภาพที่ 2 : เก็บไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ

ภาพที่ 3 : เก็บเงินไปซื้อขนมมาแบ่งเพื่อนกิน

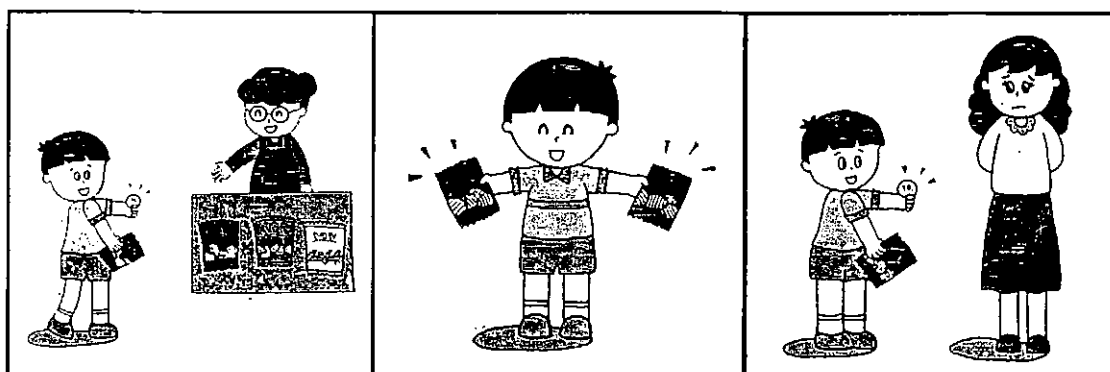


นักเรียนไปซื้อขนม แล้วแม่ค้าทอนเงินเกินมา 10 บาท นักเรียนจะอย่างไรกับเงินที่
แม่ค้าทอนเกินมาให้ ?

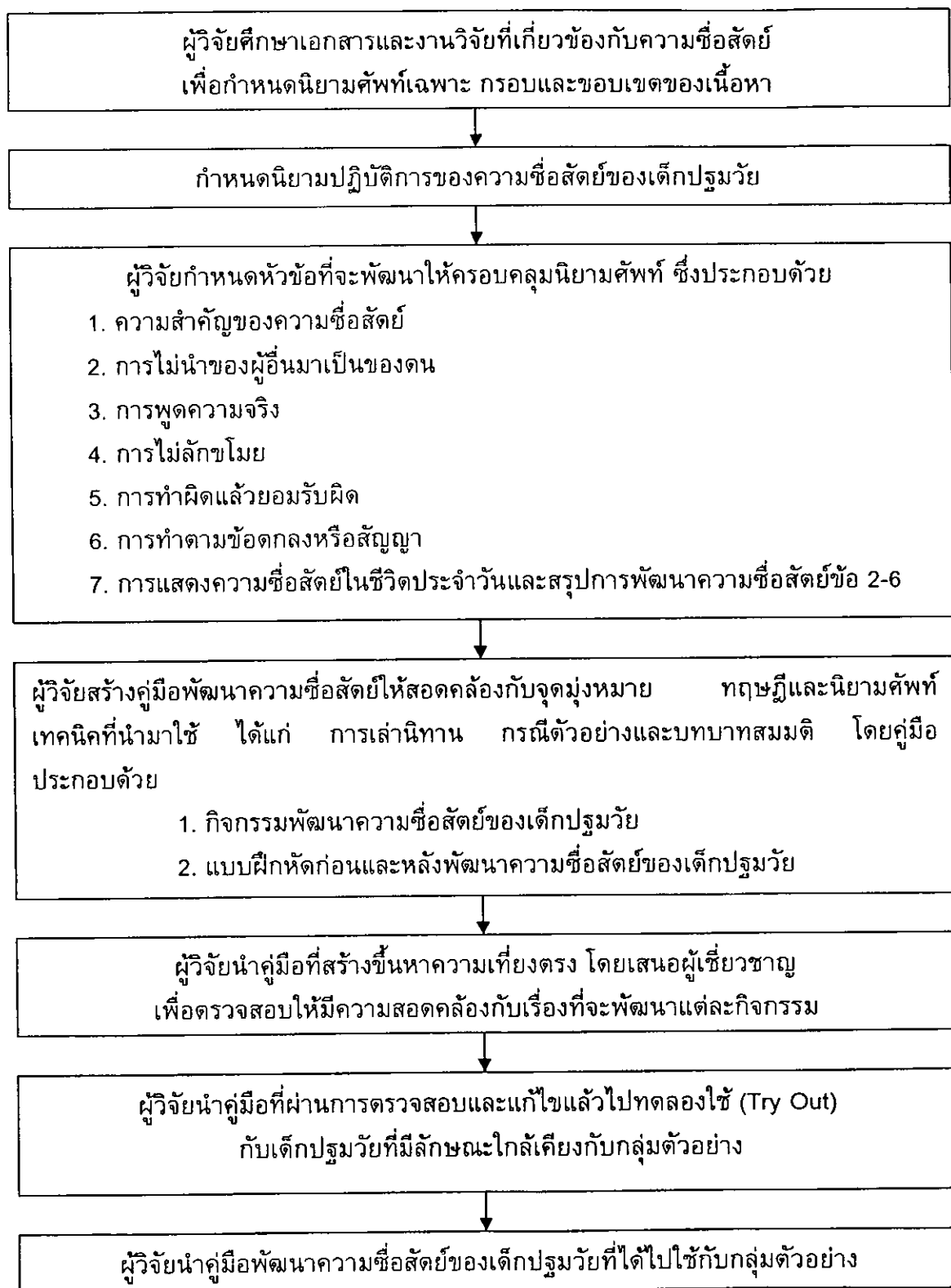
ภาพที่ 1 : นำเงินไปคืนแม่ค้า

ภาพที่ 2 : เอาเงินไปซื้อขนมเพิ่ม

ภาพที่ 3 : นำเงินไปให้คุณแม่



2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย



การสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ภาพประกอบ 2 กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ กรอบและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

2. ผู้วิจัยกำหนดนิยามปฏิบัติการของความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

3. ผู้วิจัยศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยพิจารณาความรู้พื้นฐาน ความสนใจ เพื่อที่จะจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสม จากนั้นกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ในหัวข้อเรื่องดังนี้

3.1 ความสำคัญของความซื่อสัตย์	จำนวน	30 นาที
3.2 การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	จำนวน	30 นาที
3.3 การพูดความจริง	จำนวน	30 นาที
3.4 การไม่ลักขโมย	จำนวน	30 นาที
3.5 การทำผิดแล้วยอมรับผิด	จำนวน	30 นาที
3.6 การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	จำนวน	30 นาที
3.7 การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน	จำนวน	30 นาที

และสรุปการพัฒนาความซื่อสัตย์

ของเด็กปฐมวัย ข้อ 3.2-3.6

4. ผู้วิจัยสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 3 โดยใช้เทคนิคการเล่านิทาน กรณีตัวอย่างและบทบาทสมมติ โดยในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจะประกอบด้วย

4.1 คู่มือการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

4.2 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย

หัวข้อดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา
- 2) ชื่อกิจกรรม
- 3) เทคนิคที่นำมาใช้
- 4) เวลา
- 5) วัตถุประสงค์
- 6) สื่อการเรียนรู้
- 7) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

8) การประเมินผล

9) กิจกรรม

4.3 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

4.3.1 สร้างแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

โดยกำหนดข้อคำถามและตัวเลือกให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านนั้นมากน้อยเพียงใด มีจำนวน 5 แบบฝึกหัด แต่ละแบบฝึกหัดมีจำนวน 5 ข้อ โดยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังทำการพัฒนาความซื่อสัตย์ในแต่ละกิจกรรม

4.3.2 ลักษณะของแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็ก

ปฐมวัย เป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) เป็นแบบรูปภาพสี โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจคำตอบจากรูปภาพ 3 รูป ซึ่งเป็นตัวเลือกแสดงถึงการกระทำที่แสดงความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบ ดังนี้

1	คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบได้ถูก
0	คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบผิด ไม่ได้ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ

5. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของเรื่องที่จะพัฒนาในแต่ละกิจกรรมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดทองทั่ว (เอกรพานิข) จำนวน 58 คน

7. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ตรวจสอบหาคุณภาพแล้วไปใช้กับเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดเนินสูง(วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 17 คน และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 21 คน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 วัน ในวันอังคารและวันศุกร์ รวม 14 ครั้ง ระดับชั้นละ 7 ครั้งๆ ละ 30 นาที ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ระหว่างเวลา 9.30-10.00 น. และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างเวลา 10.00-10.30 น.

ตัวอย่างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

1. ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

ครั้งที่ 2 : ความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
ชื่อกิจกรรม	เก็บเงินได้
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
สื่อการเรียนรู้	กรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยเล่ากรณีตัวอย่าง เรื่อง “เก็บเงินได้” โดยให้เด็กแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของเด็กทั้งสองคน
- 2) ถ้าเป็นนักเรียน จะทำอย่างไรกับเงินที่เก็บได้และเพราะอะไรจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่าถ้าทำอย่างนั้นแล้วจะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกรณีตัวอย่างและข้อดีข้อเสียของการกระทำในลักษณะต่างๆ ที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นไว้รวมทั้งการนำไปใช้ในชีวิตจริง จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากกรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้” ให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : กรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้”

กรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้”

บีกับโบว์เป็นเพื่อนกันและเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 วันหนึ่งขณะที่ทั้งสองเล่นอยู่ที่สนามเด็กเล่นของโรงเรียน ก็เห็นถุงผ้าใบเล็กๆ ตกอยู่จึงชวนกันไปเก็บมาดูและพบว่าในถุงผ้าใบนั้นมีเงินอยู่จำนวนมาก แต่ทั้งสองไม่รู้ว่าเงินของใครเพราะไม่มีชื่อเขียนไว้ในถุงผ้าเลย ทั้งสองจึงเอาเงินมาแบ่งกันเพื่อเอาไปให้คุณพ่อคุณแม่เมื่อกลับบ้าน

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ครั้งที่ 2 : ความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
ชื่อกิจกรรม	หนูจะอย่างไร
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยขออาสาสมัครจากเด็ก 3 คนเพื่อแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ จากนั้นเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้เด็กทั้ง 3 คนฟังจนเข้าใจและให้เด็กทั้ง 3 คนเลือกว่าใครจะเล่นเป็นอะไร ส่วนเด็กคนอื่นๆ ที่เหลือให้เป็นผู้ชม เมื่อเด็กเล่นบทบาทสมมติจบแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ชมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนั้น
- 2) ผู้ชม : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องในบทบาทสมมติและข้อดีข้อเสียจากการกระทำรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากบทบาทสมมติให้เด็กฟัง และเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยใช้แจ้งรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : บทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร”

บทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร”

วันหนึ่งหลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้วนักเรียนไปซื้อขนมกับเพื่อน แม่ค้าทอนเงินมาให้นักเรียน เมื่อได้รับเงินทอนแล้วนักเรียนกับเพื่อนก็นั่งกินขนม ตอนนั่งกินขนมนักเรียนดูเงินทอนที่แม่ค้าทอนให้จึงรู้ว่าแม่ค้าทอนเงินเกินมา 10 บาท

(นักเรียนจะอย่างไรกับเงินที่แม่ค้าทอนเกินมา)

2. ตัวอย่างแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

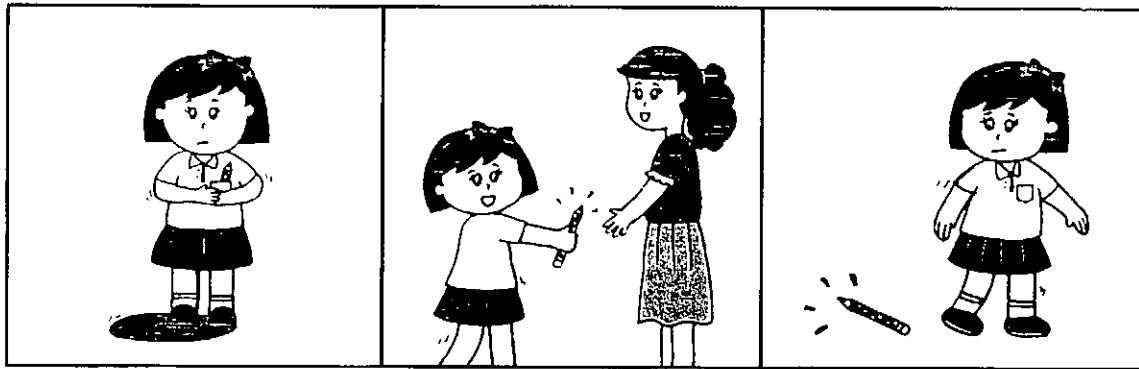


ถ้านักเรียนพบดินสอตกอยู่และไม่ทราบว่าเป็นของใคร นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บดินสอชิ้นไปเป็นของตัวเอง

ภาพที่ 2 : เก็บดินสอไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ

ภาพที่ 3 : ไม่เก็บดินสอและปล่อยไว้ที่เดิมที่ดินสอตกอยู่

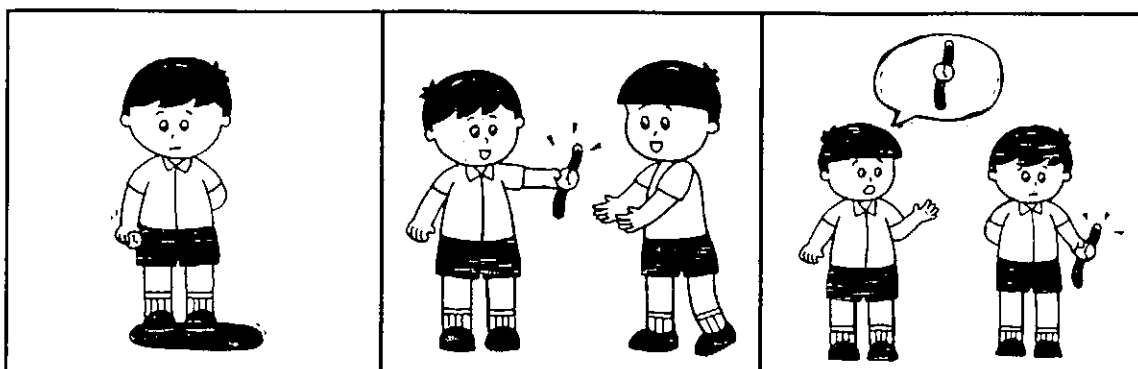


เพื่อนใส่นาฬิกาที่ซื้อใหม่มาโรงเรียนนักเรียนเห็นจึงขอยืมใส่บ้าง ถ้าเพื่อนลืมทวงคืน นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แอบเก็บนาฬิกาใส่กระเป๋าดตนเอง

ภาพที่ 2 : นำไปคืนเพื่อน

ภาพที่ 3 : รอให้เพื่อนทวงก่อนจึงคืน



การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเนินสูง(วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับชั้น เพื่อนัดหมาย กำหนดวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีดำเนินการทดลองดังนี้

3.1 ก่อนนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยไปใช้ ผู้วิจัยวัดความซื่อสัตย์ของเด็กโดยใช้แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยกับเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดเนินสูง(วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) เป็นเวลา 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 วัน ในวันอังคารและวันศุกร์ รวม 14 ครั้ง ระดับชั้นละ 7 ครั้งๆ ละ 30 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่ 6 มกราคม 2549 สิ้นสุด 27 มกราคม 2549 ขั้นตอนในการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย มี 6 ขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านที่จะพัฒนามากน้อยเพียงใด ก่อนได้รับการพัฒนา

3.2.2 ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาตอบโต้ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3.2.3 ขั้นดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้เข้ามาใช้ในการทำกิจกรรม

3.2.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมและช่วยกันสรุปเรื่องที่พัฒนา โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็น โดยเน้นคุณค่าของความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ ทั้งที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดทั้งการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใดหลังจากได้รับการพัฒนาแล้ว

3.2.6 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

4. หลังจากการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้วัดความซื่อสัตย์ของเด็กโดยใช้แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ให้เด็กทำก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

ตาราง 4 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน เดือน ปี	เวลา	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	กิจกรรม	เทคนิค
อนุบาลปีที่ 1				
ศ. 6 ม.ค.49	9.30-10.00	ความสำคัญของความซื่อสัตย์	เรื่องของลูซี่	การเล่านิทาน
อ. 10 ม.ค.49	9.30-10.00	การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	เก็บเงินได้	กรณีตัวอย่าง
ศ. 13 ม.ค.49	9.30-10.00	การพูดความจริง	เด็กเลี้ยงแกะ	การเล่านิทาน
อ. 17 ม.ค.49	9.30-10.00	การไม่ลักขโมย	คุณยายกายสิทธิ์	การเล่านิทาน
ศ. 20 ม.ค.49	9.30-10.00	การทำผิดแล้วยอมรับผิด	ใครทำจะ	บทบาทสมมติ
อ. 24 ม.ค.49	9.30-10.00	การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	เสี่ยงกับกระต่าย	การเล่านิทาน
ศ. 27 ม.ค.49	9.30-10.00	การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน	ประสบการณ์ของหนู	กรณีตัวอย่าง
อนุบาลปีที่ 2				
ศ. 6 ม.ค.49	10.00-10.30	ความสำคัญของความซื่อสัตย์	เรื่องโกหกของน้องพิม	การเล่านิทาน
อ. 10 ม.ค.49	10.00-10.30	การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	หนูจะอย่างไร	บทบาทสมมติ
ศ. 13 ม.ค.49	10.00-10.30	การพูดความจริง	นางฟ้ากับคนตัดไม้	การเล่านิทาน
อ. 17 ม.ค.49	10.00-10.30	การไม่ลักขโมย	แอบหยิบเงินคุณครู	กรณีตัวอย่าง
ศ. 20 ม.ค.49	10.00-10.30	การทำผิดแล้วยอมรับผิด	ของขวัญวันเกิด	การเล่านิทาน
อ. 24 ม.ค.49	10.00-10.30	การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	ชายหนุ่มกับแมว	การเล่านิทาน
ศ. 27 ม.ค.49	10.00-10.30	การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน	ประสบการณ์ของหนู	กรณีตัวอย่าง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม

2. ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น

3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples

4. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows โดยมีสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 คะแนนเฉลี่ย

5.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527: 69) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดกับ จุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย จากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 211) ดังนี้

$$D = \frac{R_u - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_u	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนรวมกัน

5.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR.-20 (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 198) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัด
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบวัดทั้งหมด
	p	แทน	สัดส่วนนักเรียนที่ทำได้ในข้อหนึ่งๆ นั่นคือ สัดส่วนของคนทำถูกกับคนทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนนักเรียนที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือคือ $1-p$
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบวัดฉบับนั้น

5.2.4 หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร
ดังนี้ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

$\sum x$ = คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

N = จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการใช้คู่มือ) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

$\sum F$ = คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

B = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

N = จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้คู่มือในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 104) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์หาข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
Σx	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการใช้คู่มือ) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
ΣF	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
ΣD	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
ΣD^2	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นจากคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณ ประสิทธิภาพ E_1 / E_2

2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้น ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5, 6

ตาราง 5 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยแต่ละกิจกรรมและรวมทุกกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (N = 17)

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1	Σx	A	E_1	ΣF	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	58	5	68.24	77	5	90.59	75.33
การพูดความจริง	57	5	67.10	77	5	90.59	74.07
การไม่ลักขโมย	53	5	62.35	74	5	87.10	71.58
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	53	5	62.35	73	5	85.88	72.60
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	52	5	61.18	76	5	89.41	68.43
รวมทุกกิจกรรม	54.6	5	64.24	75.4	5	88.71	72.42

จากตาราง 5 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 รวมทุกกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 72.42 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.33 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 68.24 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 90.59

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการการพูดความจริง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 74.07 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 67.10 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 90.59

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการไม่ลักขโมย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.58 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 62.35 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 87.10

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72.60 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 62.35 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 85.88

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กิจกรรมด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 68.43 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 61.18 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 89.41

ตาราง 6 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยแต่ละกิจกรรมและรวมทุกกิจกรรมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (N = 21)

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2	Σx	A	E_1	ΣF	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	83	5	79.05	101	5	96.19	81.67
การพูดความจริง	65	5	61.90	89	5	84.76	73.03
การไม่ลักขโมย	69	5	65.71	98	5	93.33	70.41
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	72	5	68.57	97	5	92.38	74.23
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	78	5	74.29	96	5	91.43	81.25
รวมทุกกิจกรรม	73.4	5	69.90	96.2	5	91.62	76.30

จากตาราง 6 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 รวมทุกกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 76.30 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 79.05 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 96.19

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการการพูดความจริง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.03 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 61.90 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 84.76

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการไม่ลักขโมย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 70.41 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 65.71 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 93.33

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 74.23 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 68.57 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 92.38

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 กิจกรรมด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.25 โดยมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 74.29 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 91.43

2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7, 8 และ 9

ตาราง 7 คะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ความซื่อสัตย์ ด้าน	จำนวน ข้อ	N	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	ก่อนการใช้คู่มือ		หลังการใช้คู่มือ	
					$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ชั้นอนุบาลปีที่ 1								
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	4	17	2	4	2.71	0.588	3.82	0.393
การพูดความจริง	4	17	1	4	2.41	0.939	3.18	0.809
การไม่ลักขโมย	5	17	1	5	3.00	1.275	4.71	0.588
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	5	17	0	5	2.94	1.345	4.41	1.004
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	5	17	1	5	3.12	1.111	4.82	0.393
รวมทุกด้าน	23	17	8	23	2.84	0.837	4.19	0.397
ชั้นอนุบาลปีที่ 2								
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	4	21	1	4	2.71	1.189	3.71	0.644
การพูดความจริง	4	21	1	4	2.57	1.121	3.57	0.598
การไม่ลักขโมย	5	21	1	5	3.52	1.123	4.29	1.007
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	5	21	1	5	2.95	1.244	4.52	0.814
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	5	21	0	5	3.38	1.396	4.52	0.981
รวมทุกด้าน	23	21	8	23	3.26	0.850	4.12	0.605

จากตาราง 7 พบว่า ภายหลังจากการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ตาราง 8 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย (N = 17)

ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1		$\bar{X}$	S.D.	Σx	ΣD	ΣD^2	t
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็น ของตน	ก่อนการใช้คู่มือ	2.71	0.588	46	19	27	7.677**
	หลังการใช้คู่มือ	3.82	0.393	65			
การพูดความจริง	ก่อนการใช้คู่มือ	2.41	0.939	41	13	23	3.490**
	หลังการใช้คู่มือ	3.18	0.809	54			
การไม่ลักขโมย	ก่อนการใช้คู่มือ	3.00	1.275	51	29	77	5.362**
	หลังการใช้คู่มือ	4.71	0.588	80			
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	ก่อนการใช้คู่มือ	2.94	1.345	50	25	51	6.428**
	หลังการใช้คู่มือ	4.41	1.004	75			
การทำตามข้อตกลงหรือ สัญญา	ก่อนการใช้คู่มือ	3.12	1.111	53	29	71	6.063**
	หลังการใช้คู่มือ	4.82	0.393	82			
รวม	ก่อนการใช้คู่มือ	2.84	0.837	241	115	975	7.948**
	หลังการใช้คู่มือ	4.19	0.397	356			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 8 พบว่า ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

ตาราง 9 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย (N = 21)

ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2		$\bar{X}$	S.D.	Σx	ΣD	ΣD^2	t
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	ก่อนการใช้คู่มือ	2.71	1.189	57	21	45	4.183**
	หลังการใช้คู่มือ	3.71	0.644	78			
การพูดความจริง	ก่อนการใช้คู่มือ	2.57	1.121	54	21	33	5.916**
	หลังการใช้คู่มือ	3.57	0.598	75			
การไม่ลักขโมย	ก่อนการใช้คู่มือ	3.52	1.123	74	16	34	3.344**
	หลังการใช้คู่มือ	4.29	1.007	90			
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	ก่อนการใช้คู่มือ	2.95	1.244	62	33	73	7.004**
	หลังการใช้คู่มือ	4.52	0.814	95			
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	ก่อนการใช้คู่มือ	3.38	1.396	71	24	46	5.435**
	หลังการใช้คู่มือ	4.52	0.981	95			
รวม	ก่อนการใช้คู่มือ	3.26	0.805	318	115	761	8.851**
	หลังการใช้คู่มือ	4.12	0.605	433			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 พบว่า ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือ

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ และเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน
2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 38 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 17 คน เป็นนักเรียนชาย 7 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. ให้เด็กปฐมวัยตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ก่อนการทดลอง
2. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เป็นเวลา 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 วัน ในวันอังคารและวันศุกร์ รวม 14 ครั้ง ระดับชั้นละ 7 ครั้งๆ ละ 30 นาที ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ระหว่างเวลา 9.30-10.00 น. และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างเวลา 10.00-10.30 น.
3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้เด็กปฐมวัยตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ให้เด็กทำก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นจากคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples

3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อน และหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples (คูภาคผนวก)

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2-3 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นจากคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณ ประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยมีค่าอยู่ระหว่าง 72.42 – 76.30 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นอนุบาลปีที่ 1

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 รวมทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 72.42

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 รวมทุกกิจกรรมมีค่าเท่ากับ 76.30

2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples พบว่า คะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อน และหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตร t-test for dependent samples พบว่า คะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก)

อภิปรายผล

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยแต่ละกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้น ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณ ประสิทธิภาพ E_1/E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยมีค่าอยู่ระหว่าง 71.05 - 72.42 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในคู่มือมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์และเด็กปฐมวัย ทำให้สามารถกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนาและเลือกเทคนิคต่างๆ มาใช้ในกิจกรรมได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและวัยของเด็ก อีกทั้งยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น พบว่า คะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน แสดงว่าคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากก่อนการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์และเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ทดลอง นอกจากนั้นคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย โดยมีเทคนิคการเล่นิทาน กรณีตัวอย่างและบทบาทสมมติ ซึ่งสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทางจริยธรรมด้านต่างๆ รวมทั้งความซื่อสัตย์ให้สูงขึ้นได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ชีราพร กุลนันทน์ (2544: 218) ที่กล่าวว่า ในการสอนและเนื้อหาวิชาหรือสารสนเทศที่เป็นข้อความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยต้องผ่านทางการจัดกิจกรรม จึงจะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความสนุกสนานน่าสนใจมากขึ้น กิจกรรมที่ต้องการคัดเลือกมาใช้นั้น ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับพัฒนาการและวัยของผู้เรียน ความน่าสนใจ ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยความสนุกสนาน มีความหลากหลาย ซึ่งผู้กล่าวได้แนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมไว้ดังนี้ กิจกรรมการเล่าเรื่อง กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมการสร้างสถานการณ์ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมการใช้เพลง เกมและการละเล่น

3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น พบว่า คะแนนความซื่อสัตย์

ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยซึ่งมีการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการเล่านิทาน กรณีตัวอย่างและบทบาทสมมติสามารถนำมาส่งเสริมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมในคู่มือประกอบด้วยเทคนิคที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้แสดงความคิดเห็นซึ่งทำให้เด็กเกิดความสนใจ

การฟังการเล่านิทานนั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กในวัยนี้ชอบมาก การที่เด็กได้ฟังนิทานที่มีการสอดแทรกความซื่อสัตย์อยู่ในเนื้อเรื่องและสื่อออกมาทางตัวละครที่อยู่ในนิทาน จะทำให้เด็กเกิดการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เล่านิทานโดยมีการใช้หุ่นมือและหนังสือภาพประกอบ ย่อมทำให้เด็กเกิดความสนใจอยากฟังนิทานและติดตามเรื่องราวจนจบด้วยความตั้งใจและเมื่อนิทานจบมีการสรุป สอนทบทวนและตอบคำถามที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ตามเนื้อเรื่องในนิทานนั้น เด็กก็จะสามารถตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ดี นิทานจึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวละครในเรื่องทำให้เด็กมีความซื่อสัตย์สูงขึ้น

เทคนิคบทบาทสมมติที่นำเข้ามาใช้ในกิจกรรมนั้นทำให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ เป็นทั้งผู้แสดงและผู้ชม เด็กได้สมมติตัวเองเป็นตัวแสดงในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นอยากเข้ามามีส่วนร่วม เด็กมีอิสระในการตัดสินใจโดยการใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย หลังการแสดงจบแล้วมีการสรุป อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นการสะท้อนข้อมูลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพราะโดยธรรมชาติเด็กวัย 3-6 ปีจะมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งใหม่ๆ ที่พบเห็นรอบตัวเอง เด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ด้วยการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติเพื่อช่วยให้เด็กพัฒนาความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น ดังที่ ธีราพร กุลนันทน์ (2544: 220-221, 229-230) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นสื่อการสอนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพราะเด็กทุกยุคทุกสมัยชอบฟังนิทาน ดังนั้นการที่นำนิทานที่มีคุณค่ามีความหมายและมีประโยชน์มาเล่าให้เด็กฟัง ย่อมเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยสร้างสรรค์และพัฒนาให้เด็กปฐมวัยเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในอนาคต และการที่เด็กปฐมวัยรับฟังนิทานจากการเล่าโดยการใช้น้ำเสียง ทำท่าทางและอุปกรณ์ที่ดึงดูดความสนใจ เช่น หนังสือภาพประกอบ สคริปต์ ก็จะช่วยให้เด็กปฐมวัยสนใจฟังและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีตามตัวละครได้ด้วย และได้กล่าวถึงบทบาทสมมติว่าการแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการสอนหนึ่งที่เด็กได้แสดงอารมณ์ ทำท่าทางตามสถานการณ์หรือบทบาทที่สมมติขึ้น โดยให้เด็กได้มีโอกาสเลียนแบบตามความจริง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความรู้สึก อารมณ์ และเหตุผลที่ตนเองได้สวมบทบาท เพื่อพัฒนาสู่การปรับพฤติกรรมของตนเองให้มีประสิทธิภาพเมื่อพบสถานการณ์ต่างๆ และสามารถนำความรู้สึกและพฤติกรรมในการสอนบทบาทมาอภิปรายเพื่อการเรียนรู้ต่อไป ในวงการศึกษาปฐมวัยรู้จักบทบาทสมมติมานานเพราะเด็กปฐมวัยจะชอบเล่นบทบาทสมมติเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลรอบข้าง ตามสื่อมวลชนต่างๆ เป็น

ต้น ครูควรจะนำบทบาทสมมติซึ่งเด็กชอบเล่นอยู่แล้วเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน โดยกำหนดภาษาและบทบาทง่าย ๆ โดยครูเป็นคนคอยควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาวดี โยพิมล (2533: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือกับการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือกับการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังนั้นเทคนิคการเล่านิทานและบทบาทสมมติจึงสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความซื่อสัตย์ให้สูงขึ้นได้

เทคนิคกรณีตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการทำกิจกรรม เป็นประเภทรูปภาพซึ่งเป็นรูปภาพการ์ตูนที่มีเหตุการณ์ 3-5 ภาพ สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดีแต่ละภาพจะมีเหตุการณ์ที่บรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องให้เด็กดู ภาพสุดท้ายจะมีลักษณะที่ก่อให้เกิดความรู้สึกความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ โดยเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย เนื้อเรื่องไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป ทำให้เด็กเกิดความสนใจรวมทั้งอยากมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามเมื่อดูภาพสุดท้ายแล้ว จากการวิจัยพบว่าเมื่อดูภาพในกรณีตัวอย่างจบแล้วเด็กสามารถแสดงความคิดเห็นและสรุปได้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ เพราะเหตุใด รวมทั้งสามารถตอบได้ว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะแสดงว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ดังนั้น กรณีตัวอย่างจึงเป็นเทคนิคที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความซื่อสัตย์ให้สูงขึ้นได้ ดังที่ธีราพร กุลนันทน์ (2544: 225-226) ได้กล่าวไว้ว่า ในวงการศึกษাপฐมวัยได้ใช้กรณีตัวอย่างจากข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ช่วยในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยสำหรับเด็กปฐมวัยมาเป็นเวลานานแล้ว บางครั้งก็ให้เด็กปฐมวัยนำข่าวมาเล่าหน้าชั้น บางครั้งครูก็เป็นคนหามาเล่าเพราะกรณีตัวอย่างเป็นสื่อการสอนที่สร้างขึ้นง่าย ๆ มีสาระน่าสนใจและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในแง่มุมของการพัฒนาลักษณะนิสัยอย่างกว้างขวาง การนำกรณีตัวอย่างไปใช้ในการเรียนการสอนจะต้องเลือกหัวข้อให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับคุณธรรมที่ต้องการสอน กรณีตัวอย่างจะต้องเป็นเรื่องที่ใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเพื่อที่จะได้เห็นภาพพจน์ที่แท้จริงของเรื่องราวเนื้อหาสาระที่ต้องการจะสอน นอกจากนั้นการที่เด็กได้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามบทบาทสมมติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ที่กำหนดให้จะทำให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้นว่าพฤติกรรมนั้นดีหรือไม่ดีอย่างไร สามารถบอกได้ว่าพฤติกรรมใดซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์และควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะแสดงว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้เทคนิคที่หลากหลายและเทคนิคต่างๆ มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก เป็นกิจกรรมที่เด็กชอบ ทำให้เด็กมีความสุขสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย เนื่องจากเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งบทบาทของผู้วิจัยที่มีการสอดแทรกความรู้ตามวัตถุประสงค์ในทุก

ขั้นตอนของกิจกรรมและจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สามารถสรุปได้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำเพราะเหตุใดและควรปฏิบัติตนอย่างไรให้เป็นผู้มีความซื่อสัตย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรระมัดระวังในการใช้แบบวัดโดยให้เด็กทำแบบวัดครั้งละไม่เกิน 15 นาที เพราะความสนใจของเด็กปฐมวัยอยู่ในระยะสั้น โดยมีการพักให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายเล็กๆ น้อยๆ ประมาณ 5 นาทีแล้วจึงกลับมาทำส่วนที่เหลือต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวคิดมาจากการนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out)
2. ในการตอบแบบวัดหรือแบบฝึกหัดควรจัดให้เด็กนั่งห่างกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กดูคำตอบของเด็กคนอื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยนำเทคนิคอื่นมาใช้ในการกิจกรรม เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้เพลง เกมและการละเล่น
2. ควรมีการพัฒนาคู่มือพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านอื่นๆ โดยคำนึงถึงบริบทแวดล้อมของเด็ก เช่น เด็กปฐมวัยที่มีระดับสติปัญญา สภาพแวดล้อม หรือสภาพการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน
3. ควรมีการติดตามผลหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้วเป็นระยะๆ เพื่อศึกษาความคงทนของความซื่อสัตย์ในตัวเด็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านการช่วยเหลือ
ผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา. รายงานการวิจัยทางการศึกษาอันดับที่ 222/2542. กรุงเทพฯ
: กองวิจัยทางการศึกษา กรมฯ.
- กรมสามัญศึกษา. (2525). พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝัง
จริยธรรมในห้องเรียน. รายงานการวิจัยลำดับที่ 7. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- (2529). หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม. กรุงเทพฯ: หน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- กรรณิการ์ พงศ์เลศวุฒิ. (2546). ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อความ
มีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัญญา กงคานนท์. (2535, พฤษภาคม). การปลูกฝังคุณธรรมในเด็กเล็ก: ความซื่อสัตย์. วารสาร
การศึกษา. 15(8): 29.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2539). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ. (2547). คุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. รายงาน
การวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ปป.ช.).
- จวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
โสภณการพิมพ์.
- ชัยณรงค์ ศรีสุข. (2545). คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2: จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา.
กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2538). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. โครงการ
ส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- (2546). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธีราพร กุลนันทน์. (2544). การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครสวรรค์: โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ นครสวรรค์.
- เนื่อน้อง สนับสนุน. (2541). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ เล่านิทาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญมี แท่นแก้ว. (2539). จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2527). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2546). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: บัค พอยท์.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2543). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ. (2539). เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). พจนานุกรมฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- พริ้มเพรา คงชนะ. (2537). รายงานการวิเคราะห์หนังสือและคู่มือวิชาการงานดูแลรักษากัน มัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- เพ็ญญาภา หงษ์ทอง. (2543). ผลการใช้บทบาทสมมติต่อระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชิววันวิทยาสามัคคี อำเภอเขื่องใน จังหวัด อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนสังคมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มารศรี จันทรศมี. (2540). การศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รับสั่งคณะ รมต.ให้ข้อสัตย์ทำตามคำปฏิญาณ. (2548, 15 มีนาคม). เติลินิวส์. หน้า 1, 8.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นาน-มีบุ๊คพับลิเคชันส์.

- ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (2538). *หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรม*. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2548, จาก <http://info.arc.dusit.ac.th/iknowledge/openbook.nsp?view>
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรวรรณ ราชสงฆ์. (2541). *การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร อวทะกุล. (2544, ตุลาคม-ธันวาคม). ความซื่อสัตย์คือนโยบายที่ดีที่สุด. *วารสารไทย*. 22(80): 75.
- ศศินันท์ นิลจันทร์. (2547). *ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ชัย มโนวงศ์. (2544). *พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองเตย จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2547, พฤษภาคม-กรกฎาคม). ความซื่อสัตย์ สุจริต จริยธรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชนไทย : วิธีการปลูกฝังและการเสริมสร้าง. *วารสารบัณฑิตศึกษา*. 1(3): 1-5.
- สิริวรรณ ศรีพล; และ พันธิพา อุทัยสุข. (2530). *เอกสารการสอนชุดวิชา 20202 : วิทยาการการสอน เล่มที่ 2 หน่วยที่ 8-15*. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- สุดาวดี โยพิมพ์. (2533). *ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี ภูผาลา. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี สุดจินดา. (2546). *จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี*. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- ไสว พักขาว. (2547, 5 กันยายน). สารานุกรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. วารสารวงการศึกษา. 1(9): 43-44.
- เสาวนิจ นิจอห์นดัชย์. (2547, 19 กรกฎาคม). การปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ในชุมชนพุทธคริสต์และอิสลามในประเทศไทย. วารสารสังคมพัฒนา. 32(1-2/2547): 46.
- เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์ เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์. (2526). การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรีย์ ศรีไตรรัตน์. (2542). ผลของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การประถมศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- อำนวย เกาตระกูล. (2541). คู่มือการเขียนแผนการสอนเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพอาชีวศึกษา. เชียงใหม่: เอ็มพันธ์.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Kohlberg, Lawrence. (1976). Moral Stage and Moralization the Cognitive Development Approach. In *Moral Development and Behavior*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Piaget, Jean. (1960). *The Moral Judgment of Child*. Illinois: The Free Press.
- Taylor, John L. & Rex Wolfod. (1974). *Simulation in the Classroom*. Middlesex, Mormons Worth: Penguin Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

- ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

- เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด
ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละระดับชั้น

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ความซื่อสัตย์ ด้าน	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็น ของตน	1	+1	+1	+1	3	1.00
	2	+1	+1	+1	3	1.00
	3	+1	+1	+1	3	1.00
	4	+1	0	+1	2	0.67
	5	+1	+1	+1	3	1.00
	6	+1	+1	+1	3	1.00
	7	+1	+1	+1	3	1.00
	8	+1	+1	+1	3	1.00
	9	+1	+1	+1	3	1.00
	10	+1	+1	+1	3	1.00
	11	+1	+1	+1	3	1.00
การพูดความจริง	1	+1	+1	+1	3	1.00
	2	+1	+1	+1	3	1.00
	3	+1	+1	+1	3	1.00
	4	+1	+1	+1	3	1.00
	5	+1	+1	+1	3	1.00
	6	+1	+1	+1	3	1.00
	7	+1	0	+1	2	0.67
	8	+1	+1	+1	3	1.00
	9	+1	0	+1	2	0.67
	10	+1	0	+1	2	0.67
	11	+1	+1	+1	3	1.00
การไม่ลักขโมย	1	+1	+1	+1	3	1.00
	2	+1	+1	+1	3	1.00
	3	+1	0	+1	2	1.00
	4	+1	+1	+1	3	1.00
	5	+1	+1	+1	3	1.00
	6	+1	0	+1	2	0.67

ตาราง 10 (ต่อ)

ความซื่อสัตย์ ด้าน	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	7	+1	+1	+1	3	1.00
	8	+1	+1	+1	3	1.00
	9	+1	+1	+1	3	1.00
	10	+1	+1	+1	3	1.00
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	1	+1	+1	+1	3	1.00
	2	+1	+1	+1	3	1.00
	3	+1	+1	+1	3	1.00
	4	+1	+1	+1	3	1.00
	5	+1	+1	+1	3	1.00
	6	+1	+1	+1	3	1.00
	7	+1	+1	+1	3	1.00
	8	+1	0	+1	2	0.67
	9	+1	+1	+1	3	1.00
	10	+1	+1	+1	3	1.00
การทำข้อตกลงหรือสัญญา	1	+1	+1	+1	3	1.00
	2	+1	+1	+1	3	1.00
	3	+1	+1	+1	3	1.00
	4	+1	+1	+1	3	1.00
	5	+1	+1	+1	3	1.00
	6	+1	+1	+1	3	1.00
	7	+1	+1	+1	3	1.00
	8	+1	+1	+1	3	1.00
	9	+1	+1	+1	3	1.00
	10	+1	+1	+1	3	1.00

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ความซื่อสัตย์	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	การแปลความหมาย
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	1	0.05	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ไม่ได้
	2	0.26	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	3	0.47	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	4	0.47	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	5	0.26	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
การพูดความจริง	6	0.53	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	7	0.38	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	8	0.21	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	9	0.42	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	10	0.05	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ไม่ได้
การไม่ลักขโมย	11	0.21	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	12	0.68	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	13	0.42	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	14	0.58	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	15	0.21	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	16	0.53	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	17	0.53	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	18	0.37	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	19	0.32	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	20	0.68	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	21	0.42	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	22	0.58	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	23	0.84	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	24	0.53	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้
	25	0.79	เป็นข้อแบบวัดที่ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เท่ากับ 0.81

ตาราง 12 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 1

คนที่	การไม่นำของ ผู้อื่นมาเป็น ของตน		การพูด ความจริง		การไม่ ลักขโมย		การทำผิด แล้วยอม รับผิด		การทำตาม ข้อตกลงหรือ สัญญา		รวม	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	5	5	3	5	3	5	4	5	4	5	18	24
2	2	4	2	3	2	3	4	5	2	4	10	19
3	3	5	4	5	4	5	1	3	1	4	12	22
4	1	3	3	5	3	5	2	3	3	4	12	19
5	4	5	3	4	3	4	3	5	4	5	15	22
6	5	5	2	4	2	4	3	5	3	5	17	24
7	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	25	25
8	4	4	3	5	3	5	4	5	3	5	18	24
9	1	4	2	3	2	3	2	4	2	3	11	19
10	2	5	2	3	2	3	1	2	2	3	8	15
11	5	5	4	5	4	5	4	5	2	4	18	23
12	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	24	25
13	4	5	4	5	4	5	2	4	3	5	17	24
14	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5	22	24
15	2	3	4	5	4	5	3	3	4	5	17	21
16	3	5	3	5	3	5	2	5	1	5	11	24
17	4	5	4	5	4	5	3	4	3	4	18	23
Σx	58	77	57	77	53	74	53	73	52	76	273	377

ตาราง 13 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 2

คนที่	การไม่นำของ ผู้อื่นมาเป็น ของตน		การพูด ความจริง		การไม่ ลักขโมย		การทำผิด แล้วยอม รับผิด		การทำตาม ข้อตกลงหรือ สัญญา		รวม	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	3	4	3	4	4	5	1	3	2	3	13	19
2	4	4	4	5	4	5	4	5	2	3	18	22
3	4	5	2	4	2	3	4	5	5	5	17	22
4	3	5	2	3	0	2	4	5	1	3	10	18
5	3	5	2	3	1	5	3	4	5	5	14	22
6	4	5	4	5	4	5	2	5	4	5	18	25
7	4	5	2	3	4	5	5	5	4	5	19	23
8	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	20	25
9	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	22	25
10	4	5	2	4	5	5	4	5	4	5	19	24
11	3	5	3	4	4	5	2	4	3	5	15	23
12	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	22	25
13	5	5	3	4	4	5	2	5	4	5	18	24
14	4	5	3	5	4	5	4	5	3	4	18	24
15	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	23	25
16	4	5	2	3	1	5	3	4	5	5	15	22
17	4	5	3	4	5	5	3	4	5	5	20	23
18	2	3	3	4	0	3	3	4	1	3	9	17
19	4	5	3	4	5	5	3	5	5	5	20	24
20	5	5	4	5	4	5	4	5	4	5	21	25
21	4	5	4	5	1	5	3	4	4	5	16	24
Σx	83	101	65	89	69	98	72	97	78	96	367	481

ตาราง 14 คะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

แบบฝึกหัดก่อนและหลัง การใช้กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์	จำนวน ข้อ	N	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	ก่อนการใช้ กิจกรรม		หลังการใช้ กิจกรรม	
					$\overline{x}$	S.D.	$\overline{x}$	S.D.
ชั้นอนุบาลปีที่ 1								
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	5	17	1	5	3.41	1.417	4.53	0.717
การพูดความจริง	5	17	2	5	3.35	0.996	4.53	0.800
การไม่ลักขโมย	5	17	0	5	3.12	1.453	4.35	0.931
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	5	17	1	5	3.12	1.317	4.29	0.985
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	5	17	1	5	3.06	1.298	4.47	0.717
รวม	-	-	-	-	3.21	0.978	4.44	0.549
ชั้นอนุบาลปีที่ 2								
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	5	21	2	5	3.95	0.805	4.81	0.512
การพูดความจริง	5	21	2	5	3.10	0.831	4.24	0.768
การไม่ลักขโมย	5	21	0	5	3.29	1.678	4.67	0.856
การทำผิดแล้วยอมรับผิด	5	21	1	5	3.43	1.076	4.62	0.590
การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา	5	21	1	5	3.71	1.271	4.57	0.811
รวม	-	-	-	-	3.50	0.753	4.58	0.469

ตาราง 15 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย (N = 17)

ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1		$\bar{x}$	S.D.	Σx	ΣD	ΣD^2	t
การไม่นำของผู้อื่นมา เป็นของตน	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.41	1.417	58	19	39	4.373**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.53	0.717	77			
การพูดความจริง	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.35	0.996	57	20	30	7.628**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.53	0.800	77			
การไม่ลักขโมย	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.12	1.453	53	21	35	6.769**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.35	0.931	74			
การทำผิดแล้ว ยอมรับผิด	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.12	1.317	53	20	35	5.494**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.29	0.985	73			
การทำตามข้อตกลง หรือสัญญา	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.06	1.298	52	24	52	5.470**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.47	0.717	76			
รวม	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.21	0.978	273	104	377	7.837**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.44	0.549	377			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย (N = 21)

ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2		$\bar{x}$	S.D.	Σx	ΣD	ΣD^2	t
การไม่นำของผู้อื่นมา เป็นของตน	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.95	0.805	83	18	24	6.000**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.81	0.512	101			
การพูดความจริง	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.10	0.831	65	24	30	14.606**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.24	0.768	89			
การไม่ลักขโมย	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.29	1.678	69	29	73	4.930**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.67	0.856	98			
การทำผิดแล้ว ยอมรับผิด	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.43	1.076	72	25	43	6.706**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.62	0.590	97			
การทำตามข้อตกลง หรือสัญญา	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.71	1.271	78	18	24	6.000**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.57	0.811	96			
รวม	ก่อนการใช้กิจกรรม	3.50	0.753	367	114	696	12.667**
	หลังการใช้กิจกรรม	4.58	0.469	481			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาคผนวก ข

- คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
- แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. คู่มือนี้เป็นคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ใช้พัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2
2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
2. การพูดความจริง
3. การไม่ลักขโมย
4. การทำผิดแล้วยอมรับผิด
5. การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

วิธีดำเนินการใช้คู่มือ

1. ศึกษาคู่มือการใช้และรายละเอียดในคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ทั้งส่วนที่เป็นกิจกรรมและแบบฝึกหัดจนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด
2. จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
 - 2.1 สถานที่และอุปกรณ์ในการทำแบบฝึกหัด
 - 2.1.1 จัดที่ในการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการทำกิจกรรมให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะและเก้าอี้ไว้ระยะห่างพอสมควร
 - 2.1.2 เตรียมแบบฝึกหัดให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก กรอกข้อมูลบนหน้าปกแบบฝึกหัดของเด็กทุกคนให้เรียบร้อย
 - 2.1.3 เตรียมดินสอหรือสีไม้ให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก
 - 2.1.4 นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
 - 2.2 สถานที่และอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม
 - 2.2.1 เตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
 - 2.2.2 เตรียมอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้พร้อม

3. สร้างความเป็นกันเองโดยการสนทนากับเด็ก เพื่อให้เด็กลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรม
4. ก่อนดำเนินการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมให้เด็กดื่มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
5. อธิบายขั้นตอนและวิธีการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมให้เด็กเข้าใจ

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

ครั้งที่ 1 : ความสำคัญของความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความสำคัญของความซื่อสัตย์
ชื่อกิจกรรม	เรื่องของลูซี่
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความซื่อสัตย์และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “เรื่องของลูซี่”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและให้เด็กแนะนำตัวทีละคน
2. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ที่เด็กรู้จัก แล้วให้เด็กช่วยกันยกตัวอย่างความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์จากเหตุการณ์ที่เคยพบ
3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “เรื่องของลูซี่” ให้เด็กฟัง โดยเปิดภาพจากหนังสือนิทานให้เด็กดูประกอบไปด้วยในขณะที่เล่าเรื่อง
4. เมื่อเล่าจบผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับตัวละครในนิทาน โดยมีประเด็นดังนี้
 - 1) ลูซี่มีนิสัยอย่างไร
 - 2) นักเรียนคิดอย่างไรกับการกระทำของลูซี่
 - 3) นักเรียนคิดว่าเด็กที่ไม่มีความซื่อสัตย์โดยชอบพูดโกหกไม่พูดความจริง ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด จะได้รับผลอย่างไร
 - 4) นักเรียนคิดว่าเด็กที่มีความซื่อสัตย์ไม่พูดโกหก พูดแต่ความจริง ทำผิดแล้วยอมรับผิด จะได้รับผลอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

5. ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานเรื่อง “เรื่องของลูซี่” จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญจากนิทานรวมทั้งความสำคัญของความซื่อสัตย์ให้เด็กฟัง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “เรื่องของลูซี่”

นิทานเรื่อง “เรื่องของลูซี่”

มีเด็กหญิงคนหนึ่งชื่อ “ลูซี่” ลูซี่ เป็นเด็กที่ไม่เชื่อสัจย์ชอบพูดโกหก ไม่ยอมพูดความจริง ทำผิดก็ไม่ยอมรับ

ครั้งหนึ่ง “ลูซี่” ทำเสียขาด เธอก็บอกกับแม่ว่า “หนูถูกโจรสลัดจับตัวไปค่ะ” แล้วเธอก็ร้องไห้

ครั้งหนึ่ง “ลูซี่” ทำกระจกหน้าต่างแตก เธอก็บอกกับพ่อว่า “มีหินอุกบาตรพุ่งเข้ามาจากอวกาศนอกโลกค่ะ”

และครั้งหนึ่ง “ลูซี่” ทำพื้นห้องน้ำเปียกไปหมด เธอก็บอกกับพี่ของเธอว่า “หนูเป่ล่านะคะ ช้างตัวโตต่างหากที่เข้ามาในห้องน้ำและทำพื้นเปียก”

ต่อมา “ลูซี่” วาดรูปบนกำแพงห้องนอนของเธอ เธอก็บอกกับน้าสาวของเธอว่า “หนูเป่ล่านะคะ มีจิตรกรเอกมาอยู่กับหนูในห้องและเป็นคนวาดรูปค่ะ”

“ลูซี่” ยืมจักรยานของน้องชายมาขี่เล่นและเธอก็ชนกับต้นไม้ เธอก็บอกกับน้องชายว่า “มันไม่ใช่ความผิดของพี่นะ มีโจรกระโดดออกมายืนขวางหน้าทำให้รถชนกับต้นไม้”

ทุกคนจึงบอกกับ “ลูซี่” ว่าเลิกแต่งเรื่องโกหกและไม่ยอมรับผิดในสิ่งที่ตัวเองทำเสียที่ แต่ “ลูซี่” กลับบอกว่า “แต่หนูไม่ได้โกหกนะ” แล้วก็เดินกระต๊อบเท้าขึ้นไปบนบ้าน วิ่งจากห้องหนึ่งไปยังห้องหนึ่ง แล้วก็วิ่งต่อไปอีกห้องหนึ่งและปิดประตูดัง “ปัง” ทุกครั้ง จนถึงห้องของตัวเองก็กระโดดขึ้นไปนอนบนเตียง

ขณะนั้นเองก็เกิดคลื่นยักษ์กำลังพุ่งเข้ามายังบ้านของเธอ “ทุกคนออกมาจากบ้านเดี๋ยวนี้ มีคลื่นยักษ์กำลังพุ่งเข้ามา” พ่อของเธอตะโกน แล้วทุกคนก็วิ่งหนีออกมาจากบ้าน ยกเว้น “ลูซี่” คนเดียว

“คุณพ่อโกหก หนูไม่เชื่อที่คุณพ่อพูดหรอกค่ะ” ลูซี่ตะโกน

ในที่สุดคลื่นยักษ์ก็มาถึงและพัดเอา “ลูซี่” ลอยออกไปไกลในทะเล

“นี่คือผลของคนที่ไม่เชื่อสัจย์ ชอบแต่งเรื่องโกหกให้ตัวเองพ้นผิด จึงมักจะนึกว่าเรื่องที่คนอื่นพูดก็เป็นเรื่องโกหกด้วย ทำให้ตนได้รับความเดือดร้อนในที่สุด” พ่อพูดกับทุกคนในบ้าน

ครั้งที่ 2 : ความเชื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความเชื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
ชื่อกิจกรรม	เก็บเงินได้
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความเชื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
สื่อการเรียนรู้	กรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความเชื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความเชื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความเชื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยเล่ากรณีตัวอย่าง เรื่อง “เก็บเงินได้” โดยให้เด็กแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของเด็กทั้งสองคน
- 2) ถ้าเป็นนักเรียน จะทำอย่างไรกับเงินที่เก็บได้และเพราะอะไรจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่าถ้าทำอย่างนั้นแล้วจะมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความเชื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกรณีตัวอย่างและข้อดีข้อเสียของการกระทำในลักษณะต่างๆ ที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นไว้รวมทั้งการนำไปใช้ในชีวิตจริง จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความเชื่อสัตย์จากกรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้” ให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นตอนประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : กรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้”

กรณีตัวอย่างเรื่อง “เก็บเงินได้”

บีกับโบว์เป็นเพื่อนกันและเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 วันหนึ่งขณะที่ทั้งสองเล่นอยู่ที่สนามเด็กเล่นของโรงเรียน ก็เห็นถุงผ้าใบเล็กๆ ตกอยู่จึงชวนกันไปเก็บมาดูและพบว่าในถุงผ้าใบนั้นมีเงินอยู่จำนวนมาก แต่ทั้งสองไม่รู้ว่าเงินของใครเพราะไม่มีชื่อเขียนไว้ในถุงผ้าเลย ทั้งสองจึงเอาเงินมาแบ่งกันเพื่อเอาไปให้คุณแม่เมื่อกลับบ้าน

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

1. ข้อ...สตอเบอรี่

ถ้านักเรียนพบดินสอตกอยู่และไม่ทราบว่าเป็นของใคร นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บดินสอนั้นไปเป็นของตัวเอง

ภาพที่ 2 : เก็บดินสอไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ

ภาพที่ 3 : ไม่เก็บดินสอและปล่อยไว้ที่เดิมที่ดินสอตกอยู่ เฉลย : ภาพที่ 2

2. ข้อ...มังคุด

นักเรียนเล่นอยู่ที่สนามเด็กเล่นแล้วพบกระเป๋าสตางค์ตกอยู่และมีเงินอยู่ด้วยนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บกลับบ้านไปให้คุณพ่อคุณแม่ใช้

ภาพที่ 2 : ไม่สนใจแล้วไปเล่นต่อ

ภาพที่ 3 : เก็บไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ เฉลย : ภาพที่ 3

3. ข้อ...มะม่วง

นักเรียนไปซื้อไอศกรีมแล้วแม่ค้าทอนเงินเกิน นักเรียนจะอย่างไรกับเงินที่แม่ค้าทอนเกินมา ?

ภาพที่ 1 : เก็บเงินไว้ใช้เอง

ภาพที่ 2 : เอาเงินไปซื้อขนมเพิ่ม

ภาพที่ 3 : นำเงินไปคืนแม่ค้า เฉลย : ภาพที่ 3

4. ข้อ...องุ่น

เพื่อนใส่นาฬิกาที่ซื้อมาใหม่มาโรงเรียนนักเรียนเห็นจึงขอยืมใส่บ้าง ถ้าเพื่อนลืมทวงคืนนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แอบเก็บนาฬิกาใส่กระเป๋าทนเอง

ภาพที่ 2 : รีบนำไปคืนเพื่อน

ภาพที่ 3 : รอให้เพื่อนทวงก่อนจึงคืน เฉลย : ภาพที่ 2

5. ข้อ...แดงโม

เมื่อตื่นจากนอนกลางวันที่โรงเรียน เพื่อนพบผ้าเช็ดหน้าตกอยู่บนที่นอนและคิดว่าเป็นของนักเรียนจึงนำมาใส่ไว้ในกระเป๋าของนักเรียน แต่ผ้าเช็ดหน้าไม่ใช่ของนักเรียนนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : นำไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ

ภาพที่ 2 : เก็บผ้าเช็ดหน้าไว้ใช้เอง

ภาพที่ 3 : เอาไปให้เพื่อนคนอื่น เฉลย : ภาพที่ 1

ครั้งที่ 3 : ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
ชื่อกิจกรรม	เด็กเลี้ยงแกะ
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อ แล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้นิทานเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ” โดยเปิดภาพประกอบในนิทานให้เด็กดูขณะที่เล่าเรื่อง จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าเด็กเลี้ยงแกะมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของเด็กเลี้ยงแกะอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเด็กเลี้ยงแกะ นักเรียนจะทำอย่างเด็กเลี้ยงแกะหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็นเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยใช้แจ้งรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ”

นิทานเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ”

ณ หมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่ง มีเด็กเลี้ยงแกะคนหนึ่งมีหน้าที่ดูแลแกะ ทุกวันเขาจะต้อนแกะออกไปเลี้ยงที่ชายป่า

เด็กเลี้ยงแกะต้องต้อนแกะไปเลี้ยงทุกวันๆ ก็รู้สึกเบื่อหน่าย ในที่สุดก็เกิดความคิดสนุกๆ ขึ้นมาได้ ท่ามกลางความเงิบสงบเขาก็ตะโกนขึ้นมว่า “หมาป่า...หมาป่ามา ช่วยด้วย หมาป่าจะมาจับแกะของผมกินหมดแล้ว”

ชาวบ้านแถวนั้นได้ยินเสียงตะโกนขอความช่วยเหลือของเด็กเลี้ยงแกะก็พากันหนีบอาวุธขึ้นมาเพื่อไปช่วยเด็กเลี้ยงแกะ แต่เมื่อชาวบ้านไปถึงก็ไม่พบวีแววของหมาป่า จึงถามเด็กเลี้ยงแกะว่า “ไหนละหมาป่าที่จะมากินแกะของเจ้านะ” เด็กเลี้ยงแกะก็โกหกว่า “มันหนีไปแล้วครับ” ชาวบ้านจึงแยกย้ายกันกลับบ้าน

วันต่อมาเด็กเลี้ยงแกะต้อนแกะออกไปเลี้ยงและก็นึกสนุกอีกจึงตะโกนขึ้นว่า “หมาป่า...หมาป่ามา ช่วยด้วย หมาป่าจะมาจับแกะของผมกินหมดแล้ว”

ชาวบ้านแถวนั้นได้ยินเสียงตะโกนขอความช่วยเหลือของเด็กเลี้ยงแกะก็พากันหนีบอาวุธขึ้นมาเพื่อไปช่วยเด็กเลี้ยงแกะ แต่เมื่อชาวบ้านไปถึงก็ไม่พบวีแววของหมาป่าอีกเช่นเคย กลับพบเด็กเลี้ยงแกะหัวเราะอย่างสนุกสนานที่สามารถหลอกพวกชาวบ้านได้

ชาวบ้านจึงโกรธเด็กเลี้ยงแกะมากที่มาพูดโกหกหลอกพวกเขาว่าหมาป่ามาเล่นงานแกะของตน จึงต่างพากันกลับบ้านด้วยความโกรธ

แต่แล้ววันหนึ่ง ขณะที่เด็กเลี้ยงแกะกำลังเลี้ยงแกะอยู่นั้น ก็มีหมาป่าตรงเข้ามาที่ฝูงแกะของเขา เด็กเลี้ยงแกะตกใจมาก ตะโกนร้องขอความช่วยเหลือลั่นทุ่ง

“ช่วยด้วย...ช่วยด้วย หมาป่าจะมากินแกะของผมหมดแล้ว ช่วยด้วย ใครก็ได้ช่วยที” แต่ก็ไม่มีวี่แววว่าใครจะมาช่วยเลย

ชาวบ้านได้ยินเสียงร้องขอความช่วยเหลือของเด็กเลี้ยงแกะก็นึกว่าถูกเด็กเลี้ยงแกะหลอกอีก จึงไม่มีใครไปช่วยเด็กเลี้ยงแกะแม้แต่คนเดียว ดังนั้นหมาป่าจึงตรงเข้าจับแกะในฝูงกินได้อย่างสบาย

ส่วนเด็กเลี้ยงแกะก็ต้องร้องไห้เสียใจที่ไม่มีใครมาช่วยเขา เพราะนิสัยไม่ดี เทียวพูดโกหกหลอกหลวงคนอื่น จึงเกิดเหตุการณ์อย่างนี้ขึ้น

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่ไม่พูดความจริงชอบพูดจาโกหกหลอกหลวงเป็นประจำ ต่อมาแม้จะพูดความจริง ก็จะไม่มีความเชื่อถือ

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

1. ข้อ... นก

คุณครูเอาไอศกรีมมาแจกนักเรียนคนละ 1 โคน ถ้านักเรียนได้รับแจกแล้วเมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้หรือยังนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เอาไอศกรีมซ่อนไว้แล้วบอกว่ายังไม่ได้

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่าได้แล้ว

ภาพที่ 3 : รีบกินให้หมด แล้วบอกคุณครูว่าเพื่อนแย่งไป ขอไอศกรีมใหม่ด้วย

เฉลย : ภาพที่ 2

2. ข้อ... ผีเสื้อ

นักเรียนไม่อยากไปโรงเรียนเพราะไม่ได้ทำการบ้าน นักเรียนจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ไม่อยากไปโรงเรียนเพราะถูกเพื่อนที่โรงเรียนแกล้ง

ภาพที่ 2 : ไม่อยากไปโรงเรียนเพราะยังไม่ได้ทำการบ้าน

ภาพที่ 3 : ปวดท้องมากไปโรงเรียนไม่ไหว

เฉลย : ภาพที่ 2

3. ข้อ... ไก่

เพื่อนเก็บเงินได้ 20 บาท ถ้าไม่ใช่เงินของนักเรียนและนักเรียนก็ไม่รู้ว่าเป็นเงินของใคร เมื่อคุณครูถามว่าเป็นเงินของนักเรียนหรือเปล่า นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ไม่ใช่เงินของหนูค่ะ

ภาพที่ 2 : เป็นเงินของหนูเองค่ะ

ภาพที่ 3 : เห็นเพื่อนทำหล่นไว้ค่ะ (ทั้งที่นักเรียนไม่เห็น)

เฉลย : ภาพที่ 1

4. ข้อ... แมงปอ

นักเรียนดื่มนมรสช็อกโกแลตแล้วทำหกเลอะเสื้อ ถ้าคุณครูถามนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกคุณครูว่านักเรียนทำหกละ

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่าเพื่อนทำหกใส่เสื้อของนักเรียน

ภาพที่ 3 : เฉย แต่ไม่ตอบคุณครู

เฉลย : ภาพที่ 1

5. ข้อ... มด

ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนสนิทกับบอล วันหนึ่งบอลกับน้ำหวานทะเลาะกันและนักเรียนเห็นบอลแกล้งน้ำหวานก่อน ถ้าคุณครูถามนักเรียนว่าใครแกล้งเพื่อนก่อน นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอลแกล้งน้ำหวานก่อน

ภาพที่ 2 : น้ำหวานแกล้งบอลก่อน

ภาพที่ 3 : ไม่รู้

เฉลย : ภาพที่ 1

ครั้งที่ 4 : ความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย
ชื่อกิจกรรม	คุณยายกายสิทธิ์
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “คุณยายกายสิทธิ์”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อ แล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาได้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย โดยใช้นิทานเรื่อง “คุณยายกายสิทธิ์” โดยเปิดภาพประกอบในนิทานให้เด็กดูขณะที่เล่าเรื่อง จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าเจ้าสาละมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าสาละอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเจ้าสาละ นักเรียนจะทำอย่างเจ้าสาละหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “คุณยายกายสิทธิ์” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อ แล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “คุณยายกายสิทธิ์”

นิทานเรื่อง “คุณยายกายสิทธิ์”

ที่ป่าลึกแห่งหนึ่ง มีคุณยายคนหนึ่งอาศัยอยู่ในกระท่อมเล็กๆ ที่จริงคุณยายคนนี้เป็นแม่มด แต่เป็นแม่มดที่ใจดี ช่วยปฎิบัติรักษาสัตว์ต่างๆ ในป่า ใครๆ เลยเรียกคุณยายว่า “คุณยายกายสิทธิ์” คุณยายเป็นคนขยันปลูกผักต่างๆ เอาไว้มากมายและมักจะแบ่งให้สมาชิกชาวป่าด้วยเสมอ

วันหนึ่งคุณยายไปดูแลแปลงผักก็สังเกตเห็นอะไรแว๊บๆ เจ้าสำลีกระต่ายจอมตะกละนั่นเอง คุณยายคิดว่าเจ้าสำลีคงจะแอบมาขโมยผักอีกแล้ว เพราะเจ้าสำลีชอบแอบเข้ามาขโมยผักของคุณยายบ่อยๆ

แต่คราวนี้คุณยายต้องการจะสั่งสอนเจ้าสำลี เลยเสกคาถาไว้ที่ผักในสวน พอเจ้าสำลีเอาแครอทกัดใส่ปาก ร่างของมันก็เปลี่ยนเป็นแครอทอันโตขยับเขยื้อนตัวไม่ได้เลย

คุณยายจึงแกล้งทำเป็นเก็บแครอทเจ้าสำลีไป พลังบอกว่าจะเอาแครอทไปทำซุปเย็นนี้ แล้วคุณยายก็อุ้มแครอทเจ้าสำลีกลับบ้าน เจ้าสำลีที่เป็นแครอทตกใจมากร้องไห้ไปตลอดทาง

พอถึงบ้านคุณยายก็จัดแจงล้างแครอท ทำให้เจ้าสำลียิ่งกลัวใหญ่ แต่พอโดนน้ำเจ้าสำลีก็ค่อยๆ กลับคืนร่างเดิม

ในที่สุดน้ำก็ช่วยล้างคาถาของคุณยายจนหมด เจ้าสำลีก็ได้คืนร่างเดิมของมัน มันดีใจที่สุดที่ไม่ต้องลงไปอยู่ในหม้อชุป แล้วคุณยายก็สอนเจ้าสำลีว่าไม่ให้ขโมยหรือหยิบของๆ คนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตอีก เจ้าสำลีได้รับบทเรียนและสำนึกผิด

หลังจากนั้นคุณยายก็ทำอาหารมื้อใหญ่ให้เจ้าสำลีกิน โดยเก็บผักจากในสวนรวมทั้งแครอทที่เจ้าสำลีชอบด้วย คุณยายบอกว่าต่อไปถ้าอยากกินอีกก็ให้มาบอกคุณยาย อย่าขโมยมันเป็นนิสัยที่ไม่ดี

เมื่อกินอิ่มแล้วเจ้าสำลีก็ขอบคุณคุณยายและลากลับบ้านไปอย่างมีความสุข พร้อมทั้งรับปากว่าจะไม่ขโมยของใครอีกเพราะเป็นนิสัยที่ไม่ดีแสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย

1. ข้อ...ปลา

คุณครูของนักเรียนให้นักเรียนนำเงิน 150 บาท ไปให้คุณครูอีกท่านหนึ่งที่อยู่อีกห้องอื่น ขณะเดินถือเงินไปตามที่คุณครูสั่ง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : นำเงินทั้งหมดไปให้คุณครูที่อยู่ห้องข้างๆ ตามที่คุณครูของนักเรียนบอก

ภาพที่ 2 : แอบหยิบเงินใส่กระเป๋าตนเองไว้ 10 บาท

ภาพที่ 3 : เอาเงินทั้งหมดเก็บไว้ซื้อของเล่น

เฉลย : ภาพที่ 1

2. ข้อ...ปลาหมึก

นักเรียนนำเงินมาโรงเรียน 10 บาท แล้วฝากคุณครูไว้ ตอนเย็นก่อนกลับบ้านคุณครูให้นักเรียนไปหยิบเงินคืนเอง โดยบนโต๊ะคุณครูมีเงินของเพื่อนคนอื่นวางอยู่ด้วย ถ้าไม่มีใครเห็นนักเรียนจะหยิบเงินเท่าไร ?

ภาพที่ 1 : หยิบเฉพาะเงิน 10 บาท ที่เป็นของนักเรียน

ภาพที่ 2 : หยิบเงินมาทั้งหมด

ภาพที่ 3 : หยิบเงินเกิน 10 บาท แต่ไม่หยิบมาทั้งหมด

เฉลย : ภาพที่ 1

3. ข้อ...กุ้ง

นักเรียนเห็นเพื่อนวางดินสอที่ซื้อใหม่ไว้บนโต๊ะ ถ้านักเรียนอยากได้บ้าง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แอบหยิบใส่กระเป๋าตัวเองโดยไม่ให้ใครเห็น

ภาพที่ 2 : บอกให้คุณพ่อซื้อให้

ภาพที่ 3 : หยิบดินสอมาใช้แล้วบอกเพื่อนว่าเป็นของตัวเอง

เฉลย : ภาพที่ 2

4. ข้อ...ปู

เพื่อนเล่นของเล่นที่นำมาจากบ้าน นักเรียนอยากเล่นบ้าง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แย่งของเล่นมาจากเพื่อน

ภาพที่ 2 : ขอเพื่อนเล่นด้วย

ภาพที่ 3 : แอบหยิบของเล่นมาใส่กระเป๋าตนเองตอนที่เพื่อนเผลอ

เฉลย : ภาพที่ 2

5. ข้อ...เต่า

เพื่อนลืมนำของกลับบ้านมาคืนแล้วนักเรียนเห็นว่าเพื่อนลืมนำมาคืน นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : รับเก็บของกลับบ้านใส่กระเป๋าตัวเอง

ภาพที่ 2 : ไม่สนใจปล่อยทิ้งไว้อย่างนั้น

ภาพที่ 3 : บอกเพื่อนให้รู้ตัวว่าลืมนำมาคืน

เฉลย : ภาพที่ 3

ครั้งที่ 5 : ความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด
ชื่อกิจกรรม	ใครทำจะ
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง "ใครทำจะ"
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังที่ละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาได้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติเรื่อง "ใครทำจะ" มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยขออาสาสมัครจากเด็ก 4 คนเพื่อแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ จากนั้นเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้เด็กทั้ง 4 คนฟังจนเข้าใจและให้เด็กทั้ง 4 คนเลือกว่าใครจะเล่นเป็นอะไร ส่วนเด็กคนอื่นๆ ที่เหลือให้เป็นผู้ชม เมื่อเด็กเล่นบทบาทสมมติจบแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ชมในประเด็นต่อไปนี้

1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนั้น

2) ผู้ชม : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น

3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องในบทบาทสมมติและข้อดีข้อเสียจากการกระทำรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากบทบาทสมมติให้เด็กฟัง และเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อ แล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : บทบาทสมมติเรื่อง “ใครทำจะ”

บทบาทสมมติเรื่อง “ใครทำจะ”

คุณครูออกไปทำธุระนอกห้องและบอกกับนักเรียนไว้ว่าขณะที่ครูไม่อยู่ให้เล่นของเล่นอะไรในห้องก็ได้แต่ห้ามวิ่งเล่นในห้องเด็ดขาด แต่ “โจ เจและก้อง” กลับวิ่งไล่จับกันในห้อง ขณะที่กำลังวิ่งไล่กันนั้น “โจ” วิ่งไปถูกโต๊ะคุณครูทำให้แจกันดอกไม้ที่วางอยู่หล่นลงมาแตก โดยไม่มีเพื่อนคนไหนเห็นว่าใครทำแตกนอกจากทั้ง 3 คน เมื่อคุณครูกลับมาจึงถามนักเรียนว่าใครเป็นคนทำแจกันแตก

(ถ้านักเรียนเป็นเด็กทั้ง 3 คน นักเรียนจะทำอย่างไร)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด

1. ข้อ...ข้าง

นักเรียนทำเพื่อนหล้ม เมื่อคุณครูถามว่าใครทำเพื่อนหล้ม นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ยอมรับว่านักเรียนทำเพื่อนหล้ม

ภาพที่ 2 : บอกครูว่าเพื่อนหล้มเอง

ภาพที่ 3 : ทำเฉยเหมือนไม่ได้เป็นคนทำ

เฉลย : ภาพที่ 1

2. ข้อ...สิงโต

นักเรียนเล่นของเล่นของเพื่อนแล้วทำของเล่นพังแต่ไม่มีใครเห็น นักเรียนจะอย่างไรต่อไป ?

ภาพที่ 1 : บอกเพื่อนว่านักเรียนทำพัง และขอโทษเพื่อน

ภาพที่ 2 : บอกว่าเพื่อนอีกคนทำพัง

ภาพที่ 3 : ไม่บอกใครแล้วรีบเดินไปที่อื่น

เฉลย : ภาพที่ 1

3. ข้อ...กาง

ขณะดื่มน้ำนักเรียนทำน้ำหกเปียกเสื้อของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ขอโทษเพื่อน

ภาพที่ 2 : เดินหนีไปเฉยๆ

ภาพที่ 3 : บอกว่าเพื่อนทำหกเองไม่เกี่ยวกับนักเรียน

เฉลย : ภาพที่ 1

4. ข้อ...กระต่าย

นักเรียนทำแจกันของคุณแม่แตกแต่ไม่มีใครเห็น เมื่อคุณแม่ถาม นักเรียนจะตอบคุณแม่ว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เจ้าเหมียวทำแตก

ภาพที่ 2 : บอกว่าน้องเป็นคนทำแตก

ภาพที่ 3 : นักเรียนเป็นคนทำแตกเอง

เฉลย : ภาพที่ 3

5. ข้อ...หมี

นักเรียนเล่นของเล่นของห้องเรียนแล้วเกิดทำของเล่นพัง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกคุณครูว่าไม่รู้ใครทำพัง

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่านักเรียนทำของเล่นพัง

ภาพที่ 3 : ทำเฉย แล้วรีบไปเล่นที่อื่น

เฉลย : ภาพที่ 2

ครั้งที่ 6 : ความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา
ชื่อกิจกรรม	เสือกับกระต่าย
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง “เสือกับกระต่าย” พร้อมหุ่นมือประกอบการเล่านิทาน
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านใจทบทวนให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาได้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง “เสือกับกระต่าย” จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าเจ้าเสือกินนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าเสือกอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเจ้าเสือกนักเรียนจะ怎样做เจ้าเสือกหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “เสือกับกระต่าย” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “เสือกับกระต่าย”

นิทานเรื่อง “เสือกับกระต่าย”

ในป่าที่แสนสงบสุขแห่งหนึ่งยังมีเจ้าเสือจอมเกรี้ยวหนึ่งที่ชอบแกล้งเพื่อนสัตว์ป่าด้วยกันเป็นประจำ ทำให้สัตว์ป่าทุกตัวในป่าไม่ยากคบหาสมาคมด้วย

วันหนึ่งขณะที่เจ้าเสือเอนกายเล่นอยู่ในป่าก็เกิดตกไปในหลุมพรางที่นายพรานมาขุดไว้ ทำอย่างไรมันก็ขึ้นมาไม่ได้ จึงได้แต่ส่งเสียงร้องขอความช่วยเหลือ “ช่วยด้วย...ช่วยด้วย ใครก็ได้ช่วยข้าขึ้นมาจากหลุมนี้ที”

บังเอิญกระต่ายน้อยตัวหนึ่งเดินผ่านมา ได้ยินเสียงร้องให้ช่วยจึงเข้าไปดูก็พบว่าผู้ที่ตกไปในหลุมพรางก็คือเจ้าเสือจอมเกรี้ยวนั่นเอง กระต่ายน้อยก็เป็นสัตว์ตัวหนึ่งที่มักจะถูกเจ้าเสือแกล้งบ่อยๆ มันจึงพูดกับเสือว่า “ดีแล้วที่เจ้าตกลงไปจะได้แกล้งใครไม่ได้อีก ข้าไม่ช่วยเจ้าหรอก ฮ่า ฮ่า” แล้วกระต่ายน้อยก็ทำท่าจะเดินจากไป

เมื่อเจ้าเสือเอนเห็นดังนั้นก็พูดขึ้นว่า “ข้าพบสวนผักแห่งหนึ่งอยู่ที่ชายป่า ที่นั้นมีแครอทอยู่เต็มไปหมด ถ้าเจ้าช่วยข้าข้าจะพาเจ้าไปที่สวนผักชายป่านั้นและสัญญาว่าจะไม่แกล้งเจ้าอีก” เจ้ากระต่ายน้อยได้ยินดังนั้นก็ถามย้ำกับเจ้าเสือว่า “ก็ได้ข้าจะช่วยเจ้าแต่เจ้าต้องทำตามสัญญาที่พูดไว้นะ” เจ้าเสือจอมเกรี้ยวก็รับปากด้วยความดีใจ เจ้ากระต่ายน้อยจึงเปลี่ยนใจยอมช่วยเจ้าเสือเอนโดยเจ้ากระต่ายน้อยไปหาเชือกมาแล้วใช้ปลายข้างหนึ่งผูกไว้กับต้นไม้ส่วนปลายอีกข้างก็หย่อนไปใน

หลุมให้เจ้าเสือเกร็บจับไว้และไต่ขึ้นมา เมื่อเจ้าเสือขึ้นมาได้ เจ้ากระต่ายน้อยก็ทวงสัญญาที่เจ้าเสือบอกว่าจะพาไปสวนผัก แต่เจ้าเสือกลับบอกว่ายังไม่อยากพาไปและไล่เจ้ากระต่ายน้อยกลับบ้านไป

เวลาผ่านไปหลายวัน เจ้าเสือก็ยังไม่ได้พาเจ้ากระต่ายน้อยไปสวนผักตามที่สัญญากันไว้ และยังคงแก่งสัตว์อื่นๆ รวมทั้งเจ้ากระต่ายน้อยเหมือนเดิม ต่อมาขณะที่เจ้าเสือจอมเกรี้ยวกำลังวิ่งไล่แก่งเจ้ากระต่ายน้อยอยู่ก็เกิดพลาดตกหลุมของนายพรานอีกจนได้ จึงได้ขอร้องให้เจ้ากระต่ายน้อยช่วยตนอีกครั้ง แต่คราวนี้เจ้ากระต่ายน้อยไม่ยอมช่วยแล้วและบอกกับเจ้าเสือเกร็บว่า “ข้าไม่มีทางช่วยเจ้าอีกแล้ว เพราะเจ้าไม่ยอมทำตามข้อตกลงและสัญญาที่ให้ไว้ นอกจากไม่ยอมพาข้าไปสวนผักแล้วเจ้าก็ยังแก่งข้าเหมือนเดิมด้วย เจ้าอยู่ในหลumnั่นแหละดีแล้วจะได้ไม่ต้องแก่งใครอีก” เมื่อพูดจบเจ้ากระต่ายน้อยก็เดินจากไปทิ้งเจ้าเสือเกร็บให้ร้องไห้อยู่ในหลุมพรางของนายพราน

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

1. ข้อ...ลิง

นักเรียนสัญญากับแม่ว่าจะทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงจะดูโทรทัศน์ ถ้าวันนี้แม่ไม่อยู่บ้าน นักเรียนอยากดูโทรทัศน์แต่ยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : รีบทำการบ้านให้เสร็จก่อน

ภาพที่ 2 : ดูโทรทัศน์ก่อนแล้วค่อยทำการบ้าน

ภาพที่ 3 : ทำการบ้านด้วยและดูโทรทัศน์ไปด้วย

เฉลย : ภาพที่ 1

2. ข้อ...หมู

คุณครูให้นักเรียนหยิบขนมเค้กที่นักเรียนชอบมาทานคนละ 1 ชิ้น โดยให้ไปหยิบเอง ถ้าขณะไปหยิบขนมไม่มีใครเห็น นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : หยิบขนม 1 ชิ้น ตามที่คุณครูบอก

ภาพที่ 2 : หยิบขนม 2 ชิ้น

ภาพที่ 3 : หยิบเอง 1 ชิ้นแล้วให้เพื่อนหยิบมาให้อีก 1 ชิ้น

เฉลย : ภาพที่ 1

3. ข้อ...หมา

นักเรียน นกกับครูตกลงกันแล้วว่าขณะนอนกลางวัน ถ้าครูไม่อยู่ให้นักเรียนนอนให้เรียบร้อย ห้ามลุกออกจากที่นอนเด็ดขาด ถ้านักเรียนนอนไม่หลับแล้วครูไม่อยู่ นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ลุกขึ้นมาเล่นของเล่น

ภาพที่ 2 : นอนต่อไปโดยไม่ลุกออกจากที่นอน

ภาพที่ 3 : ชวนเพื่อนที่นอนไม่หลับเหมือนกันไปเล่นนอกห้อง

เฉลย : ภาพที่ 2

4. ข้อ...แมว

นักเรียนเล่นไล่จับกับเพื่อนโดยตกลงว่าครั้งต่อไปนักเรียนจะเป็นคนวิ่งไล่ เมื่อถึงเวลาที่นักเรียนต้องเป็นคนไล่จับเพื่อนๆ ตามที่ตกลงกันไว้ แต่นักเรียนไม่อยากเป็นคนวิ่งไล่ นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ไม่ยอมเป็นคนวิ่งไล่แล้วให้เพื่อนอีกคนเป็นคนวิ่งไล่แทน

ภาพที่ 2 : เลิกเล่น บอกเพื่อนว่าเหนื่อย

ภาพที่ 3 : ยอมเป็นคนวิ่งไล่จับเพื่อนตามที่สัญญาไว้

เฉลย : ภาพที่ 3

5. ข้อ...หนู

นักเรียนสัญญากับคุณครูว่าจะเก็บของเล่นในห้องให้เสร็จก่อนจึงจะไปเล่นที่สนาม
ถ้าคุณครูไม่อยู่ แล้วนักเรียนอยากไปเล่นที่สนาม แต่ยังเก็บของเล่นไม่เสร็จ นักเรียนจะ
ทำอะไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บของเล่นให้เสร็จก่อน

ภาพที่ 2 : ออกไปเล่นก่อนแล้วค่อยมาเก็บของเล่นที่หลัง

ภาพที่ 3 : ไซ้ให้เพื่อนเก็บแทน

เฉลย : ภาพที่ 1

ครั้งที่ 7 : การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน
ชื่อกิจกรรม	ประสบการณ์ของหนู
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในด้านต่างๆ
สื่อการเรียนรู้	กรณีตัวอย่างที่เป็นประสบการณ์จริงจากเด็ก
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์จากแต่ละกิจกรรมที่จัดไปแล้ว
2. ผู้วิจัยขอเด็กเป็นตัวแทน 5 คน เพื่อเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงที่เคยพบเห็น

เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ทั้ง 5 ด้าน โดยแบ่งเป็นหัวข้อให้คนละ 1 ข้อ ดังนี้

- 1) การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
- 2) การพูดความจริง
- 3) การไม่ลักขโมย
- 4) การทำผิดแล้วยอมรับผิด
- 5) การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

3. ให้เด็กที่เป็นตัวแทนเล่าเรื่องของตน เมื่อเด็กเล่าจบในแต่ละด้านผู้วิจัยก็สนทนากับเด็กทุกคนเกี่ยวกับเรื่องราวในกรณีตัวอย่างด้านนั้น โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 2) ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะอย่างไร เพราะอะไรจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่าคนที่ไม่มี ความซื่อสัตย์ในด้านนั้น จะได้รับผลเสียอย่างไรบ้าง

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ จากกรณีตัวอย่างที่เด็กเล่าให้เด็กฟัง โดยเน้นให้เด็กนำแบบอย่างที่ดีไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

4. เมื่อเด็กเล่ากรณีตัวอย่างด้านสุดท้ายจบ ผู้วิจัยกับเด็กช่วยกันสรุปเรื่องความซื่อสัตย์โดยรวมอีกครั้ง ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ครั้งที่ 1 : ความสำคัญของความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความสำคัญของความซื่อสัตย์
ชื่อกิจกรรม	เรื่องโกหกของน้องพิม
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างเด็กกับผู้วิจัย 2. เพื่อให้เด็กทราบเรื่องความซื่อสัตย์และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “เรื่องโกหกของน้องพิม”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและให้เด็กแนะนำตัวทีละคน 2. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ที่เด็กรู้จัก แล้วให้เด็กช่วยกันยกตัวอย่างความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์จากเหตุการณ์ที่เคยพบ 3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “เรื่องโกหกของน้องพิม” ให้เด็กฟัง โดยเปิดภาพจากหนังสือนิทานให้เด็กดูประกอบไปด้วยในขณะเล่าเรื่อง 4. เมื่อเล่าจบผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับตัวละครในนิทาน โดยมีประเด็นดังนี้ 1) น้องพิมมีนิสัยอย่างไร 2) นักเรียนคิดอย่างไรกับการกระทำของน้องพิม 3) นักเรียนคิดว่าเด็กที่ไม่มีความซื่อสัตย์โดยชอบพูดโกหกไม่พูดความจริง จะได้รับผลอย่างไร 4) นักเรียนคิดว่าเด็กที่มีความซื่อสัตย์ไม่พูดโกหก พูดแต่ความจริง จะได้รับผลอย่างไร ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย 5. ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานเรื่อง “เรื่องโกหกของน้องพิม” จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ทั้งหมดให้เด็กฟัง การประเมินผล 1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม 2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “เรื่องโกหกของน้องพิม”

นิทานเรื่อง “เรื่องโกหกของน้องพิม”

น้องพิม เป็นเด็กน่ารัก แจ่มใส แต่นิสัยที่ไม่ดีของเธอ คือ ชอบพูดโกหก
บางครั้งการโกหกของเธอก็สร้างความเดือดร้อนแก่เพื่อนและคนในหมู่บ้าน
บรรดาพ่อแม่ของเพื่อนบ้านในหมู่บ้าน จึงพากันมาปรึกษาเรื่องนิสัยโกหกกับพ่อแม่ของ
น้องพิม

พ่อแม่ของน้องพิมจึงตัดสินใจไปหานางฟ้าแห่งความดี ที่จะแก้ปัญหาเรื่องความไม่
ซื่อสัตย์โดยการพูดโกหกของน้องพิมอย่างไรดี

นางฟ้ารายมนต์วิเศษ แล้วบอกพ่อแม่ของน้องพิมว่า “นำขนมที่รายมนต์นี้ไปให้น้องพิมกิน
สิจ๊ะ เธอจะได้รับบทเรียนทุกครั้งที่เป็นเด็กไม่ซื่อสัตย์ โดยการพูดโกหก”

หลังจากน้องพิมกลับมาถึงบ้านก็พบว่าแม่เตรียมอาหารเย็นไว้ให้เธอมากมาย น้องพิมกิน
อาหารทุกอย่างรวมทั้งขนมที่นางฟ้าให้มาด้วย โดยไม่รู้ถึงความผิดปกติเลย

ต่อมาเพื่อนๆ มาหาที่บ้าน “พวกเธอรู้มั๊ย เมื่อคืนฝนตกหนักมาก เชื้อนท้ายหมู่บ้านกำลัง
จะพัง น้ำจะท่วมบ้านเราหมดเลย” น้องพิมเริ่มโกหกเช่นเคย ทำให้เพื่อนๆ ตกใจกับข่าวนี้แต่ต้อง
ตกใจมากขึ้นเมื่อเห็นจุดสีแดงเริ่มผุดตามหน้าตามตัวของน้องพิม ทีละจุด...ทีละจุด

น้องพิมกำลังสนุกกับการโกหกโดยไม่ได้สังเกตจุดสีแดงที่ตัวของเธอ จนกระทั่งจุดแดงนำ
เกลียดเริ่มลามไปทั่วตัวเธอ “ว้าย เกิดอะไรขึ้นเนี่ยะ” น้องพิมร้องไห้โฮ “ใครก็ได้ช่วยหนูที” แต่ไม่มี
ใครช่วยน้องพิมได้เลย

พ่อกับแม่จึงบอกให้น้องพิมไปหานางฟ้าแห่งความดี เพราะนางฟ้าเท่านั้นที่จะช่วยเธอได้

นางฟ้าแห่งความดีเฉลยว่า นี่เป็นเพราะน้องพิมพูดโกหกซึ่งเป็นการแสดงถึงความไม่
ซื่อสัตย์นั่นเอง น้องพิมจึงขอร้องให้นางฟ้าช่วยตนที นางฟ้าบอกว่า “เพียงแค่น้องพิมเลิกพูดโกหก
เมื่อนั้นจุดแดงก็จะหายไปเอง” น้องพิมจึงสัญญาว่าต่อไปนี่จะเป็นเด็กซื่อสัตย์และไม่พูดโกหกอีกแล้ว

เช้าวันรุ่งขึ้นน้องพิมไปขอโทษเพื่อนๆ และคนในหมู่บ้านที่ทำให้เดือดร้อน เธอพูดแต่ความ
จริงทำให้จุดแดงค่อยๆ จางหายไป...หายไปจนหมด

นับแต่นั้นเป็นต้นมาน้องพิมก็กลายเป็นเด็กดีมีความซื่อสัตย์ ไม่พูดโกหก เพราะการพูด
โกหกเป็นสิ่งที่ไม่ดีจะนำความเดือดร้อนมาสู่ตัวเองและผู้อื่น เมื่อน้องพิมเป็นเด็กดีจึงทำให้มีแต่คนรัก
ตลอดไป

ครั้งที่ 2 : ความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
ชื่อกิจกรรม	หนูจะอย่างไร
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยขออาสาสมัครจากเด็ก 3 คนเพื่อแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ จากนั้นเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้เด็กทั้ง 3 คนฟังจนเข้าใจและให้เด็กทั้ง 3 คนเลือกว่าใครจะเล่นเป็นอะไร ส่วนเด็กคนอื่นๆ ที่เหลือให้เป็นผู้ชม เมื่อเด็กเล่นบทบาทสมมติจบแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้ชมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนั้น
- 2) ผู้ชม : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอะไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น

- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องในบทบาทสมมติและข้อดีข้อเสียจากการกระทำรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากบทบาทสมมติให้เด็กฟัง และเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยใช้แจ้งรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : บทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร”

บทบาทสมมติเรื่อง “หนูจะอย่างไร”

วันหนึ่งหลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้วนักเรียนไปซื้อขนมกับเพื่อน แม่ค้าทอนเงินมาให้นักเรียน เมื่อได้รับเงินทอนแล้วนักเรียนกับเพื่อนก็นั่งกินขนม ดอนนั่งกินขนมนักเรียนดูเงินทอนที่แม่ค้าทอนให้จึงรู้ว่าแม่ค้าทอนเงินเกินมา 10 บาท

(นักเรียนจะอย่างไรกับเงินที่แม่ค้าทอนเกินมา)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

1. ข้อ...สตอเบอร์รี่

ถ้านักเรียนพบดินสตอเบอร์รี่และไม่ทราบว่าเป็นของใคร นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บดินสตอเบอร์รี่ไปเป็นของตัวเอง

ภาพที่ 2 : เก็บดินสตอเบอร์รี่ไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ

ภาพที่ 3 : ไม่เก็บดินสตอเบอร์รี่และปล่อยไว้ที่เดิมที่ดินสตอเบอร์รี่ เฉลย : ภาพที่ 2

2. ข้อ...มังคุด

นักเรียนเล่นอยู่ที่สนามเด็กเล่นแล้วพบกระเป๋าสตางค์ตกอยู่และมีเงินอยู่ด้วยนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บกลับบ้านไปให้คุณพ่อคุณแม่ใช้

ภาพที่ 2 : ไม่สนใจแล้วไปเล่นต่อ

ภาพที่ 3 : เก็บไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ เฉลย : ภาพที่ 3

3. ข้อ...มะม่วง

นักเรียนไปซื้อไอศกรีมแล้วแม่ค้าทอนเงินเกิน นักเรียนจะอย่างไรกับเงินที่แม่ค้าทอนเกินมา ?

ภาพที่ 1 : เก็บเงินไว้ใช้เอง

ภาพที่ 2 : เอาเงินไปซื้อขนมเพิ่ม

ภาพที่ 3 : นำเงินไปคืนแม่ค้า เฉลย : ภาพที่ 3

4. ข้อ...องุ่น

เพื่อนใส่นาฬิกาที่ซื้อใหม่มาโรงเรียนนักเรียนเห็นจึงขอยืมใส่บ้าง ถ้าเพื่อนลืมทวงคืนนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แอบเก็บนาฬิกาใส่กระเป๋าตนเอง

ภาพที่ 2 : รีบนำไปคืนเพื่อน

ภาพที่ 3 : รอให้เพื่อนทวงก่อนจึงคืน เฉลย : ภาพที่ 2

5. ข้อ...แดงโม

เมื่อตื่นจากนอนกลางวันที่โรงเรียน เพื่อนพบผ้าเช็ดหน้าตกอยู่บนที่นอนและคิดว่าเป็นของนักเรียนจึงนำมาใส่ไว้ในกระเป๋าของนักเรียน แต่ผ้าเช็ดหน้าไม่ใช่ของนักเรียนนักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : นำไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ

ภาพที่ 2 : เก็บผ้าเช็ดหน้าไว้ใช้เอง

ภาพที่ 3 : เอาไปให้เพื่อนคนอื่น เฉลย : ภาพที่ 1

ครั้งที่ 3 : ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
ชื่อกิจกรรม	นางฟ้ากับคนตัดไม้
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง “นางฟ้ากับคนตัดไม้” พร้อมหุ่นมือประกอบการเล่านิทาน
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังที่ละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง “นางฟ้ากับคนตัดไม้” จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าคนตัดไม้กับชายแถมมีนิสัยต่างกันหรือไม่ อย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของชายแถมอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นชายแถม นักเรียนจะทำอย่างเขาหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง“นางฟ้ากับคนตัดไม้” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “นางฟ้ากับคนตัดไม้”

นิทานเรื่อง “นางฟ้ากับคนตัดไม้”

ในหมู่บ้านกลางป่าลึกยังมีชายหนุ่มยากจนคนหนึ่งมีอาชีพตัดไม้ไปทำฟืนขาย วันหนึ่งขณะที่เขาเข้าไปตัดไม้ในป่าของหมู่บ้านเกิดพลัดทำขวานตกลงไปในสระน้ำใหญ่ที่อยู่ใกล้ๆ เขาไม่รู้จะอย่างไรเพราะน้ำก็ลึกมากไม่สามารถจะลงไปเอาขวานได้ ขวานเล่มนี้เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพเพียงชิ้นเดียวของเขาและเขาก็ไม่มีเงินที่จะไปซื้อขวานเล่มใหม่มาใช้ จึงได้แต่นั่งร้องไห้อย่างหมดหวังอยู่ที่ริมสระน้ำ “ฮือ...ฮือ แล้วนี่เราจะเอาขวานที่ไหนตัดไม้ไปทำฟืนขายกันล่ะนี่ แล้วจะเอาเงินที่ไหนไปซื้ออาหารกิน อดตายแน่ๆ เลย ฮือ...ฮือ”

ทันใดนั้นก็มีนางฟ้าใจดีปรากฏตัวขึ้นมาจากสระน้ำ นางฟ้าบอกกับคนตัดไม้ว่า “ไม่ต้องร้องไห้ เราจะช่วยเจ้าเอง”

ว่าแล้วนางฟ้าก็หายลงไปในน้ำ ไม่นานนางฟ้าก็ปรากฏตัวขึ้นมาพร้อมกับขวานเงินเล่มหนึ่งแล้วถามคนตัดไม้ว่า “นี่ใช่ขวานของเจ้าหรือไม่” คนตัดไม้เห็นว่าไม่ใช่ขวานของตนจึงบอกนางฟ้าไปว่า “ไม่ใช่ครับ”

นางฟ้าจึงหายลงไปในน้ำอีก ไม่นานนางฟ้าก็ปรากฏตัวขึ้นมาพร้อมกับขวานทองเล่มหนึ่งแล้วถามคนตัดไม้ว่า “นี่ใช่ขวานของเจ้าหรือไม่” คนตัดไม้เห็นว่าไม่ใช่ขวานของตนจึงบอกนางฟ้าไปว่า “ไม่ใช่ครับ”

นางฟ้าจึงหายลงไปในน้ำอีกครั้ง ไม่นานนางฟ้าก็ปรากฏตัวขึ้นมาพร้อมกับขวานเหล็กของคนตัดไม้ แล้วถามคนตัดไม้ว่า “นี่ใช้ขวานของเจ้าหรือไม่” คนตัดไม้เห็นว่าเป็นขวานเหล็กของตนจึงตอบนางฟ้าว่า “ใช่แล้วครับ ขวานของผมเป็นเพียงขวานเหล็กธรรมดาๆ เท่านั้น ไม่ใช่ขวานเงินหรือขวานทองหรอกครับ”

นางฟ้าได้ยืนดั่งนั้นก็บอกกับคนตัดไม้ว่า “เจ้าเป็นคนดีมาก มีความซื่อสัตย์ พุดแต่ความจริงไม่โกหกหรือคิดอยากได้ของคนอื่น เราจะให้ขวานเงินและขวานทองแก่เจ้าเป็นการตอบแทนที่เจ้าเป็นคนซื่อสัตย์” นางฟ้าจึงให้ทั้งขวานเงิน ขวานทองและขวานเหล็กแก่คนตัดไม้

เมื่อกลับถึงหมู่บ้าน ชายแก่ที่เป็นเพื่อนบ้านของคนตัดไม้เห็นขวานเงินและขวานทองจึงถามคนตัดไม้ว่าได้มาอย่างไร คนตัดไม้จึงเล่าให้ฟัง

วันรุ่งขึ้นชายแก่จึงเข้าไปในป่าและโยนขวานลงไปในสระน้ำที่คนตัดไม้บอก แล้วแกลังนั่งร้องไห้อยู่ที่ริมสระน้ำ ทันใดนั้นนางฟ้าก็ปรากฏตัวออกมาและบอกกับชายแก่ผู้หนึ่งว่าจะช่วยเขา แล้วนางฟ้าก็หายลงไปในน้ำ

ไม่นานนางฟ้าปรากฏกายขึ้นมาจากน้ำพร้อมกับขวานทอง และถามชายแก่ว่า “นี่ใช้ขวานของเจ้าหรือไม่” ชายแก่เห็นว่าเป็นขวานทองก็รีบตอบว่าเป็นของตนทันที

นางฟ้าจึงพูดกับชายแก่ว่า “เจ้าพูดโกหก ไม่พูดความจริง เราจะไม่ช่วยคนที่ไม่ซื่อสัตย์อย่างเจ้า” ว่าแล้วนางฟ้าก็หายตัวไปพร้อมกับขวานทอง

ชายแก่จึงต้องกลับบ้านไปโดยที่ไม่ได้ขวานกลับไปแม้แต่เล่มเดียว

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

1. ข้อ... นก

คุณครูเอาไอศกรีมมาแจกนักเรียนคนละ 1 โคน ถ้านักเรียนได้รับแจกแล้วเมื่อคุณครูถามนักเรียนว่าได้หรือยังนักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เอาไอศกรีมซ่อนไว้แล้วบอกว่ายังไม่ได้

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่าได้แล้ว

ภาพที่ 3 : รีบกินให้หมด แล้วบอกคุณครูว่าเพื่อนแย่งไป ขอไอศกรีมใหม่ด้วย

เฉลย : ภาพที่ 2

2. ข้อ... ผีเสื้อ

นักเรียนไม่อยากไปโรงเรียนเพราะไม่ได้ทำการบ้าน นักเรียนจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ไม่อยากไปโรงเรียนเพราะถูกเพื่อนที่โรงเรียนแกล้ง

ภาพที่ 2 : ไม่อยากไปโรงเรียนเพราะยังไม่ได้ทำการบ้าน

ภาพที่ 3 : ปวดท้องมากไปโรงเรียนไม่ไหว

เฉลย : ภาพที่ 2

3. ข้อ... ไก่

เพื่อนเก็บเงินได้ 20 บาท ถ้าไม่ใช่เงินของนักเรียนและนักเรียนก็ไม่รู้ว่าเป็นเงินของใคร เมื่อคุณครูถามว่าเป็นเงินของนักเรียนหรือเปล่า นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ไม่ใช่เงินของหนูค่ะ

ภาพที่ 2 : เป็นเงินของหนูเองค่ะ

ภาพที่ 3 : เห็นเพื่อนทำหล่นไว้ค่ะ (ทั้งที่นักเรียนไม่เห็น)

เฉลย : ภาพที่ 1

4. ข้อ... แมงปอ

นักเรียนตีมนมรสช็อกโกแลตแล้วทำหกเลอะเสื้อ ถ้าคุณครูถามนักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกคุณครูว่านักเรียนทำหกละ

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่าเพื่อนทำหกใส่เสื้อของนักเรียน

ภาพที่ 3 : เฉย แต่ไม่ตอบคุณครู

เฉลย : ภาพที่ 1

5. ข้อ... มด

ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนสนิทกับบอล วันหนึ่งบอลกับน้ำหวานทะเลาะกันและนักเรียนเห็นบอลแกล้งน้ำหวานก่อน ถ้าคุณครูถามนักเรียนว่าใครแกล้งเพื่อนก่อน นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอลแกล้งน้ำหวานก่อน

ภาพที่ 2 : น้ำหวานแกล้งบอลก่อน

ภาพที่ 3 : ไม่รู้

เฉลย : ภาพที่ 1

ครั้งที่ 4 : ความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	การไม่ลักขโมย
ชื่อกิจกรรม	แอบหยิบเงินคุณครู
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย
สื่อการเรียนรู้	กรณีตัวอย่างเรื่อง “แอบหยิบเงินคุณครู”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อ แล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง “แอบหยิบเงินคุณครู” โดยให้เด็กแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของ “เบิ้ล”
- 2) ถ้าเป็นนักเรียน จะทำอย่างไร “เบิ้ล” หรือไม่ เพราะอะไร
- 3) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเรื่องการไม่ลักขโมยที่เคยพบเห็นมา

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกรณีตัวอย่างและข้อดีข้อเสียของการกระทำในลักษณะต่างๆ ที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นไว้รวมทั้งการนำไปใช้ในชีวิตรจริง จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากกรณีตัวอย่างเรื่อง “แอบหยิบเงินคุณครู” ให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นตอนประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : กรณีตัวอย่างเรื่อง “แอบหยิบเงินคุณครู”

กรณีตัวอย่างเรื่อง “แอบหยิบเงินคุณครู”

คุณครูให้เด็กชาย “เบิ้ล” นำเงินไปให้ที่ห้องธุรการ ระหว่างที่เดินไปห้องธุรการ “เบิ้ล” แอบเปิดซองใส่เงินที่คุณครูให้เขาก่อนแล้วแอบหยิบเงินจากซองมาใส่กระเป๋าตนเอง 20 บาท โดยนำเงินไปซื้อขนมมากินกับเพื่อนๆ เมื่อคุณครูทราบว่าเงินที่ “เบิ้ล” เอาไปให้ห้องธุรการไม่ครบตามที่ คุณครูให้ไป จึงสอบถาม “เบิ้ล” และได้ทราบความจริงว่า “เบิ้ล” แอบหยิบเงินไว้ 20 บาทเพื่อไปซื้อขนม

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมย

1. ข้อ...ปลา

คุณครูของนักเรียนให้นักเรียนนำเงิน 150 บาท ไปให้คุณครูอีกท่านหนึ่งที่อยู่อีกห้องอื่น ขณะเดินถือเงินไปตามที่คุณครูสั่ง นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : นำเงินทั้งหมดไปให้คุณครูที่อยู่ห้องข้างๆ ตามที่คุณครูของ
นักเรียนบอก

ภาพที่ 2 : แอบหยิบเงินใส่กระเป๋าดตนเองไว้ 10 บาท

ภาพที่ 3 : เอาเงินทั้งหมดเก็บไว้ชื่อของเล่น เฉลย : ภาพที่ 1

2. ข้อ...ปลาหมึก

นักเรียนนำเงินมาโรงเรียน 10 บาท แล้วฝากคุณครูไว้ ตอนเย็นก่อนกลับบ้านคุณครูให้นักเรียนไปหยิบเงินคืนเอง โดยบนโต๊ะคุณครูมีเงินของเพื่อนคนอื่นวางอยู่ด้วย ถ้าไม่มีใครเห็นนักเรียนจะหยิบเงินเท่าไร ?

ภาพที่ 1 : หยิบเฉพาะเงิน 10 บาท ที่เป็นของนักเรียน

ภาพที่ 2 : หยิบเงินมาทั้งหมด

ภาพที่ 3 : หยิบเงินเกิน 10 บาท แต่ไม่หยิบมาทั้งหมด เฉลย : ภาพที่ 1

3. ข้อ...กุ้ง

นักเรียนเห็นเพื่อนวางดินสอที่ซื้อใหม่ไว้บนโต๊ะ ถ้านักเรียนอยากได้บ้าง นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แอบหยิบใส่กระเป๋าดตัวเองโดยไม่ให้ใครเห็น

ภาพที่ 2 : บอกให้คุณพ่อซื้อให้

ภาพที่ 3 : หยิบดินสอมาใช้แล้วบอกเพื่อนว่าเป็นของตัวเอง เฉลย : ภาพที่ 2

4. ข้อ...ปู

เพื่อนเล่นของเล่นที่นำมาจากบ้าน นักเรียนอยากเล่นบ้าง นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แย่งของเล่นมาจากเพื่อน

ภาพที่ 2 : ขอเพื่อนเล่นด้วย

ภาพที่ 3 : แอบหยิบของเล่นมาใส่กระเป๋าดตนเองตอนที่เพื่อนเผลอ

เฉลย : ภาพที่ 2

5. ข้อ...เต่า

เพื่อนลืมเก็บยางลบบนโต๊ะ แล้วนักเรียนเห็นว่าเพื่อนลืมยางลบ นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : รีบเก็บยางลบใส่กระเป๋าดตัวเอง

ภาพที่ 2 : ไม่สนใจปล่อยทิ้งไว้อย่างนั้น

ภาพที่ 3 : บอกเพื่อนให้รู้ตัวว่าลืมยางลบ

เฉลย : ภาพที่ 3

ครั้งที่ 5 : ความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	ความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด
ชื่อกิจกรรม	ของขวัญวันเกิด
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบเรื่อง “ของขวัญวันเกิด”
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นตอนดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยใช้นิทานเรื่อง “ของขวัญวันเกิด” โดยเปิดภาพประกอบในนิทานให้เด็กดูขณะที่เล่าเรื่อง จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของหนูป้อมที่ทำรูปที่หนูเหมียววาดขาดอย่างไร
- 2) ถ้านักเรียนเป็นหนูป้อมนักเรียนคิดว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะเป็นการกระทำที่ถูกต้อง เพราะอะไรจึงคิดเช่นนั้น
- 3) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง“ของขวัญวันเกิด” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “ของขวัญวันเกิด”

นิทานเรื่อง “ของขวัญวันเกิด”

ครั้งหนึ่งมีเพื่อนรักกันอยู่ 3 คน คือ หนูป้อม หนูจ๊ับแจงและหนูเหมียว วันพรุ่งนี้จะเป็นวันเกิดหนูจ๊ับแจง หนูเหมียวจึงวาดรูปให้หนูจ๊ับแจงเพื่อเป็นของขวัญวันเกิด ส่วนหนูป้อมยังไม่รู้ว่าจะทำอะไรให้หนูจ๊ับแจงดี บังเอิญผ่านมาที่บ้านหนูเหมียวเห็นหนูเหมียวกำลังวาดรูปอยู่จึงเข้าไปหา

เมื่อเห็นรูปที่หนูเหมียววาดก็อยากได้จึงขอหนูเหมียว แต่หนูเหมียวไม่ให้จึงเกิดการแย่งภาพวาดกันจนภาพขาด

หนูเหมียวร้องไห้เสียใจมากที่รูปภาพที่ตนตั้งใจวาดให้หนูจ๊ับแจงขาด ส่วนหนูป้อมก็บอกว่าไม่ใช่ความผิดของตนแต่เป็นเพราะหนูเหมียวที่หวงของจึงทำให้ภาพขาดอย่างนี้ และบอกว่าจะไม่เล่นกับหนูเหมียวอีก แล้วหนูป้อมก็กลับบ้านไป

คุณแม่ได้ยินเสียงร้องไห้ของหนูเหมียวจึงเข้ามาดูว่าเกิดอะไรขึ้น เมื่อคุณแม่รู้เรื่องทั้งหมดก็ปลอบหนูเหมียวว่า ไม่เป็นไรเพราะหนูเหมียววาดภาพเก่งวาดใหม่ก็ได้ แต่หนูเหมียวบอกว่าคงวาดไม่ทันแล้วเพราะพรุ่งนี้ก็เป็นวันเกิดหนูจ๊ับแจงแล้ว

ส่วนหนูป้อมเมื่อกลับไปบ้านก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้คุณแม่ฟัง คุณแม่จึงสอนว่าการกระทำของหนูป้อมไม่ถูกต้อง หนูป้อมไม่ควรแย่งของของใครและหนูป้อมก็ควรยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด

ไม่ใช่โยนความผิดให้กับผู้อื่นแบบนี้ ถ้าเปลี่ยนกันให้หนูเหมียวทำแบบนี้กับหนูป้อมบ้างหนูป้อมจะรู้สึกอย่างไร

คินั้นหนูป้อมนอนไม่หลับ รู้สึกผิดที่เป็นคนก่อเรื่องแล้วไม่ยอมรับผิดทำให้หนูเหมียวซึ่งเป็นเพื่อนรักของตนเสียใจ จึงตั้งใจว่าพรุ่งนี้จะไปขอโทษหนูเหมียว

วันรุ่งขึ้นหนูป้อมไปขอโทษหนูเหมียวและยอมรับว่าเรื่องเมื่อวานตัวเองเป็นคนผิดเองที่ทำภาพของหนูเหมียวขาด หนูเหมียวจึงหายโกรธ ทั้งสองจึงช่วยกันซ่อมแซมภาพจนดีเหมือนเดิมทั้งคู่ดีใจมากโดยเฉพาะหนูเหมียว

หนูป้อมยังชวนหนูเหมียวไปเก็บผลไม้ในสวนเพื่อเป็นของขวัญวันเกิดให้หนูจ๊ับแจจ ทั้งสองช่วยกันเก็บและจัดผลไม้ใส่ตะกร้าอย่างสวยงาม หนูป้อมดีใจมากที่ตนเองมีของขวัญวันเกิดไปให้หนูจ๊ับแจจ

แล้วตอนเย็นทั้งคู่ก็ไปงานวันเกิดของหนูจ๊ับแจจ หนูจ๊ับแจจดีใจมากและชอบของขวัญวันเกิดจากเพื่อนรักทั้งสองมากด้วย แล้วทั้งสามคนก็ทานเค้กวันเกิดกันอย่างมีความสุข

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด

1. ข้อ...ข้าง

นักเรียนทำเพื่อนหล้ม เมื่อคุณครูถามว่าใครทำเพื่อนหล้ม นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ยอมรับว่านักเรียนทำเพื่อนหล้ม

ภาพที่ 2 : บอกครูว่าเพื่อนหล้มเอง

ภาพที่ 3 : ทำเฉยเหมือนไม่ได้เป็นคนทำ

เฉลย : ภาพที่ 1

2. ข้อ...สิงโต

นักเรียนเล่นของเล่นของเพื่อนแล้วทำของเล่นพังแต่ไม่มีใครเห็น นักเรียนจะอย่างไรต่อไป ?

ภาพที่ 1 : บอกเพื่อนว่านักเรียนทำพัง และขอโทษเพื่อน

ภาพที่ 2 : บอกว่าเพื่อนอีกคนทำพัง

ภาพที่ 3 : ไม่บอกใครแล้วรีบเดินไปที่อื่น

เฉลย : ภาพที่ 1

3. ข้อ...กวาง

ขณะดื่มน้ำนักเรียนทำน้ำหกเปียกเสื้อของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ขอโทษเพื่อน

ภาพที่ 2 : เดินหนีไปเฉยๆ

ภาพที่ 3 : บอกว่าเพื่อนทำหกเองไม่เกี่ยวกับนักเรียน

เฉลย : ภาพที่ 1

4. ข้อ...กระต่าย

นักเรียนทำแจกันของคุณแม่แตกแต่ไม่มีใครเห็น เมื่อคุณแม่ถาม นักเรียนจะตอบคุณแม่ว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เจ้าเหมียวทำแตก

ภาพที่ 2 : บอกว่าน้องเป็นคนทำแตก

ภาพที่ 3 : นักเรียนเป็นคนทำแตกเอง

เฉลย : ภาพที่ 3

5. ข้อ...หมี

นักเรียนเล่นของเล่นของห้องเรียนแล้วเกิดทำของเล่นพัง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกคุณครูว่าไม่รู้ใครทำพัง

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่านักเรียนทำของเล่นพัง

ภาพที่ 3 : ทำเฉย แล้วรีบไปเล่นที่อื่น

เฉลย : ภาพที่ 2

ครั้งที่ 6 : ความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา
ชื่อกิจกรรม	ชายหนุ่มกับแมว
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง “ชายหนุ่มกับแมว” พร้อมหุ่นมือประกอบการเล่านิทาน
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง “ชายหนุ่มกับแมว” จากนั้นให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าชายหนุ่มมีนิสัยอย่างไร
- 2) นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการกระทำของชายหนุ่มเป็นอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นชายหนุ่มนักเรียนจะทำอย่างเขาหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เคยพบเห็น เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้เด็กทุกคนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง“ชายหนุ่มกับแมว” พร้อมทั้งยกตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จากนิทานให้เด็กฟังและเน้นให้เด็กนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้เด็กทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญาโดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนการพัฒนา โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้เด็กฟังเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ให้เด็กฟังทีละข้อแล้วให้เด็กเลือกคำตอบในแต่ละข้อจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยการสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออก

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. ดูจากผลของการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์

กิจกรรม : นิทานเรื่อง “ชายหนุ่มกับแมว”

นิทานเรื่อง “ชายหนุ่มกับแมว”

มีชายหนุ่มคนหนึ่งอาศัยอยู่ในบ้านหลังใหญ่คนเดียวตามลำพังเขาต้องพบกับปัญหาจากพวกหนูที่สกปรกจำนวนมากที่เข้ามาอาศัยอยู่ในบ้านของเขา พวกหนูเหล่านั้นสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้เขามาก พวกมันกัดแทะทำลายข้าวของจนเกิดความเสียหายและยังขโมยอาหารของเขาด้วย เขาไม่รู้จะทำอย่างไรดี

วันหนึ่งมีแมวน้อยพเนจรผ่านมาที่บ้านของเขา เขาจึงบอกกับแมวน้อยว่า “ถ้าเจ้าช่วยไล่พวกหนูเหล่านี้ไป ข้าสัญญาว่าจะให้อาหารและให้เจ้าอยู่ด้วยกันที่บ้านหลังนี้ไปตลอดชีวิต” เจ้าแมวน้อยไม่มีบ้านอยู่เมื่อได้ยินดังนั้นมันก็ตกลง มันเริ่มไล่จับหนูทุกวันๆ ไม่กี่วันหนูก็พากันหนีออกไปจากบ้านจนหมด

ต่อมาขณะที่เจ้าแมวน้อยนอนหลับอยู่ในบ้าน ชายหนุ่มก็เอาไม้มาตีมันอย่างแรงและไล่มันออกจากบ้านไป พร้อมกับพูดว่า “ตอนนี้ไม่มีหนูแล้ว เจ้าก็หมดประโยชน์ ออกไปจากบ้านซะ”

เจ้าแมวน้อยตกใจมากและทวงถามสัญญาจากชายหนุ่ม “ก็ไหนท่านบอกว่าถ้าเราไล่หนูไปได้หมดจะให้อาหารเราและให้เราอยู่ด้วยล่ะ” แต่ชายหนุ่มกลับบอกว่า “ไม่มีทาง เพราะตอนนี้ไม่มีหนูแล้ว เจ้าอยู่ก็ไม่มีประโยชน์ ไปให้พ้น” เจ้าแมวน้อยจึงต้องออกจากบ้านของชายหนุ่มไป

เมื่อพวกหนูเห็นว่าไม่มีแมวแล้วก็พากันกลับมาสร้างความเดือดร้อนรำคาญในบ้านของ
ชายหนุ่มเหมือนเดิม ชายหนุ่มจึงต้องออกไปตามเจ้าแมวน้อยให้กลับมาอยู่ด้วยเพื่อที่จะได้ไล่จับหนู
แต่เจ้าแมวน้อยไม่ยอมกลับไปอยู่ด้วยและพูดกับชายหนุ่มว่า “เราไม่อยู่กับคนไม่ซื่อสัตย์ที่ไม่รักษา
สัญญาอย่างท่านอีกแล้ว คนแบบนี้แม้แต่เราซึ่งเป็นสัตว์ก็ไม่อยากอยู่ด้วยหรอก เชิญท่านจัดการกับ
หนูพวกนั้นเองเถอะ” ว่าแล้วเจ้าแมวน้อยก็เดินจากไป ทั้งให้ชายหนุ่มต้องหาทางจัดการกับพวกหนู
สกปรกด้วยตัวเองตามลำพัง

แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

1. ข้อ...ลิ่ง

นักเรียนสัญญากับแม่ว่าจะทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงจะดูโทรทัศน์ ถ้าวันนี้แม่ไม่อยู่บ้าน นักเรียนอยากดูโทรทัศน์แต่ยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : รีบทำการบ้านให้เสร็จก่อน

ภาพที่ 2 : ดูโทรทัศน์ก่อนแล้วค่อยทำการบ้าน

ภาพที่ 3 : ทำการบ้านด้วยและดูโทรทัศน์ไปด้วย

เฉลย : ภาพที่ 1

2. ข้อ...หมู

คุณครูให้นักเรียนหยิบขนมเค้กที่นักเรียนชอบมาทานคนละ 1 ชิ้น โดยให้ไปหยิบเอง ถ้าขณะไปหยิบขนมไม่มีใครเห็น นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : หยิบขนม 1 ชิ้น ตามที่คุณครูบอก

ภาพที่ 2 : หยิบขนม 2 ชิ้น

ภาพที่ 3 : หยิบเอง 1 ชิ้นแล้วให้เพื่อนหยิบมาให้อีก 1 ชิ้น

เฉลย : ภาพที่ 1

3. ข้อ...หมา

นักเรียน กับครูตกลงกันแล้วว่าขณะนอนกลางวัน ถ้าครูไม่อยู่ให้นักเรียนนอนให้เรียบร้อย ห้ามลุกออกจากที่นอนเด็ดขาด ถ้านักเรียนนอนไม่หลับแล้วครูไม่อยู่ นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ลุกขึ้นมาเล่นของเล่น

ภาพที่ 2 : นอนต่อไปโดยไม่ลุกออกจากที่นอน

ภาพที่ 3 : ชวนเพื่อนที่นอนไม่หลับเหมือนกันไปเล่นนอกห้อง

เฉลย : ภาพที่ 2

4. ข้อ...แมว

นักเรียนเล่นไล่จับกับเพื่อนโดยตกลงว่าครั้งต่อไปนักเรียนจะเป็นคนวิ่งไล่ เมื่อถึงเวลาที่นักเรียนต้องเป็นคนไล่จับเพื่อนๆ ตามที่ตกลงกันไว้ แต่นักเรียนไม่ยอมเป็นคนวิ่งไล่ นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ไม่ยอมเป็นคนวิ่งไล่แล้วให้เพื่อนอีกคนเป็นคนวิ่งไล่แทน

ภาพที่ 2 : เลิกเล่น บอกเพื่อนว่าเหนื่อย

ภาพที่ 3 : ยอมเป็นคนวิ่งไล่จับเพื่อนตามที่สัญญาไว้

เฉลย : ภาพที่ 3

5. ข้อ...หนู

นักเรียนสัญญากับคุณครูว่าจะเก็บของเล่นในห้องให้เสร็จก่อนจึงจะไปเล่นที่สนาม
ถ้าคุณครูไม่อยู่ แล้วนักเรียนอยากไปเล่นที่สนาม แต่ยังเก็บของเล่นไม่เสร็จ นักเรียนจะ
ทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บของเล่นให้เสร็จก่อน

ภาพที่ 2 : ออกไปเล่นก่อนแล้วค่อยมาเก็บของเล่นทีหลัง

ภาพที่ 3 : ใช้ให้เพื่อนเก็บแทน

เฉลย : ภาพที่ 1

ครั้งที่ 7 : การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา	การแสดงความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน
ชื่อกิจกรรม	ประสบการณ์ของหนู
เทคนิคที่นำมาใช้	กรณีตัวอย่าง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การกล่าวคำชมเชย
เวลา	30 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในด้านต่าง ๆ
สื่อการเรียนรู้	กรณีตัวอย่างที่เป็นประสบการณ์จริงจากเด็ก
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	

1. ผู้วิจัยสนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์จากแต่ละกิจกรรมที่จัดไปแล้ว
2. ผู้วิจัยขอเด็กเป็นตัวแทน 5 คน เพื่อเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงที่เคยพบเห็น

เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ทั้ง 5 ด้าน โดยแบ่งเป็นหัวข้อให้คนละ 1 ข้อ ดังนี้

- 1) การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
- 2) การพูดความจริง
- 3) การไม่ลักขโมย
- 4) การทำผิดแล้วยอมรับผิด
- 5) การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

3. ให้เด็กที่เป็นตัวแทนเล่าเรื่องของตน เมื่อเด็กเล่าจบในแต่ละด้านผู้วิจัยก็สนทนากับเด็กทุกคนเกี่ยวกับเรื่องราวในกรณีตัวอย่างด้านนั้น โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 2) ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะอย่างไร เพราะอะไรจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่าคนที่ไม่มี ความซื่อสัตย์ในด้านนั้น จะได้รับผลเสียอย่างไรบ้าง

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ จากกรณีตัวอย่างที่เด็กเล่าให้เด็กฟัง โดยเน้นให้เด็กนำแบบอย่างที่ดีไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

4. เมื่อเด็กเล่ากรณีตัวอย่างด้านสุดท้ายจบ ผู้วิจัยกับเด็กช่วยกันสรุปเรื่องความซื่อสัตย์โดยรวมอีกครั้ง ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

แบบฝึกหัดก่อน - หลังพัฒนาความซื่อสัตย์
ด้าน...การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

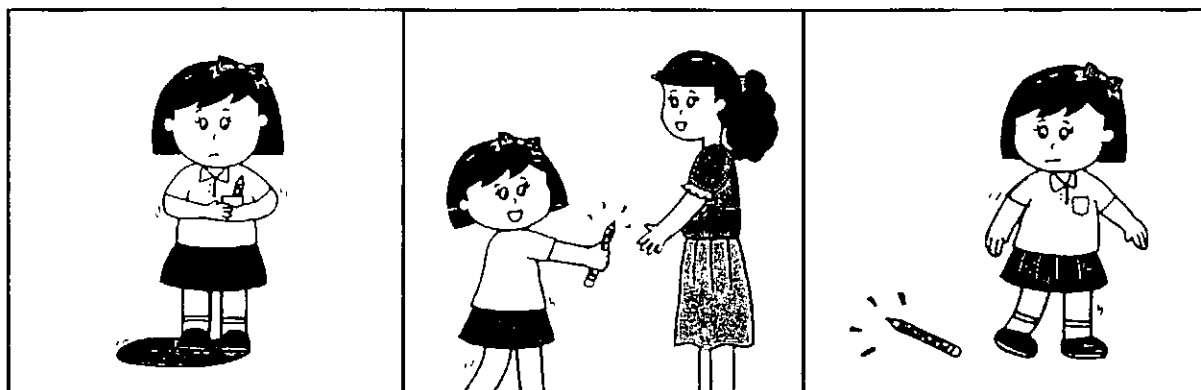


คะแนน	
ก่อน	
หลัง	

ชื่อ _____

ชั้นอนุบาลปีที่ _____ โรงเรียน _____

วันที่ _____



1

2

3



1

2

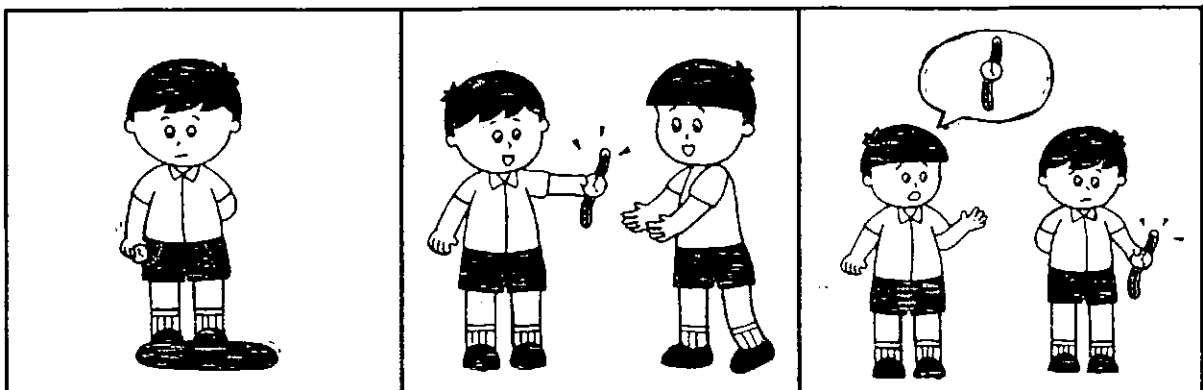
3



1

2

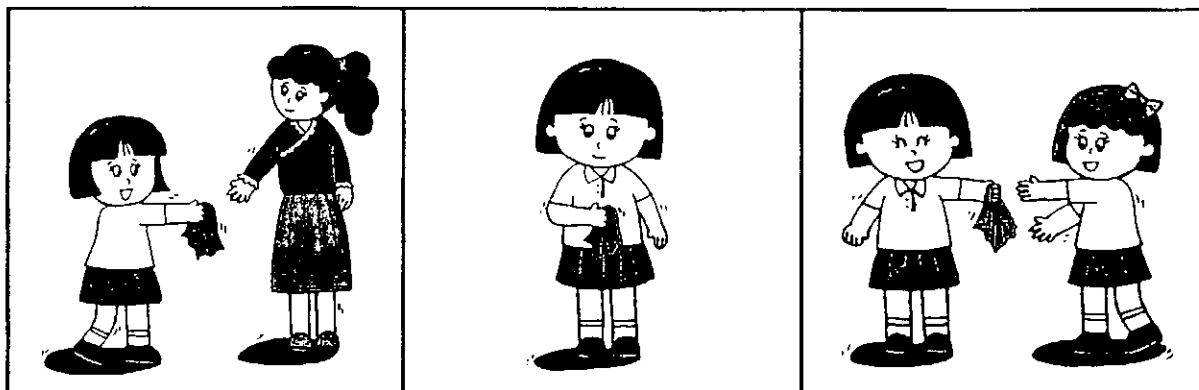
3



1

2

3



1

2

3

แบบฝึกหัดก่อน - หลังพัฒนาความซื่อสัตย์

ด้าน...การพูดความจริง

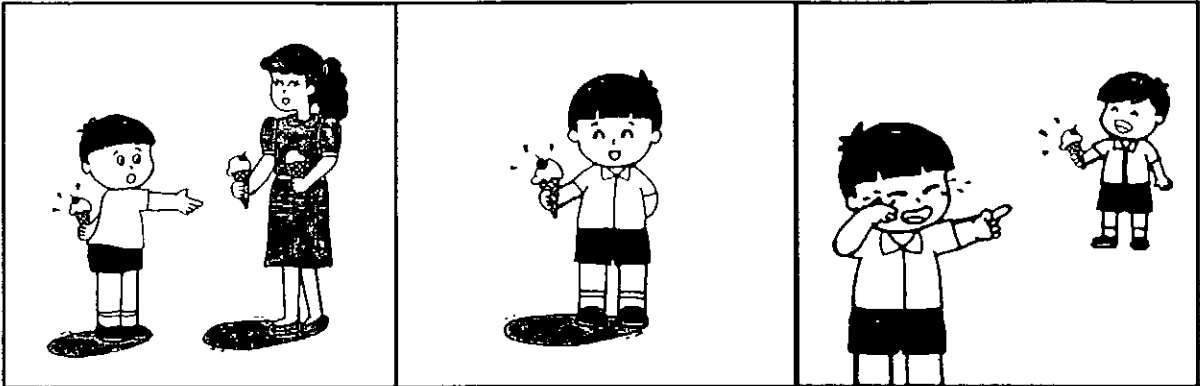


คะแนน	
ก่อน	
หลัง	

ชื่อ _____

ชั้นอนุบาลปีที่ _____ โรงเรียน _____

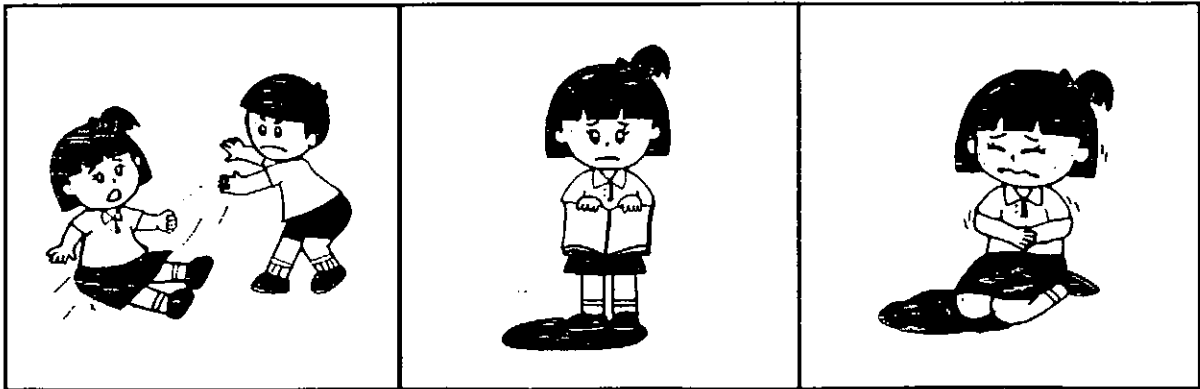
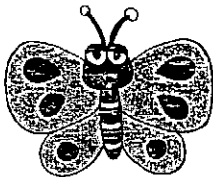
วันที่ _____



1

2

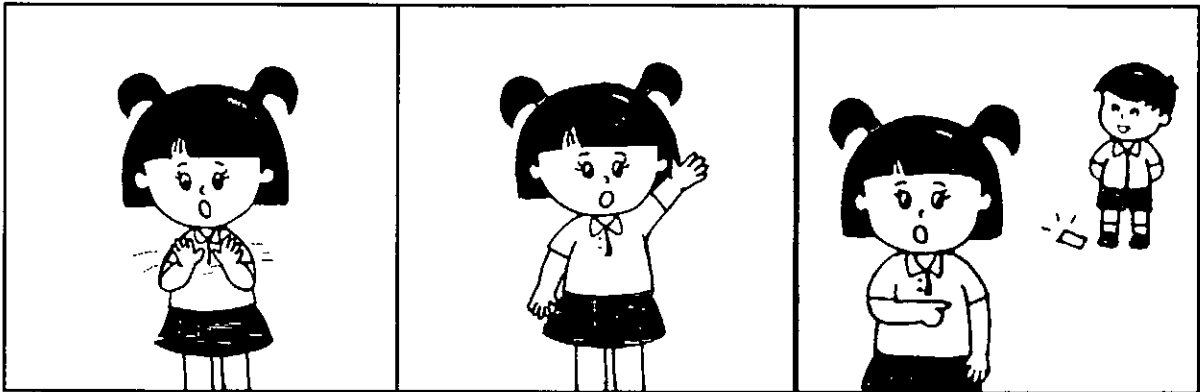
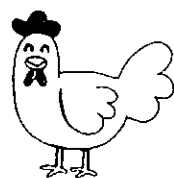
3



1

2

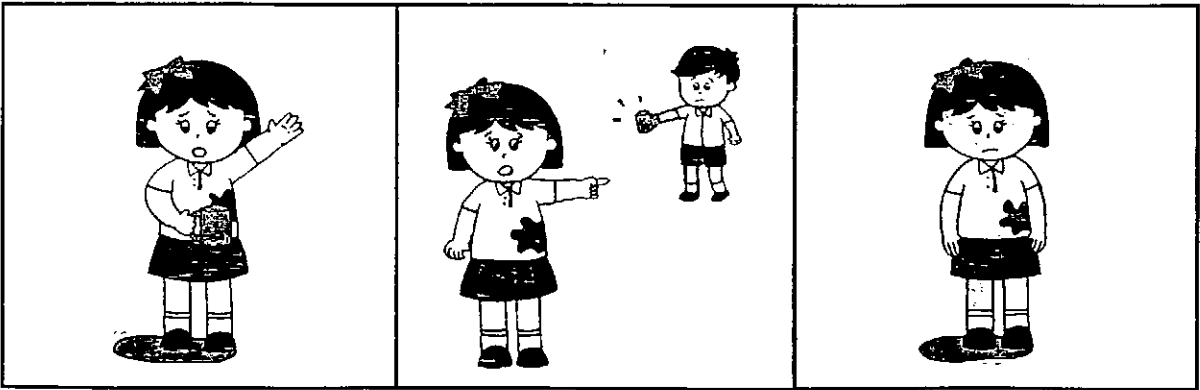
3



1

2

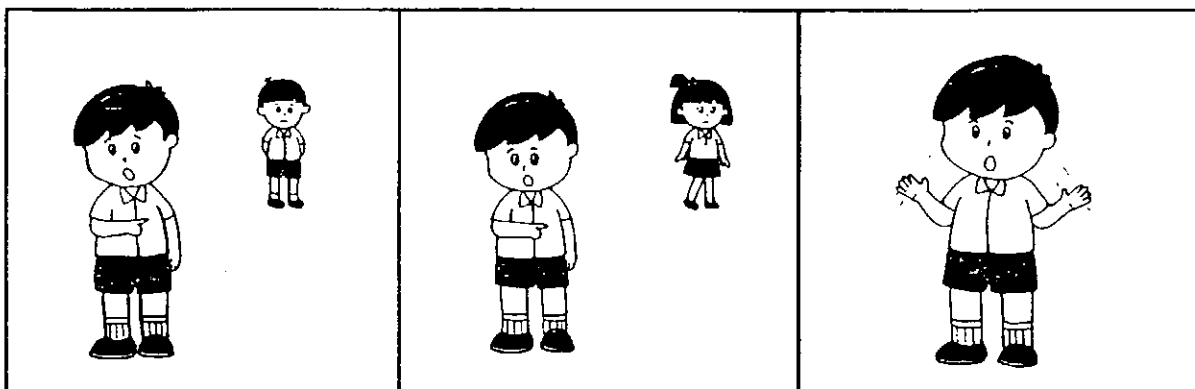
3



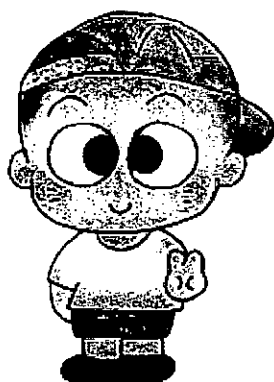
1

2

3

**1****2****3**

แบบฝึกหัดก่อน - หลังพัฒนาความซื่อสัตย์
ด้าน...การไม่ลักขโมย

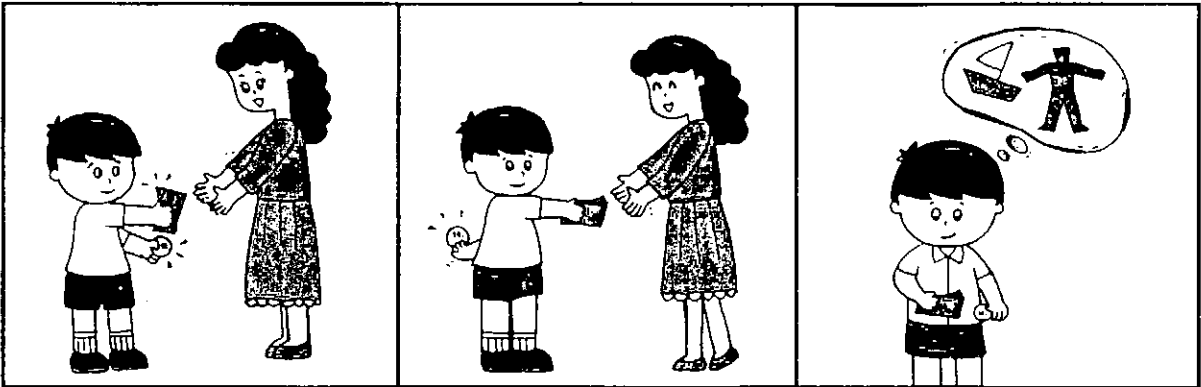
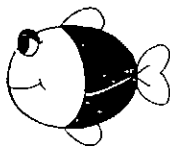


คะแนน	
ก่อน	
หลัง	

ชื่อ _____

ชั้นอนุบาลปีที่ _____ โรงเรียน _____

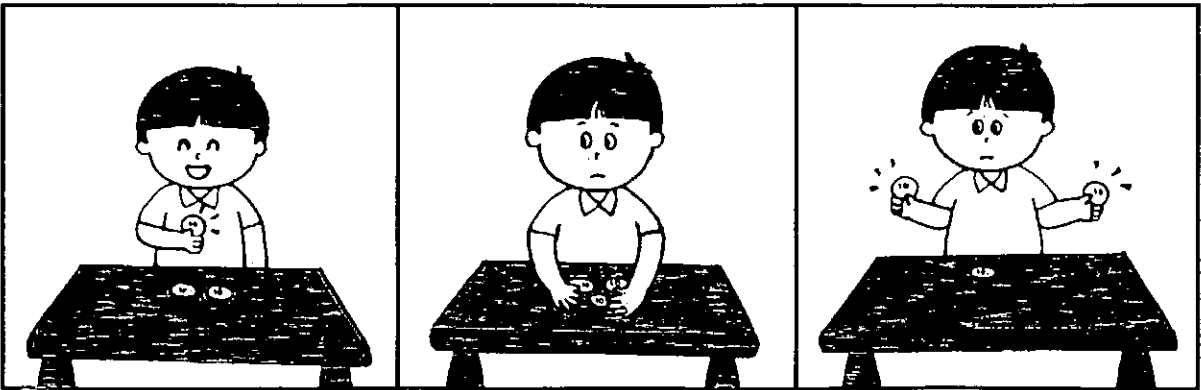
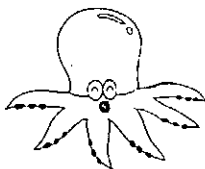
วันที่ _____



1

2

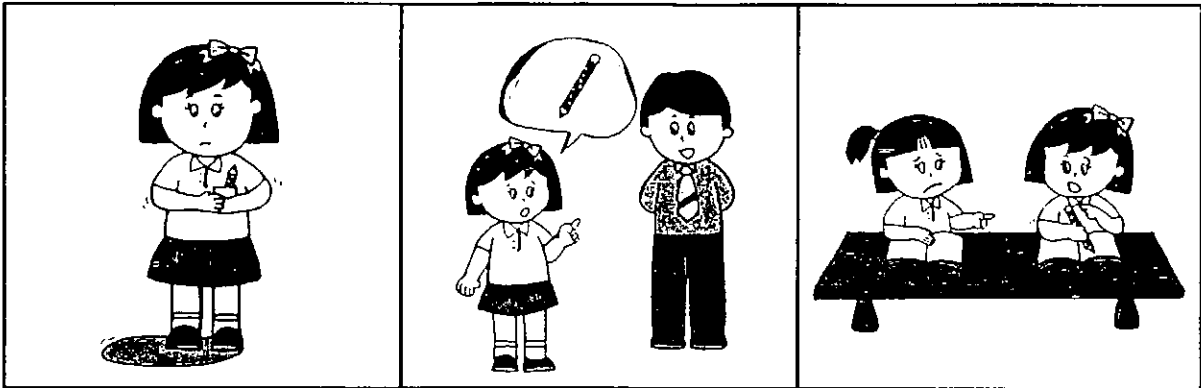
3



1

2

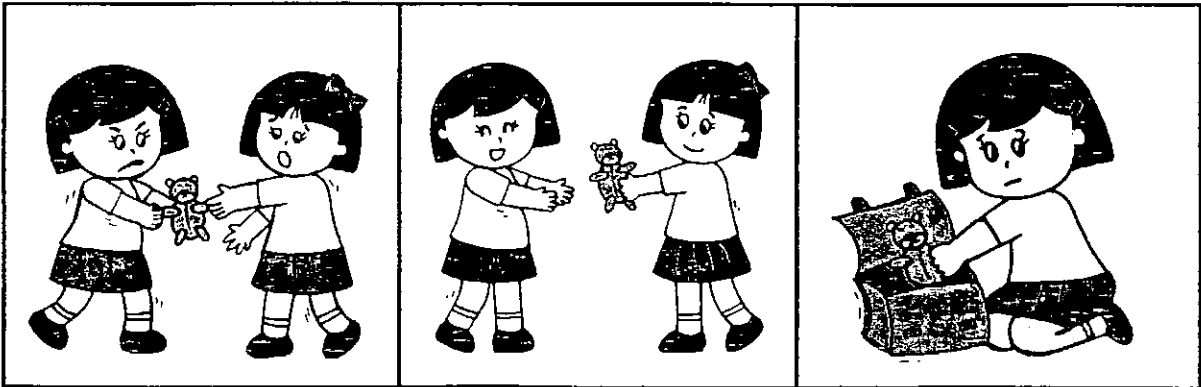
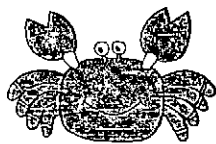
3



1

2

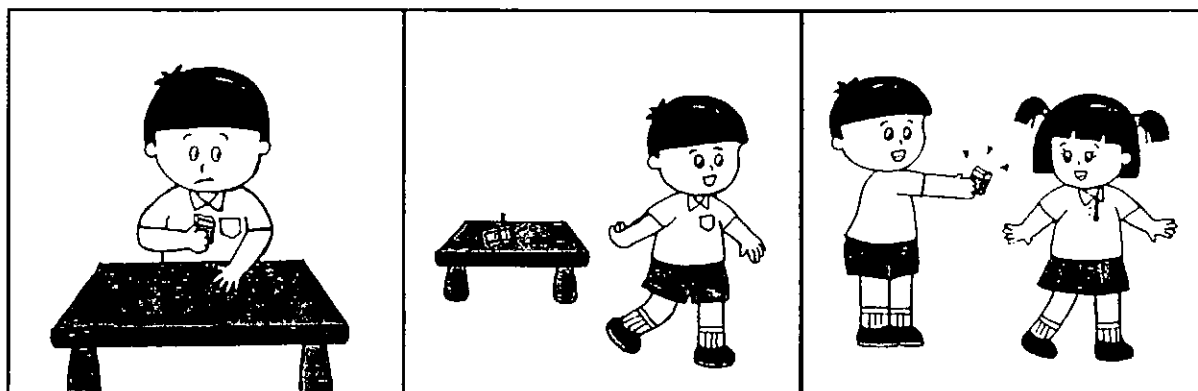
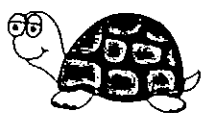
3



1

2

3



1

2

3

แบบฝึกหัดก่อน - หลังพัฒนาความซื่อสัตย์
ด้าน...การทำผิดแล้วยอมรับผิด

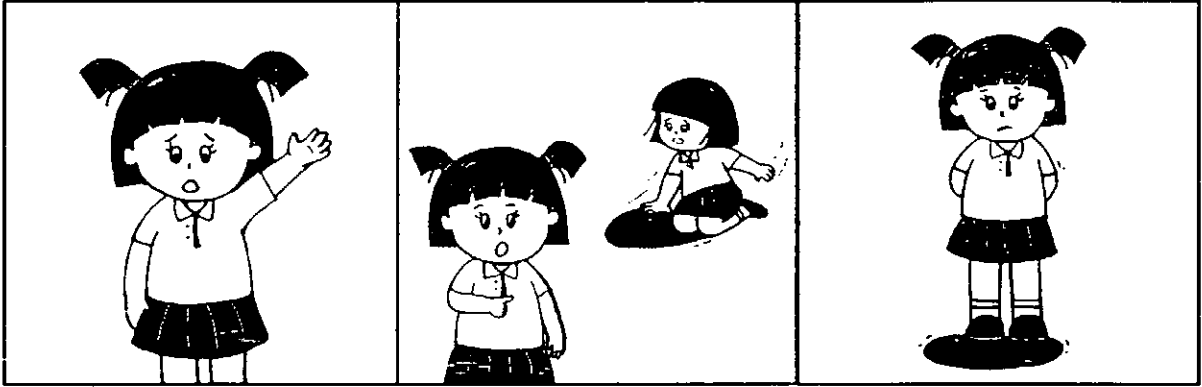


คะแนน	
ก่อน	
หลัง	

ชื่อ _____

ชั้นอนุบาลปีที่ _____ โรงเรียน _____

วันที่ _____



1

2

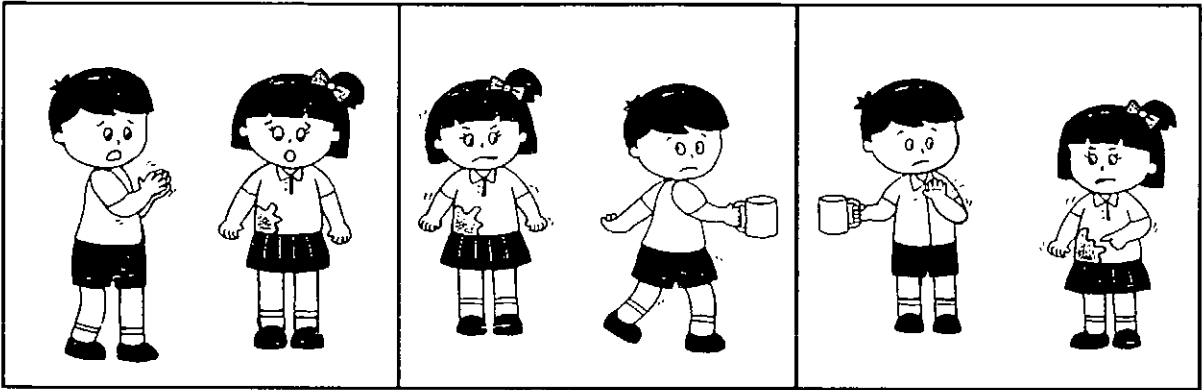
3



1

2

3



1

2

3



1

2

3

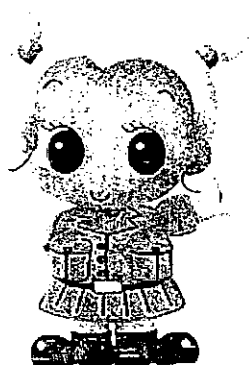


1

2

3

แบบฝึกหัดก่อน - หลังพัฒนาความซื่อสัตย์
ด้าน...การทำตามข้อตกลงหรือสัญญา

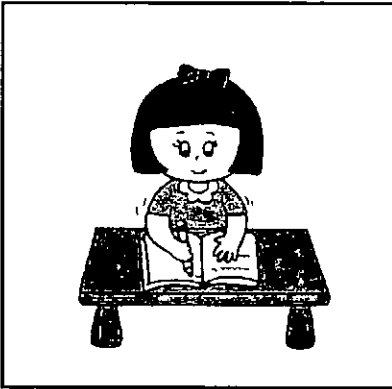


คะแนน	
ก่อน	
หลัง	

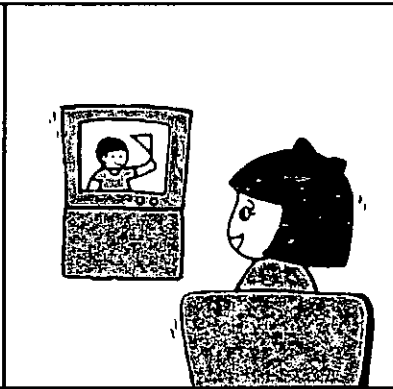
ชื่อ _____

ชั้นอนุบาลปีที่ _____ โรงเรียน _____

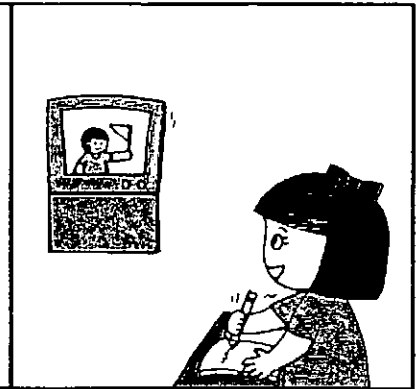
วันที่ _____



1



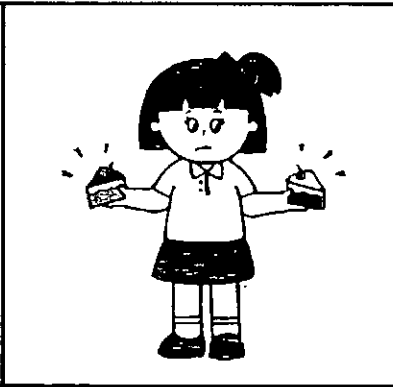
2



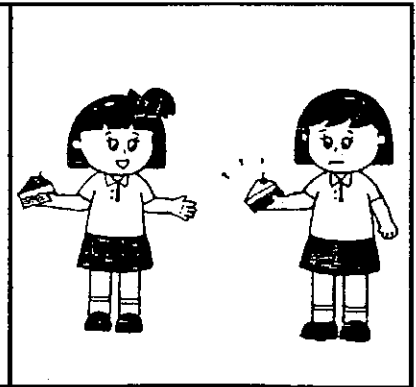
3



1



2



3



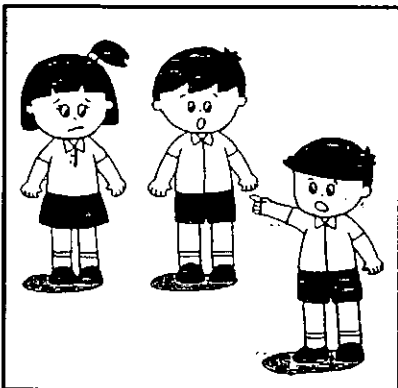
1



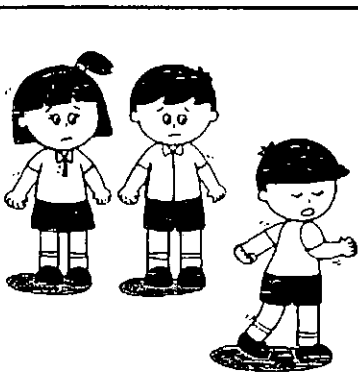
2



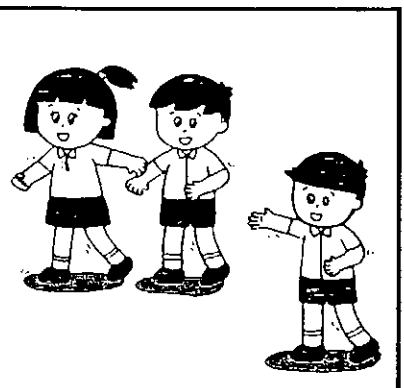
3



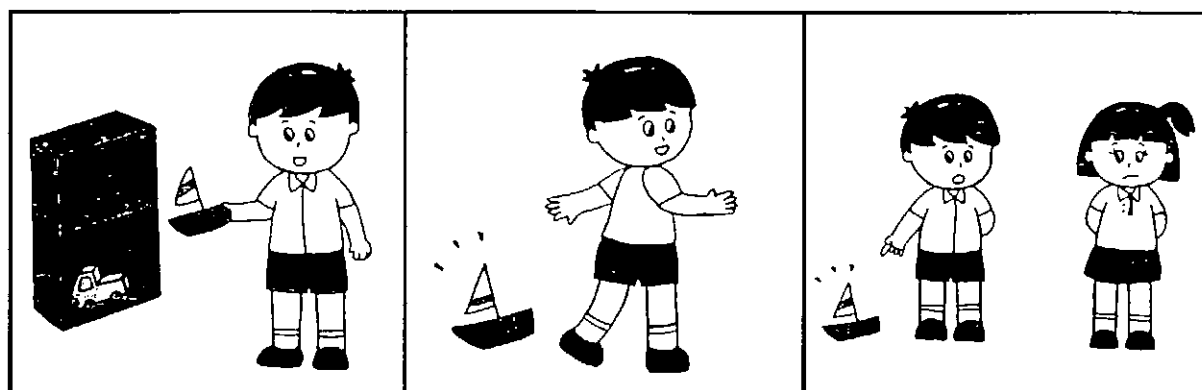
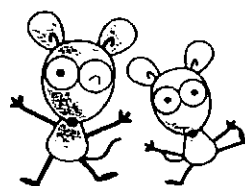
1



2



3



1

2

3

แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้เป็นแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ใช้วัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และอนุบาลปีที่ 2
2. ลักษณะของแบบวัด เป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) เป็นแบบรูปภาพสี่ โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจตอบจากรูปภาพ 3 รูป ซึ่งเป็นตัวเลือกแสดงถึงการกระทำที่แสดงความซื่อสัตย์ มีจำนวน 23 ข้อ
3. เกณฑ์การให้คะแนน เป็นดังนี้

1 คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบได้ถูก
0 คะแนน	หมายถึง	เด็กตอบผิด ไม่ได้ตอบ
		หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ
4. ใช้เวลาในการทำแบบวัด ข้อละ 1 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการใช้แบบวัด

1. ศึกษาคู่มือการใช้แบบวัดและแบบวัดจนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด
2. จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
 - 2.1 จัดที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะและเก้าอี้เว้นระยะห่างพอสมควร
 - 2.2 เตรียมแบบวัดให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก กรอกข้อมูลบนหน้าปกแบบวัดของเด็กทุกคนให้เรียบร้อย
 - 2.3 เตรียมดินสอหรือสีไม้ให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก
 - 2.4 นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
3. สร้างความเป็นกันเองโดยการสนทนากับเด็ก เพื่อให้เด็กลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการทำแบบวัดเป็นอย่างดี
4. ก่อนดำเนินการทำแบบวัดให้เด็กตึมน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
5. อธิบายขั้นตอนและวิธีทำแบบวัดให้เด็กเข้าใจ โดยทำตัวอย่างให้เด็กดู เมื่อเด็กทุกคนเข้าใจดีแล้วจึงดำเนินการทำแบบวัดตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการดำเนินการทำแบบวัด

- ครู
พูด : สวัสดีคะนักเรียน วันนี้ครูมีอะไรที่สนุกๆ มาให้นักเรียนทำด้วย (ชูแบบวัดให้เด็กดู)
- : แต่ต้องตกลงกันก่อนว่า นักเรียนจะต้องทำพร้อมกัน ทำเองโดยไม่ดูเพื่อน และก็ไม่ให้เพื่อนดู จะต้องทำตามที่คุณบอกเท่านั้น
- : ใครสัญญากับครูได้ว่าจะทำตามที่คุณบอกให้ยกมือขึ้น (รอให้เด็กยกมือ)
- : ก่อนที่จะทำครูจะอธิบายวิธีทำให้นักเรียนฟังก่อน นักเรียนดูภาพที่คุณจะคะ (ชูตัวอย่างให้เด็กดู) ในนี้จะมีภาพอยู่ 3 ภาพ และมีเลขเขียนไว้ได้ ภาพเป็นเลข 1 2 3 เดี่ยวครูจะมีคำถามมาถามนักเรียน ครูจะอ่านคำถามให้ฟัง 2 รอบ และอ่านให้ฟังว่าภาพทั้ง 3 ภาพคืออะไรบ้าง พอครูอ่านจบ นักเรียนคิดว่านักเรียนจะทำตามภาพไหน ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับไปที่หมายเลขใต้ภาพนั้น เพียงหมายเลขเดียวเท่านั้น
- ปฏิบัติ : ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับหมายเลขใต้ภาพให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
- พูด : นักเรียนเข้าใจหรือเปล่าคะ (รอให้เด็กตอบ)
- ปฏิบัติ : เมื่อเด็กทุกคนเข้าใจดีแล้ว ให้แจกแบบวัดให้เด็กคนละ 1 เล่มพร้อมดินสอคนละ 1 แท่ง และย้ำกับเด็กว่าห้ามเปิดดูก่อน
- พูด : นักเรียนเปิดดูที่ ข้อ...มั่งคุณ นะคะ (ชูแบบวัดและชี้ที่ข้อมั่งคุณให้เด็กดู)
- ปฏิบัติ : ดูว่าเด็กเปิดข้อถูกหรือไม่
- พูด : นักเรียนตั้งใจฟังให้ดีนะคะ คำถามมีว่า นักเรียนตื่นนอนตอนกลางวันที่โรงเรียน พบเงินตกอยู่ 10 บาท และไม่มีใครเห็นนอกจากนักเรียนคนเดียว นักเรียนจะทำอย่างไร ? (พูดซ้ำ 1 รอบ)
- ปฏิบัติ : ผู้วิจัยอ่านคำถามให้เด็กฟังซ้ำๆ 2 รอบ
- พูด : นักเรียนดูที่ภาพที่ละภาพนะคะ
ภาพที่ 1 : เก็บเงินไว้เอง
ภาพที่ 2 : เก็บไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ
ภาพที่ 3 : เก็บเงินไปซื้อขนมมาแบ่งเพื่อนกิน
- : นักเรียนจะเลือกทำตามภาพไหนให้นักเรียนกากบาท (X) ทับเลขที่อยู่ใต้ภาพได้เลยคะ
- ปฏิบัติ : ตรวจดูว่าเด็กทุกคนได้เลือกกากบาท (X) ภาพเรียบร้อยแล้วจึงให้ทำข้อต่อไป

หมายเหตุ ครูปฏิบัติตามขั้นตอนข้างต้นในข้อต่อไปจนครบทุกข้อ

1. ข้อ...มั่งคุด

นักเรียนตื่นนอนตอนกลางวันโรงเรียน พบเงินตกอยู่ 10 บาท และไม่มีใครเห็น
นอกจากนักเรียนคนเดียว นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เก็บเงินไว้เอง

ภาพที่ 2 : เก็บไปให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ

ภาพที่ 3 : เก็บเงินไปซื้อขนมมาแบ่งเพื่อนกิน

เฉลย : ภาพที่ 2

2. ข้อ...มะม่วง

นักเรียนยืมดินสอเพื่อนมาใช้ เมื่อใช้เสร็จนักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : รีบนำไปคืนเพื่อน

ภาพที่ 2 : เก็บไว้เป็นของตนเอง

ภาพที่ 3 : ถ้าเพื่อนทวงแล้วค่อยคืน

เฉลย : ภาพที่ 1

3. ข้อ...อู้งาน

นักเรียนฝากเงินคุณครูไว้ ถ้าตอนเย็นก่อนกลับบ้าน คุณครูนำเงินมาคืนนักเรียนเกิน
จำนวนที่นักเรียนฝากไว้ นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : นำเงินที่เกินไปคืนคุณครู

ภาพที่ 2 : นำเงินที่เกินไปซื้อของเล่น

ภาพที่ 3 : นำเงินที่เกินไปซื้อขนมมาแบ่งเพื่อนกิน

เฉลย : ภาพที่ 1

4. ข้อ...แดงโม

นักเรียนไปซื้อขนม แล้วแม่ค้าทอนเงินเกินมา 10 บาท นักเรียนจะทำอย่างไรกับเงินที่
แม่ค้าทอนเกินมาให้ ?

ภาพที่ 1 : นำเงินไปคืนแม่ค้า

ภาพที่ 2 : เอาเงินไปซื้อขนมเพิ่ม

ภาพที่ 3 : นำเงินไปให้คุณแม่

เฉลย : ภาพที่ 1

5. ข้อ...นก

นักเรียนวิ่งเล่นหล่นเอง แล้วมีแผลเลือดออก เมื่อคุณครูถามนักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ร้องไห้แต่ไม่ตอบคุณครู

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่านักเรียนหล่นเอง

ภาพที่ 3 : บอกคุณครูว่าเพื่อนแกล้ง

เฉลย : ภาพที่ 2

6. ข้อ...ผีเสื้อ

นักเรียนอยากได้เงินไปซื้อของเล่น นักเรียนจะบอกคุณพ่อคุณแม่ว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ขอเงินไปซื้อของเล่น

ภาพที่ 2 : ขอเงินไปซื้อขนม

ภาพที่ 3 : ขอเงินไปซื้อดินสอ

เฉลย : ภาพที่ 1

7. ข้อ...ไก่

ถ้านักเรียนแอบหยิบของเล่นของเพื่อนมาเล่น เมื่อคุณครูถามว่าเอาของเล่นมาจากไหน นักเรียนจะตอบคุณครูว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เพื่อนให้มา

ภาพที่ 2 : หยิบของเพื่อนมาตอนที่เพื่อนเผลอ

ภาพที่ 3 : เป็นของนักเรียนเอง เอามาจากบ้าน

เฉลย : ภาพที่ 2

8. ข้อ...แมลงปอ

นักเรียนเป็นเพื่อนสนิทกับน้ำหวาน แต่วันหนึ่งนักเรียนเห็นน้ำหวานนำของเล่นของห้องเรียนไปใส่กระเป๋าตัวเอง เมื่อคุณครูถามว่าของเล่นหายไปไหน นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกคุณครูว่าเห็นน้ำหวานเอาไป

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่าไม่รู้

ภาพที่ 3 : บอกคุณครูว่าเห็นเพื่อนชื้อบอลเอาไป

เฉลย : ภาพที่ 1

9. ข้อ...ปลา

เพื่อนนำของเล่นที่ซื้อใหม่มาเล่นที่โรงเรียน ถ้าเพื่อนเดินไปที่อื่นแล้ววางของเล่นทิ้งไว้ นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : หยิบของเล่นของเพื่อนไปเล่นกับเพื่อนคนอื่น

ภาพที่ 2 : หยิบของเล่นใส่ในกระเป๋าตนเองแล้วเอากลับบ้าน

ภาพที่ 3 : ไม่สนใจและไปเล่นอย่างอื่นต่อ

เฉลย : ภาพที่ 3

10. ข้อ...ปลาหมึก

เพื่อนชื้อขนมมากิน ถ้านักเรียนอยากกินบ้าง นักเรียนจะทำอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แย่งของเพื่อนมากิน

ภาพที่ 2 : ขอให้เพื่อนแบ่งให้กิน

ภาพที่ 3 : แอบหยิบมากินตอนที่เพื่อนเผลอ

เฉลย : ภาพที่ 2

11. ข้อ...กั๋ง

นักเรียนอยากได้ของเล่นแบบที่เล่นในห้องเรียนไปเล่นที่บ้านบ้าง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกคุณพ่อให้ซื้อของเล่นแบบที่โรงเรียนให้

ภาพที่ 2 : แอบหยิบใส่กระเป๋ากลับบ้านตอนที่ไม่มีใครเห็น

ภาพที่ 3 : ให้เพื่อนหยิบมาใส่กระเป๋าให้

เฉลย : ภาพที่ 1

12. ข้อ...ปู

แม่ฝากเงินนักเรียนมาให้คุณครูทำบุญที่โรงเรียน 150 บาท นักเรียนจะอย่างไร
กับเงินที่แม่ฝากมา ?

ภาพที่ 1 : ไม่ให้เงินกับคุณครู แต่เก็บเงินไว้ซื้อของเล่น

ภาพที่ 2 : นำเงินทั้งหมดไปให้คุณครู

ภาพที่ 3 : แอบหยิบเงินไว้ซื้อขนม 10 บาท ที่เหลือจึงให้คุณครู

เฉลย : ภาพที่ 2

13. ข้อ...เต่า

เพื่อนลืมเก็บยางลบบนโต๊ะ ถ้านักเรียนเห็น นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : รีบเก็บยางลบใส่กระเป๋าตัวเอง

ภาพที่ 2 : ไม่สนใจ วางยางลบทิ้งไว้อย่างนั้น

ภาพที่ 3 : บอกเพื่อนให้รู้ตัว

เฉลย : ภาพที่ 3

14. ข้อ...ช้าง

นักเรียนแกล้งเพื่อนก่อนจนเพื่อนร้องไห้ เมื่อคุณครูถาม นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกว่านักเรียนไม่ได้แกล้งเพื่อน

ภาพที่ 2 : ยอมรับว่าแกล้งเพื่อนก่อน

ภาพที่ 3 : บอกว่าเพื่อนแกล้งนักเรียนก่อน

เฉลย : ภาพที่ 2

15. ข้อ...สิงโต

ถ้านักเรียนเล่นของเล่นที่บ้านแล้วไม่เก็บ เมื่อแม่ถามว่าใครเล่นของเล่นแล้วไม่เก็บ
นักเรียนจะตอบแม่ว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ยอมรับว่านักเรียนเล่นเอง แล้วไปเก็บของเล่น

ภาพที่ 2 : บอกแม่ว่าน้องเป็นคนเล่นแล้วไม่เก็บ

ภาพที่ 3 : ไม่ใช้นักเรียน

เฉลย : ภาพที่ 1

16. ข้อ... กวาง

นักเรียนแอบกินขนมของเพื่อนที่วางไว้บนโต๊ะ ถ้าคุณครูถามว่านักเรียนกินขนมของเพื่อนไปหรือเปล่า นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : เห็นเพื่อนกิน

ภาพที่ 2 : ยอมรับว่านักเรียนเป็นคนกินเอง แล้วขอโทษเพื่อน

ภาพที่ 3 : บอกว่านักเรียนไม่ได้กิน

เฉลย : ภาพที่ 2

17. ข้อ... กระต่าย

นักเรียนเล่นของเล่นของห้องเรียนแล้วเกิดทำของเล่นพัง นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : บอกคุณครูว่าไม่รู้ว่ามีใครทำพัง

ภาพที่ 2 : บอกคุณครูว่านักเรียนทำของเล่นพัง

ภาพที่ 3 : ทำเฉย แล้วไปเล่นที่อื่น

เฉลย : ภาพที่ 2

18. ข้อ... หมี

นักเรียนทำหนังสือของคุณแม่ขาดแต่ไม่มีใครเห็น เมื่อคุณแม่ถามว่าใครทำหนังสือขาด นักเรียนจะบอกอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ยอมรับกับคุณแม่ว่านักเรียนทำขาดเอง

ภาพที่ 2 : บอกแม่ว่าน้องเป็นคนทำขาด

ภาพที่ 3 : บอกแม่ว่านักเรียนไม่ได้ทำ

เฉลย : ภาพที่ 1

19. ข้อ... ลิง

นักเรียนเล่นซ่อนหากับเพื่อน โดยตกลงกันว่าถ้าเป็นคนหาจะต้องปิดตาให้สนิท

ถ้าถึงคราวนักเรียนต้องเป็นคนหา นักเรียนจะอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : แอบเปิดตาให้พอมองเห็นนิดหน่อย

ภาพที่ 2 : ปิดตาให้สนิทตามที่ตกลงกับเพื่อนไว้

ภาพที่ 3 : แอบเปิดตาดอนเพื่อนไม่เห็น

เฉลย : ภาพที่ 2

20. ข้อ... หมู

คุณครูนำดินสอหลายสวดยที่นักเรียนอยากได้มาแจกคนละ 1 แท่ง โดยให้นักเรียนเดินไปหยิบเอง นักเรียนหยิบดินสออย่างไร ?

ภาพที่ 1 : หยิบเพิ่มเป็น 2 แท่ง

ภาพที่ 2 : หยิบ 1 แท่งตามที่คุณครูบอก

ภาพที่ 3 : หยิบ 1 แท่งและซ่อนไว้ แล้วไปหยิบใหม่อีก

เฉลย : ภาพที่ 2

21. ข้อ...สุนัข

คุณแม่ซื้อขนมเค้กมาให้นักเรียน 4 ชิ้น โดยนักเรียนสัญญากับคุณแม่ว่าจะแบ่งให้น้อง 2 ชิ้น ถ้าคุณแม่ไม่อยู่นักเรียนจะแบ่งขนมเค้กน้องอย่างไร ?

ภาพที่ 1 : ให้น้อง 2 ชิ้นตามที่สัญญากับคุณแม่

ภาพที่ 2 : ให้น้องแค่ชิ้นเดียว

ภาพที่ 3 : ไม่ให้น้องเลย

เฉลย : ภาพที่ 1

22. ข้อ...แมว

คุณพ่อจอดรถไว้ข้างสนามเด็กเล่นแล้วลงไปซื้อของ โดยบอกนักเรียนว่าให้นั่งรออยู่ในรถ ห้ามไปไหนจนกว่าพ่อจะกลับมา นักเรียนจะอย่างไรถ้านักเรียนอยากออกไปเล่นที่สนามเด็กเล่นแต่คุณพ่อยังไม่มา ?

ภาพที่ 1 : ลงไปเล่นที่สนามเด็กเล่น

ภาพที่ 2 : นั่งดูเพื่อนๆ อยู่ในรถตามที่ตกลงกับคุณพ่อไว้

ภาพที่ 3 : ลงจากรถไปยืนดูเพื่อนๆ เล่น

เฉลย : ภาพที่ 2

23. ข้อ...หนู

นักเรียนสัญญากับคุณครูว่า เมื่อทุกคนเล่นของเล่นเสร็จแล้วต้องเก็บไว้ที่เดิม ถ้าคุณครูไม่อยู่ นักเรียนจะอย่างไรเมื่อเล่นของเล่นเสร็จแล้ว ?

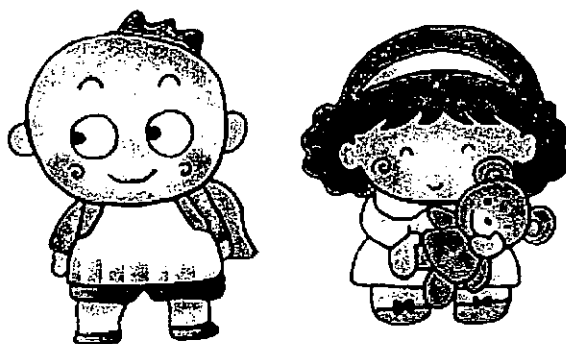
ภาพที่ 1 : รอให้คุณครูมาก่อนแล้วค่อยเก็บ

ภาพที่ 2 : ให้เพื่อนเก็บแต่นักเรียนไม่เก็บ

ภาพที่ 3 : เก็บของเล่นไว้ที่เดิมให้เรียบร้อย

เฉลย : ภาพที่ 3

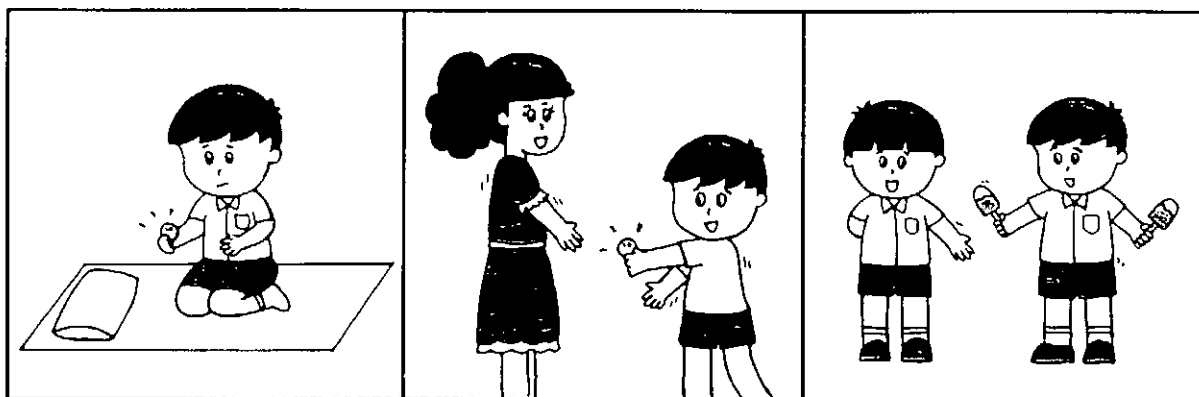
แบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย



ชื่อ _____

ชั้นอนุบาลปีที่ _____ โรงเรียน _____

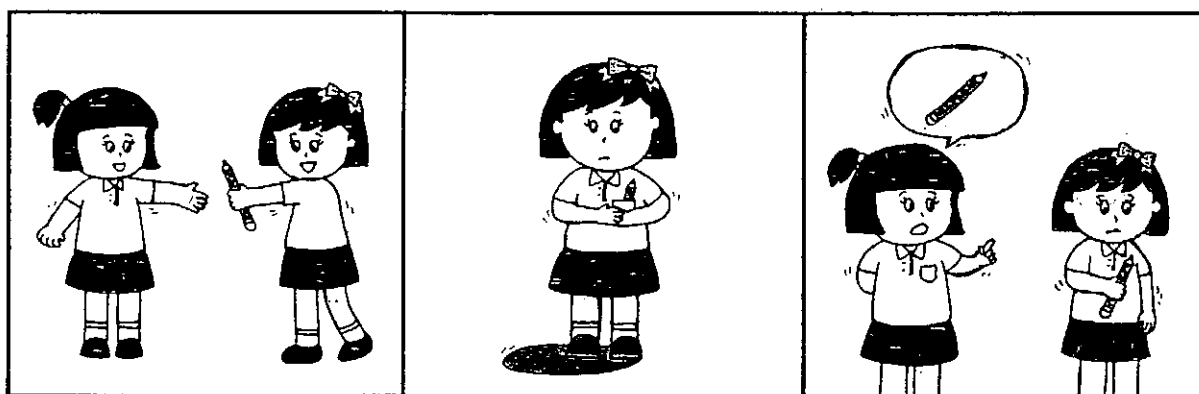
วันที่ _____ คะแนน _____



1

2

3



1

2

3



1

2

3



1

2

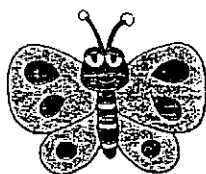
3



1

2

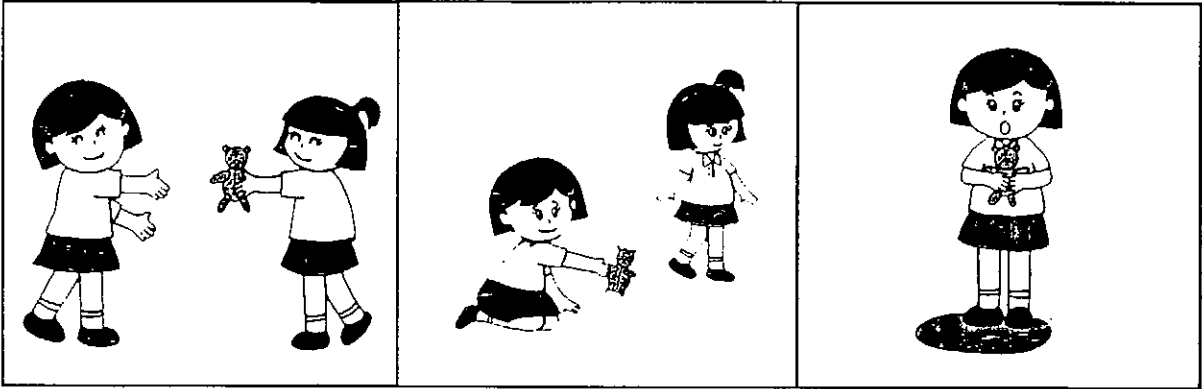
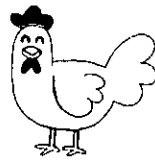
3



1

2

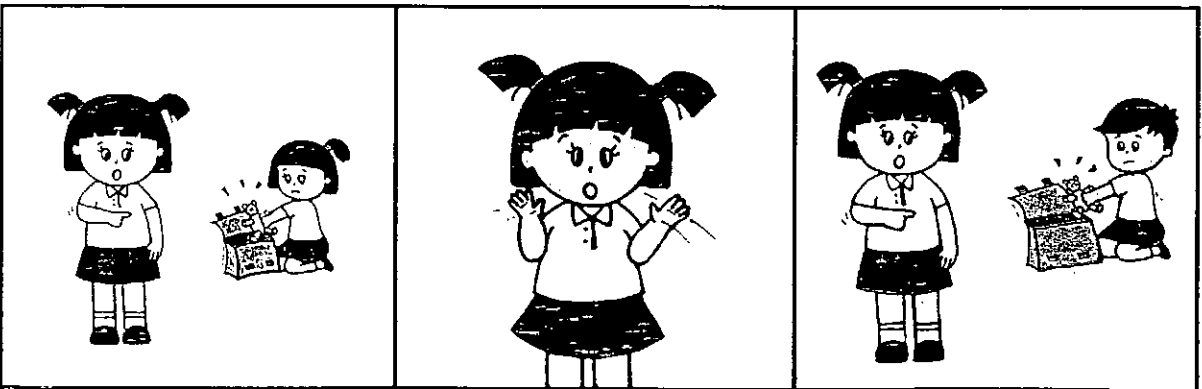
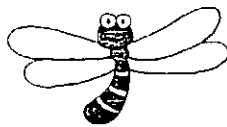
3



1

2

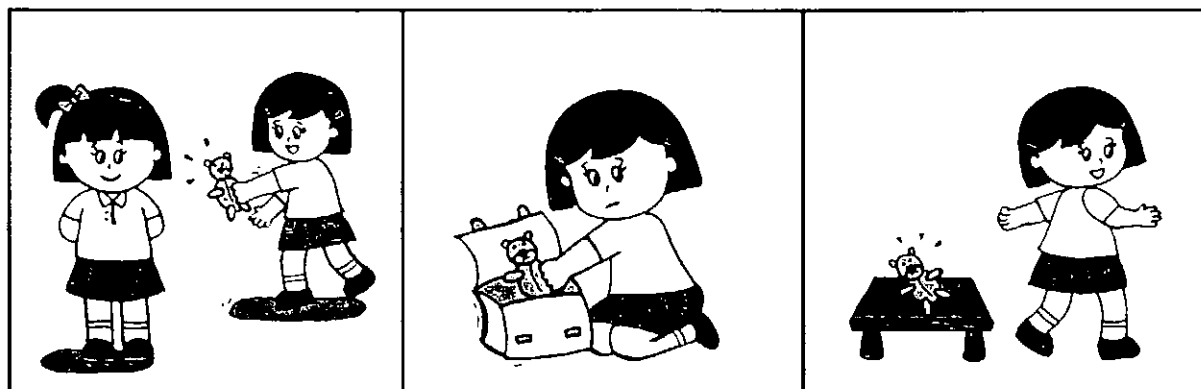
3



1

2

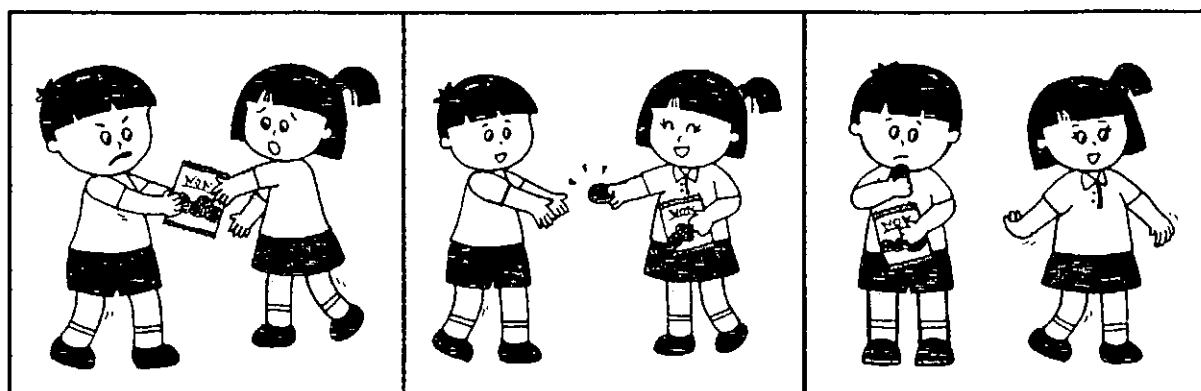
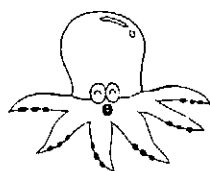
3



1

2

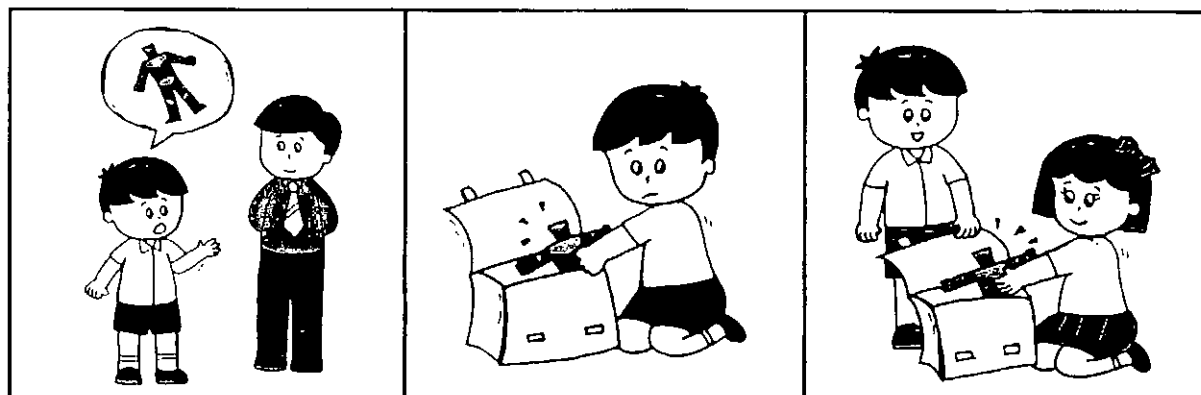
3



1

2

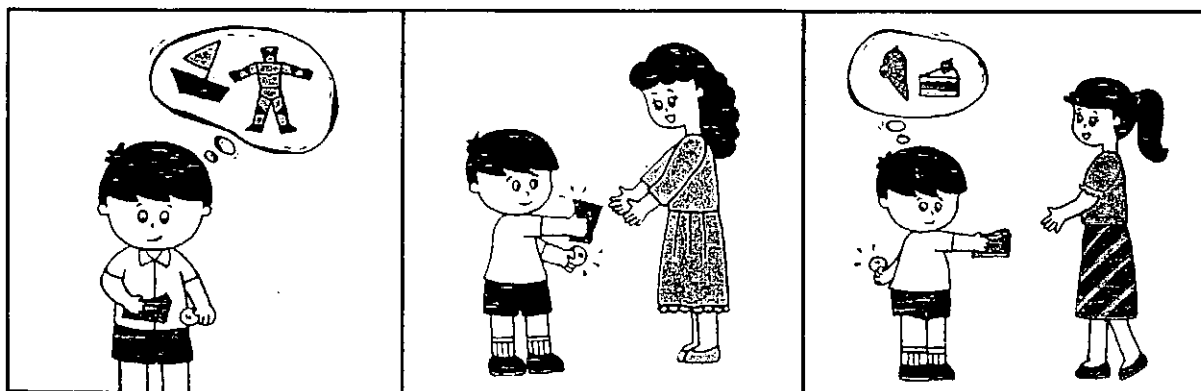
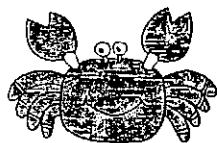
3



1

2

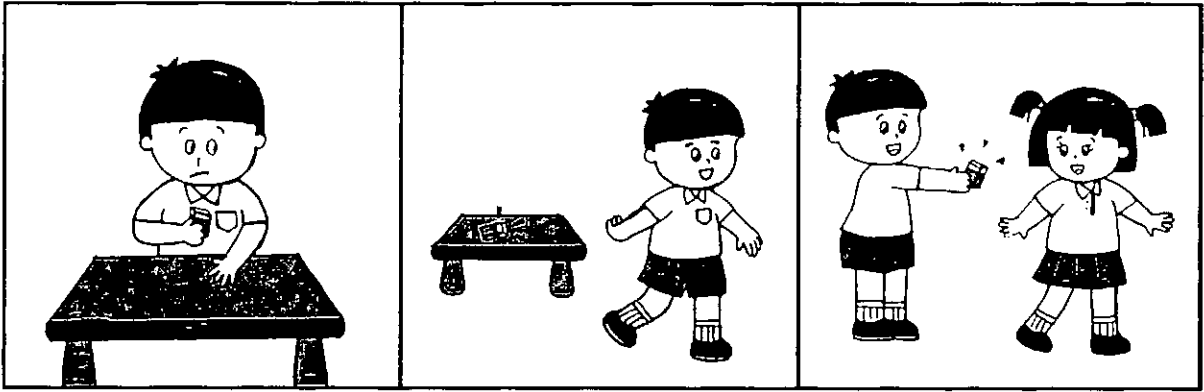
3



1

2

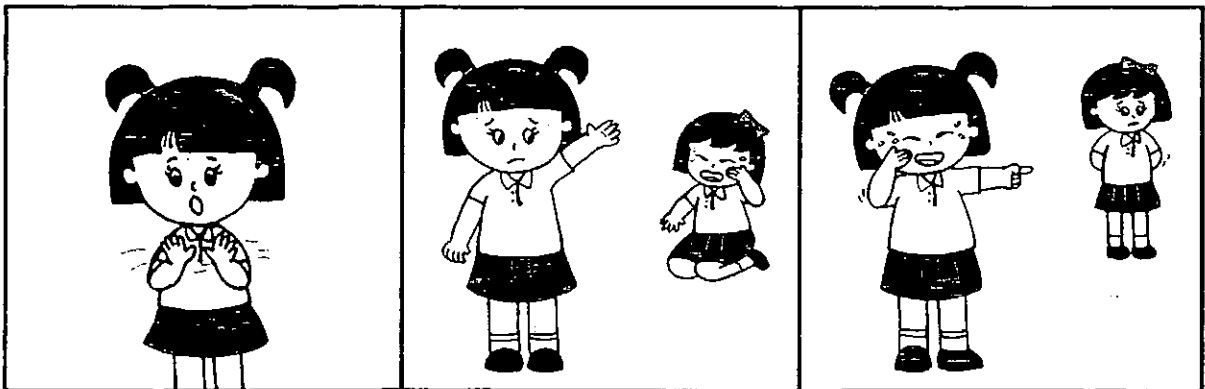
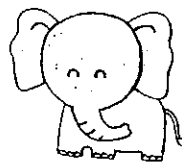
3



1

2

3



1

2

3



1

2

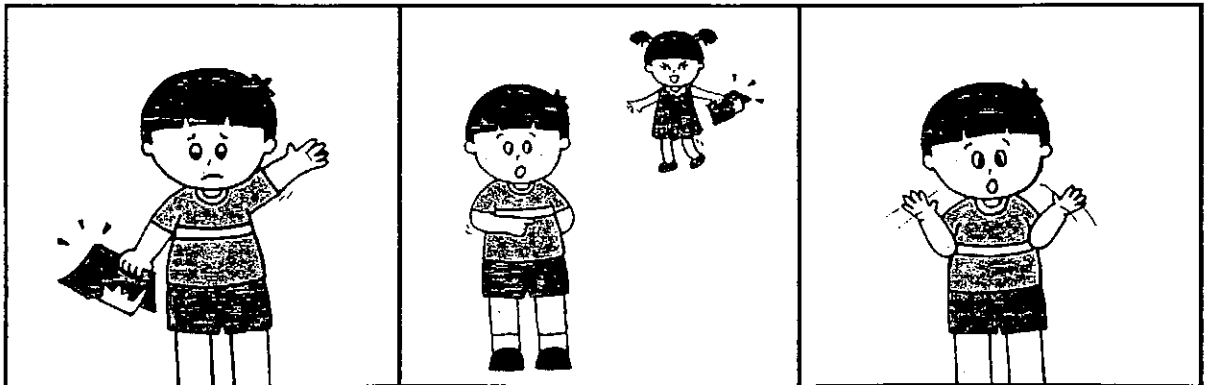
3



1

2

3

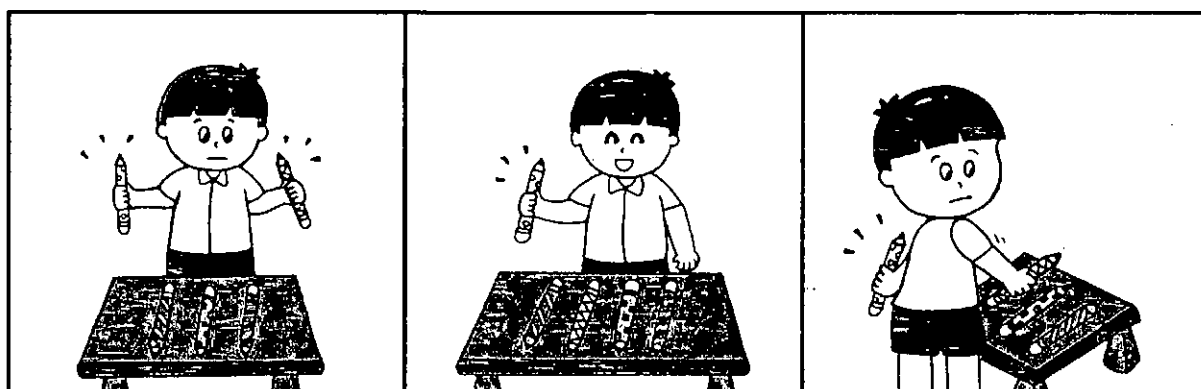




1

2

3



1

2

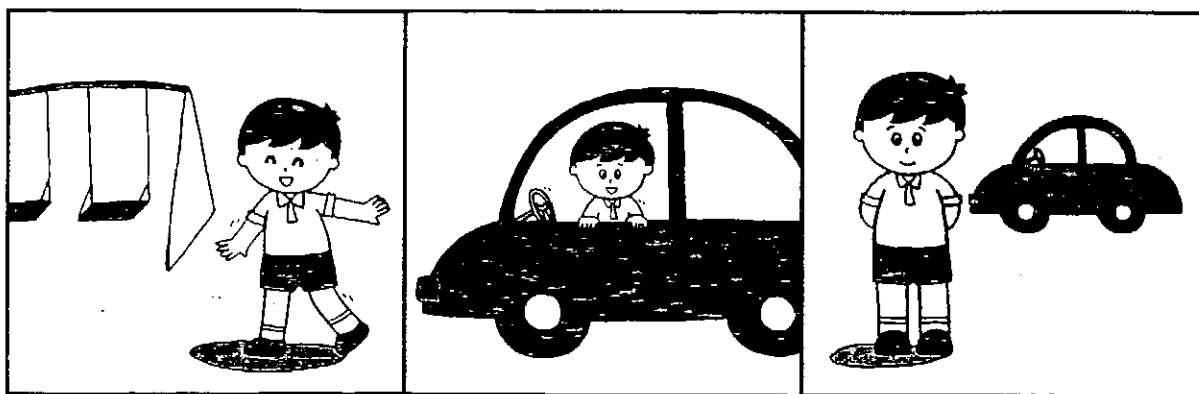
3



1

2

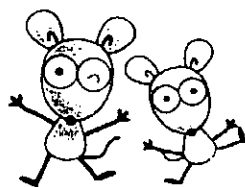
3



1

2

3



1

2

3

ภาคผนวก ค

- หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/๗๕/๕

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวธีรนุช สุนทร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ศาสตราจารย์ถาวรพรรณ เกศพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ และ อาจารย์มณฑิรา จารุมหึง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย และกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธีรนุช สุนทร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/74.1.2



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๕ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดพลับพลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัด และกิจกรรมพัฒนาฯ

เนื่องด้วย นางสาวธีรนุช สุนทร นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย” โดยที่ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์สุรีย์ ถนอมศักดิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย และ กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธีรนุช สุนทร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อวิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-793-2411

ที่ ศธ 0519.12/๗๖.๓.๗



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองทั่ว (เอกราชนิช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือพัฒนาฯ

เนื่องด้วย นางสาวธีรนุช ชุนทร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย กับนักเรียนระดับอนุบาล ชั้นปีที่ 1-2 จำนวน 2 ห้องเรียน ในระหว่างเดือนธันวาคม 2548 - มกราคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธีรนุช ชุนทร ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-793-2411

ที่ ศบ 0519.12/๖๔ (๔)



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ ธันวาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเนินสูง (วิชัยนารายณ์ราษฎร์บำรุง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือพัฒนาฯ

เนื่องด้วย นางสาวธีรนุช อนุทร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย กับนักเรียนระดับอนุบาล ชั้นปีที่ 1 - 2 จำนวน 2 ห้องเรียน ในระหว่างเดือนธันวาคม 2548 - มกราคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเผยแพร่ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธีรนุช อนุทร ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-793-2411

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวธีรณัฐ สุนทร
วันเดือนปีเกิด	25 สิงหาคม 2521
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.จันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	32 หมู่ 7 ต.พลับพลา อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	บธ.บ. การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว จาก มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
พ.ศ. 2548	กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ